

14R.00055

Indiener: college van burgemeester en wethouders**Datum:** 25 maart 2014**Portefeuillehouder(s):** Burgemeester**Portefeuille(s):** Openbare orde & veiligheid**Contactpersoon:** S. Kempink**Tel.nr.:** 06-20094781   **E-mailadres:** kempink.s@woerden.nl**Onderwerp:** Consultatie majeure VRU projecten.**De raad besluit:**

1. Kennis te nemen van de majeure VRU projecten inclusief de (concept) Kadernota 2015.
2. In te stemmen met de voorgestelde 'wensen en bedenkingen';
  - o Inzake het voorstel 'Visie op de VRU-organisatie'.
  - o Inzake het voorstel 'Veiligheidszorg op Maat'.
  - o Inzake het voorstel 'Repressieve Huisvesting'.
  - o Inzake het voorstel 'Financieringssystematiek'.
  - o Inzake het voorstel 'Kadernota 2015'.
3. De brief met 'wensen en bedenkingen' inzake de majeure VRU projecten, zoals verwoord in de brief aan de VRU, vast te stellen.
4. Het college de VRU op de hoogte te stellen van uw besluit door middel van de bijgevoegde brief met als onderwerp; wensen en bedenkingen ten aanzien van majeure VRU projecten.
5. In te stemmen om het 'financiële voordeel' van 2015, ad €108.500-, in te boeken als bezuiniging, indien het Algemeen Bestuur van de VRU instemt met de voorgestelde 'financieringssystematiek'.
6. De overige financiële voordelen' nog niet in te boeken als bezuiniging maar te reserveren voor enkele ontwikkelingen (herijking gemeentefonds en inbrengen huisvestingslasten per 2016). In 2016 zal nogmaals gekeken worden naar bezuinigingsmogelijkheden binnen de VRU .

Inleiding:

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) bestaat sinds 2006 als gemeenschappelijke regeling van 26 gemeenten in het gebied van de provincie Utrecht. Voor gemeenten en veiligheidspartners is de VRU een herkenbare en enthousiaste veiligheidsregio, sinds 2010 landelijk koploper bij het regionaliseren van 26 gemeentelijke brandweren. De VRU is een jonge en gezonde organisatie, vernieuwend ingericht op het gebied van risico- en crisisbeheersing. Om gelijktijdig te kunnen door ontwikkelen en invulling te kunnen geven aan financiële taakstellingen, is binnen de VRU een aantal projecten en onderzoeken uitgevoerd. Het betreft:

- een onderzoek naar de districtsindeling, uitgevoerd door het bureau AEF;
- het project Veiligheidszorg op Maat, in het bijzonder het Dekkingsplan 2.0;
- een onderzoek naar de staat van de repressieve huisvesting, uitgevoerd door het bureau BBN;
- een onderzoek naar het (toekomstig) financieringsmodel van de VRU, uitgevoerd door het bureau Cebeon.

Per brief van 27 januari 2014 heeft de VRU aan het gemeentebestuur van Woerden gevraagd om vóór 16 juni 2014 'wensen en bedenkingen', ten aanzien van de bovenstaande projecten kenbaar te maken bij het Algemeen Bestuur (AB) van de VRU. Aangezien de (ontwerp) Kadernota 2015 VRU

nauw samenhangt met de hierboven beschreven projecten vraagt de VRU om hier ook 'wensen en bedenkingen' op in te dienen.

Bevoegdheid:

De VRU is een collegeregeling waarbij het merendeel van de besluiten genomen kunnen worden door het AB van de VRU. Dit geldt ook ten aanzien van de majeure VRU projecten. Desondanks wil de VRU een zo groot mogelijk draagvlak creëren voor de voorliggende stukken. Om die reden vindt de VRU het belangrijk dat de gemeenteraad alle gelegenheid heeft om haar opvattingen zorgvuldig te kunnen formuleren. Het betreft echter geen wettelijk voorgeschreven consultatie (in de zin van zienswijze). Colleges en gemeenteraden worden daarom gevraagd hun 'wensen en bedenkingen' kenbaar te maken bij het AB van de VRU.

Beoogd effect:

Door middel van het indienen van 'wensen en bedenkingen' sturing te geven en invloed uit te oefenen op de majeure VRU projecten en (ontwerp) Kadernota 2015.

Argumenten:

1.1 Kennis nemen van de majeure VRU projecten inclusief (ontwerp) Kadernota 2015.

In de inleiding staat beschreven dat de VRU de afgelopen periode een aantal onderzoeken en/of projecten heeft uitgevoerd. Dit heeft geresulteerd in een viertal aanpassingsvoorstellen van organisatorische, financiële, dan wel operationele aard, te implementeren door en binnen de VRU. Het betreft, respectievelijk:

1. het voorstel 'Visie op de VRU-organisatie';
2. het voorstel 'Veiligheidszorg op Maat';
3. het voorstel 'Repressieve huisvesting';
4. het voorstel 'Financieringssystematiek'.

Deze voorstellen zijn, in hun samenhang, besproken in de vergadering van het AB van de VRU van 20 januari 2014. Bij die gelegenheid hebben de voorstellen de status van voornemen tot besluit gekregen. Daarnaast bent u als gemeenteraad op 8 april geïnformeerd over de inhoud van de majeure VRU projecten en (ontwerp) Kadernota 2015. Ook is aangegeven welke consequenties de voorstellen lokaal hebben. Om die reden wordt er in dit raadsvoorstel niet uitgebreid ingegaan op de voorliggende documenten. Tot slot treft u in de bijlagen per onderwerp een korte notitie aan, inclusief de volledige stukken (14.002120 t/m 14.002126 en 14.002179).

2.1 College van B&W en de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor het indienen van 'wensen en bedenkingen' ten aanzien van de majeure VRU projecten en (ontwerp) Kadernota 2015.

Om tot voornemens tot besluiten te kunnen overgaan, heeft het AB van de VRU veel tijd willen besteden aan het goede gesprek over de uitkomsten en voorstellen. Ook heeft het een zorgvuldige onderzoeks-aanpak geëist, met ruimte voor gesprek en professioneel overleg. Afvaardigingen van de medewerkers (beroeps en vrijwilligers) van de VRU zijn om hun mening gevraagd, specifiek over de voorstellen betreffende de visie op de VRU-organisatie en het project Veiligheidszorg op Maat. Voor het geheel is bovendien een uitgebreid communicatietraject ingezet, waaronder informatiebijeenkomsten voor alle medewerkers (beroeps en vrijwillig).

Nu is het moment aangebroken dat het AB van de VRU graag de opvattingen van de deelnemende gemeente(n) over de voorstellen verneemt. De VRU wil namelijk een groot draagvlak creëren voor de majeure VRU projecten. Om die reden is besloten om aan colleges en gemeenteraden haar 'wensen en bedenkingen' te vragen ten aanzien van de majeure VRU projecten.

Hieronder zal per voorstel een korte omschrijving van de inhoud van het project en het voorgenomen besluit van het AB worden beschreven. Aan het einde van elk voorstel worden 'wensen en bedenkingen', aan u voorgesteld. Deze 'wensen en bedenkingen' worden middels de bijgevoegde brief (14U.03694) bekend gemaakt aan het AB van de VRU.

2.1.1 Er kan worden ingestemd met het voorstel inzake 'Visie op de VRU-organisatie'.

De VRU heeft de afgelopen jaren een behoorlijke stap voorwaarts gemaakt om als zelfstandige gemeenschappelijke regeling als veiligheidsregio te kunnen functioneren. Er zijn echter tal van organisatievraagstukken die bijzondere aandacht vragen. Zo wil de VRU de vijf districten als

management- en organisatie laag opheffen en het werk efficiënter organiseren in drie districtsgebieden, gelijk aan de indeling van de politie-eenheid Midden-Nederland. Dit genereert efficiency en structurele kostenbesparing per 2018 van €1,1 miljoen.

Ook wordt aan het accountmanagement een impuls gegeven door te sturen op kwalitatief hoogwaardige dienstverlening, goede, regelmatige communicatie tussen VRU en gemeenten en goede opdracht-resultaat-verhoudingen. Reden hiervoor is dat gemeenten de VRU momenteel niet herkennen als één loket.

Daarnaast mag de aansturing van de repressieve organisatie, de brandweerposten, niet te grootschalig zijn. Om die reden worden de brandweerposten ingedeeld in 7 repressieve clusters, verdeeld over drie districten. Dit is een schaalgrootte waarbij postcommandanten oog hebben voor het functioneren van de post in zijn geheel en waarbij eigenheid van posten blijft bestaan.

Voorgesteld besluit:

- inzake het voorstel '**Visie op de VRU-organisatie**':
  - in te stemmen met het voornemen tot organisatieaanpassing van de hoofdstructuur van de VRU, onder gelijktijdig opheffen van de districten als organisatie- en managementlaag;
  - in te stemmen met het voornemen om in plaats van de huidige 5 districten 3 districtsgebieden te vormen, congruent aan de indeling in politiedistricten, als gedeconcentreerde werk- en contactunits, waarbij het contact met de burgemeester wordt onderhouden door de districtsmanager nieuwe stijl;
  - in te stemmen met het voorstel om de brandweezorg voortaan te organiseren in 7 repressieve clusters, waardoor de posten meer gericht ondersteund en op maat bediend kunnen worden;
  - in te stemmen met het voornemen om de GHOR-functionaliteiten die nu verdeeld in de centrale VRU-organisatie zijn gepositioneerd intern te ontvlechten en als nieuwe organisatie-eenheid op concernniveau te positioneren, voorzien van een eigen begrotingsonderdeel en een eigen begrotingsprogramma;
  - in te stemmen met de visie op de gemodelleerde VRU-organisatie zoals hiervoor op hoofdlijnen in beslispunten vervat en opdracht te geven deze visie uit te werken in een organisatie- en formatierapport.

Uw 'wensen en bedenkingen':

Geadviseerd wordt in te stemmen met het voorstel 'Visie op de VRU-organisatie' waarbij u als raad een aantal 'wensen en bedenkingen' plaatst namelijk;

- Wij hechten veel waarde aan de eigenheid van de lokale brandweerposten. Door het organiseren van de repressie brandweer op een kleinere schaal dan het huidige district, behouden de posten hun eigen identiteit. De brandweerposten verdienen een prominente plaats binnen de VRU-organisatie, immers van daaruit wordt contact gemaakt met de burger en de samenleving.

- Wij steunen een effectievere, efficiëntere en plattere VRU-organisatie, dat ten goede moet komen aan de slagkracht van de VRU. Het organisatie- en formatierapport van de nieuwe VRU-organisatie moet leiden tot betere sturing, meer transparantie en een betere verbinding tussen VRU en gemeenten. Of dit bereikt is zien wij graag terug in een evaluatie rondom de nieuwe VRU-organisatie.

- Tot slot krijgt het onderwerp bevolkingszorg (crisisbeheersing) weinig aandacht in het voorstel rondom de nieuwe VRU-organisatie. De gemeentelijke crisisbeheersing is enorm in ontwikkeling, waarbij de VRU een belangrijke taak vervult. In het organisatie- en formatieplan zien wij graag de positionering van het onderdeel Bevolkingszorg terug, waarbij benadrukt wordt dat een afschaling (mensen en middelen) op dit onderwerp niet aan de orde is.

De Visie op de VRU-organisatie en aanverwante bijlagen treft u in de bijlage aan (14.002120).

2.1.2 Er kan worden ingestemd met het voorstel inzake 'Veiligheidszorg op Maat'.

Het project Veiligheidszorg op Maat heeft geresulteerd in een nieuw Dekkingsplan. Dit was nodig aangezien op dit moment materiaal, uitruklocaties, personeel en taken in onze regio verspreid zijn volgens het dekkingsplan uit 2005. In essentie gaat het over de vraag hoe de VRU vanuit de VRU-

districten en –uitruklocaties zo effectief en efficiënt mogelijk kan voldoen aan de eisen die de wetgever stelt aan de veiligheidszorg. Door het opstellen van het dekkingsplan is bekeken hoe het brandweermaterieel over de brandweerposten van de VRU verdeeld dient te worden om de brandweercapaciteit, die wordt ingezet door beroeps en vrijwillig personeel, zo effectief en efficiënt mogelijk te organiseren.

De basisbrandweezorg voor het hele VRU-gebied wordt geleverd vanuit 67 brandweerposten. Er komen wat betreft het nieuwe dekkingsplan geen brandweerkazernes bij. Het bestaande brandweermaterieel is over de 67 brandweerkazernes, op de meest effectieve en efficiënte wijze verdeeld, wat leidt tot een geoptimaliseerde behoefte aan brandweerpersoneel. Het geheel levert uiteindelijk een besparing op voor wat betreft materieel en personeel. De verwachting is dat hiermee in totaal een efficiencyvoordeel van €1,6 miljoen (€600.000,- structureel in 2015, oplopend tot €1,6 miljoen structureel in 2018) kan worden bereikt. Vanzelfsprekend wordt dit met de grootste zorg gecommuniceerd en begeleid.

Ook wil het bestuur niet gemotiveerd afwijken van de wettelijke opkomstnormen, maar in plaats daarvan zijn met de inspectie Veiligheid & Justitie afspraken gemaakt over zogenaamde meettijden. Uitgangspunt is dat het bestuur vast wil houden aan het principe dat de burger bij een (brand)incident zo goed en snel mogelijk moet worden geholpen. Daarnaast worden er gelijktijdig stimulerende preventieve maatregelen getroffen, risicogericht en versterkt. Hierdoor kunnen meer incidenten worden voorkomen, kunnen incidenten (branden) eerder worden ontdekt en daardoor eerder worden gemeld.

Voor de gemeente Woerden zijn de veranderingen naar aanleiding van het nieuwe dekkingsplan beperkt. Zoals op pagina 33 van het document 'Veiligheidszorg op Maat' (14.002121) te zien is, is er in totaal een overschot van 6 vrijwilligers. Deze reductie wordt via natuurlijk verloop gerealiseerd. Op het gebied van materieel vinden er geen veranderingen/herverdelingen plaats binnen de brandweerkazernes Harmelen, Kamerik, Woerden en Zegveld.

Voorgesteld besluit

- inzake het voorstel '**Veiligheidszorg op Maat**':
  - in te stemmen met het dekkingsplan 2.0 en in het bijzonder de daarin opgenomen nieuwe verdeling van materieel en daarmee samenhangende personele behoefte, en daarom in te stemmen met het door middel van natuurlijk verloop verkleinen van de repressieve bezetting met circa 100 vrijwilligers en met 9 fte beroepsmedewerkers in 24-uursdienst waardoor een structurele besparing kan worden gerealiseerd van €1,6 miljoen;
  - in te stemmen met het treffen van object gebonden specifieke stimulerende preventieve maatregelen en met het voornemen om een zorgvuldig berekend maar toereikend deel van de thans beschikbare preventiecapaciteit (140.000 uren) te verleggen voor de nieuwe vorm van preventie;
  - in te stemmen geen gebruik te maken van de wettelijke mogelijkheid om bestuurlijk gemotiveerd af te wijken van de wettelijke opkomstnormen, maar in plaats daarvan te besluiten om de met de inspectie V&J besproken meettijden te hanteren meettijden, als ware bestuurlijk gemotiveerd afgeweken;
  - in te stemmen met de meettijden zoals in het dekkingsplan beredeneerd en opgenomen.

Uw 'wensen en bedenkingen':

Geadviseerd wordt in te stemmen met het voorstel 'Veiligheidszorg op Maat' waarbij u als raad een aantal 'wensen en bedenkingen' plaatst namelijk;

- In de oplegnotitie 'Veiligheidszorg op Maat' staat dat indien gemeenten, aanvullend op de tankautospuitten, hulpverleningsvoertuigen en redvoertuigen benodigd voor de basisbrandweezorg over extra tankautospuitten, hulpverleningsvoertuigen en redvoertuigen willen beschikken, dit als een gemeentelijke pluscapaciteit wordt aangemerkt. Dit is onacceptabel, immers het doel van de VRU is om voor alle gemeenten (alle burgers) in dezelfde regio een zelfde veiligheidsniveau te genereren. Door middel van het nieuwe dekkingsplan wordt uniformiteit, in kwaliteit en kwantiteit, nagestreefd. Dit geldt ook voor de repressieve middelen.

- Het extra investeren in stimulerende preventie maatregelen wordt ondersteund. Indien de inzet van

stimulerende preventiemaatregelen, gemeten aan de hand van prestatie-indicatoren, geen effect hebben moet opnieuw gekeken worden op welke wijze de preventie uren (140.000) ingezet worden.

- De VRU dient te inventariseren wat de mogelijkheden zijn om vrijwilligers, volontairs en/of de jeugdbrandweer in te zetten ten behoeve van de uitvoering van de stimulerende preventieactiviteiten. Dit is een goedkoper alternatief, vergelijkbaar met de volontairs van de politie.
- De ontwikkelingen rondom de gevarieerde voertuigbezetting en alternatieve brandbestrijding (motor ondersteuning brandweer) moet de VRU blijven volgen. In de toekomst kan dit leiden tot een efficiëntere brandweerinzet.

Het document 'Veiligheidszorg op Maat' en aanverwante bijlagen treft u in de bijlage aan (14.002121).

2.1.3 Er kan worden ingestemd met het voorstel inzake 'Repressieve Huisvesting'.

De brandweerkazerne is als operationele locatie en gemeenschapsverblijf van grote betekenis voor de VRU en zijn repressief brandweerpersoneel. De technische- en functionele staat van onderhoud van de brandweerposten dient te zijn gebaseerd op een uitvoerbare en structureel betaalbare onderhoudsfilosofie. Medio 2013 zijn alle locaties door een externe vastgoedexpert bezocht. Er is door BBN gekeken naar de staat van onderhoud ten opzichte van een reële en gangbare norm (de NEN 2767, conditieniveau 3). In de gemeente Woerden wordt voor het onderhoud van gebouwen hetzelfde conditieniveau gehanteerd.

Uit het BBN-onderzoek blijkt dat zowel de technische- als de functionele staat van de repressieve huisvesting bij een aantal brandweerkazernes verbetering behoeft. Gemeenten dienen uiterlijk eind 2015 geconstateerde tekortkomingen op functioneel en/of technisch gebied te hebben opgelost.

Tot slot gaat de VRU, samen met de gemeenten, een visie ontwikkelen op het beheer en eigendom van de repressieve huisvesting. Uitgangspunt daarbij is dat de VRU per 2016 het eigendom en het beheer van de brandweerkazernes heeft overgenomen. Desondanks blijven gemeenten wel financieel verantwoordelijk voor de exploitatie- en onderhoudskosten van de brandweerkazernes. Verkoop is overigens wel in lijn met het gemeentelijk beleid. Zoals op pagina 12 van het document 'Repressieve Huisvesting' (14.002122) te zien is, zijn de brandweerkazernes (Harmelen, Kamerik, Zegveld en Woerden) technisch- en functioneel in grote lijnen op orde. De gemeente Woerden dient enkele aanpassingen te verrichten. In totaal moet +/- €25.000,- geïnvesteerd worden, zodat de brandweerkazernes volledig op orde zijn. Om deze kosten te kunnen dekken is reeds een bedrag gereserveerd.

Voorgesteld besluit

- inzake het voorstel '**Repressieve huisvesting**':
  - in te stemmen met het BBN-rapport en af te spreken dat gemeenten op wie dat van toepassing is hun staat van onderhoud voor 2016 op orde brengen conform de BBN-rapportage;
  - in te stemmen met het opstellen van een business case bij ingrepen met een substantiële omvang, waarin ook andere opties (verplaatsing, samenvoeging) worden meegenomen en een meer gedetailleerde kostenraming wordt opgesteld;
  - in te stemmen met het hanteren van de NEN 2767, conditieniveau 3 als norm voor het onderhoud voor de periode dat er nog geen VRU-onderhoudsbeleid is, en als norm voor het nieuwe beleid voor onderhoud;
  - in te stemmen met de visie dat de gemeenten het eigendom en beheer van alle repressieve huisvesting, op basis van gezamenlijk overeen te komen beleid, overdragen aan de VRU, inclusief de overdracht van de noodzakelijke budgetten;
  - in te stemmen met het voorstel om, na afstemming met de gemeenten, het beleidsvoorstel en de daarmee samenhangende budgetten separaat ter besluitvorming aan het AB voor te leggen;
  - in te stemmen met het voorstel de overdracht te realiseren bij de verwerking van de herijking van het gemeentefonds in het nieuwe VRU-financieringsmodel (ijkpunt gemeentefonds).

Uw 'wensen en bedenkingen':

Geadviseerd wordt in te stemmen met het voorstel 'Repressieve Huisvesting' waarbij u als raad een aantal 'wensen en bedenkingen' plaatst namelijk;

- Het huidige dekkingsplan gaat uit van repressieve dekking binnen de gemeentegrenzen, waardoor gemeenten financieel verantwoordelijk zijn voor de brandweerkazernes. Indien de brandweerkazernes overgedragen worden aan de VRU blijven gemeenten financieel verantwoordelijk voor de exploitatie- en onderhoudskosten. In het nieuwe regionale dekkingsplan komen, ten behoeve van de repressieve dekking, de gemeentegrenzen wel te vervallen. Om die reden moet bekeken worden op welke wijze de financiële verrekening plaats gaat vinden als er vanaf 2016 nieuwe brandweerkazernes gebouwd gaan worden. In het nieuwe huisvestingsbeleid moeten hier afspraken over gemaakt worden.
- Het beheren en onderhouden van gebouwen (brandweerkazernes) is geen "core business" van de VRU. De VRU dient nadrukkelijk een beroep te doen op de aanwezige expertise binnen de gemeenten. Het nauw betrekken van gemeenten bij het opstellen van het onderhoudsbeleid wordt gezien als een vereiste.
- De genoemde werkzaamheden in het BBN-rapport dienen, voordat overgegaan wordt tot uitvoering, afgestemd te worden met de gemeente. Voorkomen moet worden dat de VRU, zonder goede afstemming met gemeenten, werkzaamheden laat uitvoeren die beschreven staan in het BBN-rapport.
- De overdracht / verkoop van de brandweerkazernes moet budgettair-neutraal plaatsvinden.
- De gemeenteraad heeft meerdere keren aangedrongen op afspraken tussen VRU en gemeenten over de verrekening van onderhoudskosten. Ook tot 2016 liggen er onderhoudsverplichtingen op de brandweerkazernes. In de notitie 'Repressieve Huisvesting' staat dat de VRU uiterlijk per einde maart 2014 met elke gemeente afspraken maakt over de verrekening van onderhoudskosten. Hierdoor komt een einde aan de discussie over de juistheid en rechtmatigheid van aangegane onderhoudsverplichtingen door de VRU. Wij gaan ervan uit dat dit inmiddels gerealiseerd is. Indien dit niet het geval is, moeten deze afspraken voor 1 juli 2014 geformaliseerd zijn.
- De VRU dient een stappenplan op te stellen waarin staat welke stappen zij wanneer gaan nemen zodat in 2016 alle brandweerkazernes overgenomen zijn door de VRU.

Het project 'Repressieve Huisvesting' en aanverwante bijlagen treft u in de bijlage aan (14.002122).

2.1.4 Er kan worden ingestemd met het voorstel inzake 'Financieringssystematiek.'

De VRU heeft de voorkeur voor een nieuwe gemeentelijke bijdrageregeling op basis van de (relatieve verhoudingen volgens de) geobjectiveerde budgetten voor brandweer en rampenbestrijding in het gemeentefonds; het model (ijkpuntscores) gemeentefonds. Het model bevordert solidariteit en heeft ten opzichte van de huidige bijdrageregeling (as-is-boxenmodel, grotendeels specifiek aan de individuele gemeente gekoppeld) veel meer potentie om de veiligheidsregio door te ontwikkelen en de brandweezorg innovatief te organiseren.

Het nieuwe model steunt het bestuurlijke uitgangspunt dat de huidige bijdrage (exclusief huisvesting) van de deelnemende gemeente niet stijgt. Dat betekent dat gemeenten die na introductie van het nieuwe model structureel meer zouden moeten gaan betalen, in de praktijk nooit meer gaan betalen dan nu. Om aan dat uitgangspunt te kunnen voldoen moet het nadeel van zeven nadeelgemeenten structureel worden gemitigeerd. Daartoe is in het model een drietal maatregelen opgenomen, namelijk:

- De tweede tranche bezuiniging is ingebracht. Dit betekent dat de nadeelgemeenten hun bezuinigingsvoordeel inzetten ter verkleining van hun nadeel.
- De gemeente Utrecht zet de bezuinigingen (€1,835 miljoen) in de sfeer van repressieve efficiency in ter verkleining van haar eigen nadeel (dat relatief groot is).
- De voordeelgemeenten romen structureel een deel van hun voordeel af ten gunste van de nadeelgemeenten (aflopend van 61% naar 26%).

De combinatie van deze drie maatregelen maakt het mogelijk te voldoen aan het bestuurlijke uitgangspunt (niet meer betalen dan nu).

Daarnaast is in het nieuwe model het functioneel leeftijdsontslag (FLO) meegenomen. Dat kan omdat enerzijds de FLO-kosten voor de komende jaren in beeld zijn en anderzijds de ijkpuntsscore gemeentefonds inclusief de FLO-kosten is berekend.

De kosten voor huisvesting zijn nog niet meegenomen in het nieuwe model, al zijn deze kosten wel in de ijkpuntsscore opgenomen. Dat gebeurt later, tegelijkertijd met de aanstaande herijking van het gemeentefonds. De huisvestingskosten kunnen nu nog niet worden ingebracht omdat de gemeenten nu heel verschillend afschrijven en begroten op eigendom en onderhoud. Het transparant en integer inbrengen van de huisvestingslasten kan alleen als er gezamenlijk beleid is met betrekking tot huisvesting. Hier zal eerst een afzonderlijk bestuursbesluit over genomen moeten worden.

Opgemerkt dient te worden dat een keuze voor het nieuwe model wordt gedaan in de wetenschap dat de uitkeringsgrondslag voor het gemeentefonds binnen een paar jaar wordt herijkt (waarschijnlijk 2014/2015, invoering per 2016). Welke (financiële) gevolgen dit voor de gemeente heeft is nog niet bekend. Daarnaast zal per 2016 de huisvestingslasten, als ijkpuntsscore, onderdeel uitmaken van de financieringssysteem (model gemeentefonds). Dit zal ook invloed hebben op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage. Op dit moment is nog niet duidelijk wat het effect is op de gemeentelijke bijdrage.

Zoals in het meerjarenoverzicht op pagina 48 van het document 'Financieringssysteem' (14.002123) te zien is, is Woerden een voordeelgemeente. Een uitgebreide uitwerking van de financiële gevolgen, voortvloeiend uit de invoering van het nieuwe financieringssysteem, is te lezen onder het kopje financiën.

Voorgesteld besluit

- het voorstel '**Financieringssysteem**':
  - in te stemmen met het voornemen om de gemeentelijke bijdrageregeling van de VRU te wijzigen, waarbij het 'as-is-boxenmodel' wordt vervangen door een model ijkpuntsscore gemeentefonds, zoals voorgesteld door het bureau Cebeon, waarbij in het model ook de FLO-last van een vijftal gemeenten is verwerkt;
  - in te stemmen met het in het model inbrengen van een drietal compenserende maatregelen voor het nadeel dat optreedt als gevolg van de modelverandering, om daarmee uitvoering te geven aan het bestuurlijke uitgangspunt dat de huidige bijdrage (exclusief huisvesting) van de deelnemende gemeente niet stijgt:
    - inzet tweede tranche bezuinigingen;
    - inzet repressieve efficiency gemeente Utrecht (bijvoorbeeld vanwege de samenvoeging van de posten Voordorp en Schepenbuurt) in relatie tot het nadeel van de gemeente Utrecht;
    - inzet structurele compensatie door de voordeelgemeenten;
  - in te stemmen met de invoering van het model per 2015 en af te spreken dat het model wordt geijkt bij de komende herijking van het gemeentefonds, te verwachten in 2016;
  - in te stemmen met het thans niet inbrengen van de huisvestingslasten in het model, maar dat (volgens dezelfde verdelingsprincipes) te doen tegelijk met de ijking van het model in verband met de aanstaande herijking van het gemeentefonds;
  - in te stemmen met het voornemen om taakovereenkomsten tussen gemeente en VRU op te stellen, op basis waarvan uitvoering wordt gegeven aan de solidaire levering van diensten volgens de verhoudingen van de financiering.

Uw 'wensen en bedenkingen':

Geadviseerd wordt in te stemmen met het voorstel 'Financieringssysteem' waarbij u als raad een aantal 'wensen en bedenkingen' plaatst namelijk;

- Het inbrengen van de hoogte van de huisvestingslasten in het model moet in nauw overleg met de gemeenten. De gemeenten hebben zicht op de netto huisvestingslasten. Er zitten namelijk verschillen in begrote budgetten en daadwerkelijke uitgaven.

Het document 'Financieringssysteem' en aanverwante bijlagen treft u in de bijlage aan (14.002123).

2.1.5 Er kan worden ingestemd met de (concept) Kadernota 2015.

De (concept) Kadernota 2015 is, vanwege de nadrukkelijke samenhang met de hiervoor genoemde onderwerpen, ook behandeld in de vergadering van het AB van de VRU op 20 januari jl. In de (concept) Kadernota 2015 worden de financiële uitgangspunten geformuleerd, op basis waarvan de VRU-begroting 2015 wordt opgesteld.

De (concept) Kadernota 2015 is voor wat betreft de doorrekening van de gemeentelijke bijdrage voor 2015 gebaseerd op de financieringssysteem die u met het betreffende voorstel voor consultatie is aangereikt. Daarmee beoogt het bestuur van de VRU nadrukkelijk niet de suggestie te wekken dat de consultatie geen waarde heeft. Integendeel, de begroting volgt te allen tijde de uiteindelijke besluitvorming.

In de (concept) Kadernota 2015 is aandacht voor het verbeteren van de begroting. De VRU heeft de afgelopen jaren al stappen gezet met het door ontwikkelen en verbeteren van de begroting, maar wil nog verder. De verbeteringen moeten leiden tot een betere kostensturing, kostenbeheersing en kostenverantwoording ten behoeve van zowel gemeenten als managers.

Tevens wordt in het meerjarenperspectief invulling gegeven aan de tweede tranche bezuinigingen, waartoe het AB in 2013 heeft besloten. In 2015 zal een start gemaakt worden met de invulling van de bezuinigingstaakstelling van 3% oplopend naar 5% in 2018. Enkele van deze voorgenomen bezuinigingen zijn gerelateerd aan de voorliggende voorstellen. Naast bezuinigingen zijn er ook intensiveringen noodzakelijk, deze zal de VRU zelf financieren.

Uw 'wensen en bedenkingen':

- 'Incidentele voordelen' dienen direct teruggegeven te worden aan de deelnemende gemeenten. Een BTW-voordeel van €500.000,- moet dan ook verrekend worden met de gemeentelijke bijdrage en niet ingezet worden voor het realiseren van de 2de tranche bezuinigingen. Dat is oneigenlijk gebruik van deze meevaller. Het nadeel hebben de deelnemende gemeenten immers ook opgevangen in 2014.
- Voor er een reserve flankerend beleid gevormd wordt van €700.000,- zouden wij meer inzicht willen in de opbouw van dit bedrag. Wellicht kan dit ook voor minder en kunnen er meer middelen vrijvallen ten gunste van de deelnemende gemeenten.

Het document '(concept) Kadernota 2015' treft u in de bijlage aan (14.002124).

Kanttekeningen:

- In 2014/2015 vindt er een herijking van het gemeentefonds plaats, de daadwerkelijke invoering is aangekondigd per 2016. Het is op dit moment onduidelijk welke financiële gevolgen dit voor de gemeente heeft. Feit is dat de huidige verdeling niet uit de lucht komt vallen en gemeenten op basis daarvan krijgen uitgekeerd uit het gemeentefonds. Bijstelling van het gemeentefonds zal in de toekomst vaker voorkomen en is geen reden om nog niet het nieuwe model in te voeren. Maar het allerbelangrijkste is dat uitstel van de invoering van de nieuwe financieringssysteem de mogelijkheid ontnaemt om zeer innovatieve repressieve veranderingen in te zetten die kunnen leiden tot verregaande efficiency en kwaliteitsverbetering. Dergelijke bewegingen laten zich niet goed inzetten als de financiering nog teveel individueel gemeente-gekoppeld is.
- Per 2016 zullen ook de huisvestingslasten onderdeel uitmaken van de financieringssysteem (model gemeentefonds). Dit kan invloed hebben op de hoogte van de gemeentelijke bijdrage.

Financiën:

In de onderstaande tabel treft u een meerjarenraming aan op basis van de voorgestelde nieuwe financieringssysteem. In deze meerjarenraming is het solidariteitseffect meegenomen.

Bijdrage 2015 basistaken + FLO o.b.v. huidig systeem (DVO)	Bijdrage 2015 basistaken + FLO o.b.v. gemeentefonds	Verdeling na effect solidariteit			
		2015	2016	2017	2018
2.559.000	2.481.000	2.501.000	2.469.000	2.433.000	2.421.000

Tabel 1: Meerjarenraming op basis van voorgestelde nieuwe financieringssysteem.

Bijdrage 2015 huidig systeem	2.559.000
Bijdrage 2015 o.b.v. gemeentefonds	<u>2.481.000</u>
Voordeel huidig systeem t.o.v. systeem gemeentefond (A)	78.000
Bijdrage huidig systeem 2015	2.559.000
Bijdrage gemeentefonds inclusief solidariteit 2015	<u>2.501.000</u>
Voordeel huidig systeem t.o.v. systeem gemeentefonds incl. solidariteit (B)	58.000
Voordeel (A)	78.000
Voordeel (B)	<u>58.000</u>
Solidariteitsheffing 2015	20.000

In de meerjarenbegroting 2014 – 2017 gemeente Woerden zijn de volgende bedragen opgenomen:

	2014	2015	2016	2017	2018
VRU	2.557.321	2.659.988	2.659.988	2.659.988	2.659.988
Meldkamer (MKA)	11.214	11.500	11.500	11.500	11.500
Totaal begroot	2.568.535	2.671.488	2.671.488	2.671.488	2.671.488
Bijdrage VRU incl. verdeling solidariteit		2.501.000	2.469.000,-	2.433.000	2.421.000
"Voordeel" t.o.v. huidige begroting, excl. MKA		158.988	190.988	226.988	238.988

Tabel 2: Meerjarenraming Woerden versus voorgestelde bijdrage VRU op basis van nieuw financieringssysteem.

In de gemeentelijke begroting 2013 is met ingang van het jaar 2015, onder de meerjarige ontwikkelingen, €108.500,- extra geraamd als verhoging van de bijdrage aan de VRU. Als de nieuwe financieringssysteem wordt ingevoerd, blijkt dit overbodig.

Geadviseerd wordt om, indien het AB van de VRU instemt met de voorgestelde 'financieringssysteem', deze €108.500,- met ingang van 2015 in te zetten ten gunste van de taakstelling ombuigen bezuiniging.

Aangezien het inbrengen van de huisvestingslasten en het herijken van het gemeentefonds per definitie tot herverdeling zal leiden (verwacht 2016), is het van groot belang dat voordeelgemeenten (o.a. Woerden) hier rekening mee houden in hun begroting.

Geadviseerd wordt om het restant van 'het financiële voordeel' nog niet in te boeken als bezuiniging maar te reserveren voor bovenstaande ontwikkelingen. In 2016 kan het definitieve financiële plaatje opgemaakt worden, dan zal bekeken worden welke bezuinigingsmogelijkheden er zijn binnen de VRU.

Uitvoering:

Mede op basis van de 'wensen en bedenkingen' van colleges en gemeenteraden, zal het AB op 4 juli 2014 tot definitieve besluitvorming komen. De burgemeester kan daar eventueel een mondelinge toelichting geven op uw 'wensen en bedenkingen'.

Communicatie:

N.v.t.

Samenhang met eerdere besluitvorming:

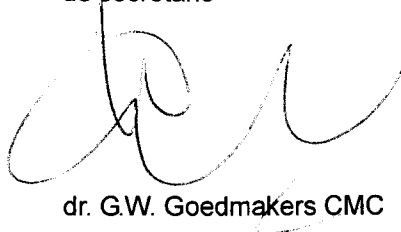
- Raadsinformatiebrief: Stand van zaken majeure VRU projecten (13R.00236).

Bijlagen:

1. Aanbiedingsbrief VRU: consultatie majeure VRU projecten (14.002179).
2. Collegevoorstel: consultatie majeure VRU projecten (14A.00128).
3. Uitgaande brief met als onderwerp: 'wensen en bedenkingen' ten aanzien van majeure VRU projecten (14U.03694).
4. Visie op VRU-organisatie (14.002120).
Bijlage A: Vernieuwde hoofdstructuur
Bijlage B: Dashboard verbeteropgaven VRU
Bijlage C: AEF-rapport districtsonderzoek
5. Veiligheidszorg op Maat (14.002121).
Bijlage A: Projectnotitie Veiligheidszorg op Maat
Bijlage B: Plateau 3: Dekkingsplan 2.0
6. Erratum tabellen majeure VRU projecten: deel Veiligheidszorg op Maat (14.002126).
7. Repressieve huisvesting (14.002122).
Bijlage A: Rapport BBN
8. Financieringssystematiek (14.002123).
Bijlage A: Rapport Cebeon (inclusief addendum)
Bijlage B: Uitwerking voorkeursmodel gemeentefonds in meerjarenperspectief
Bijlage C: Werking financieringsmodel, een nadere toelichting
9. Kadernota 2015 (14.002124).

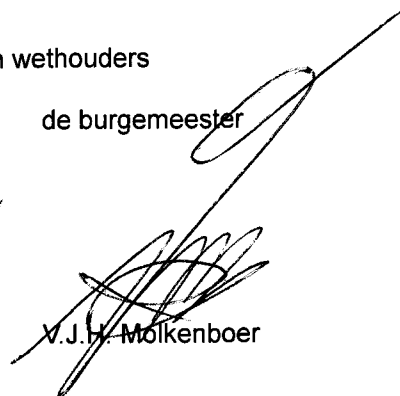
De indiener: college van burgemeester en wethouders

de secretaris

dr. G.W. Goedmakers CMC

de burgemeester

V.J.H. Molkenboer

Aan

- de colleges van B&W van de VRU-gemeenten
- de voorzitters van de gemeenteraden van de VRU-gemeenten
- de burgemeesters

In afschrift aan

- de leden van het algemeen bestuur van de VRU
- de gemeentesecretarissen van de VRU-gemeenten

Onderwerp

Majeure projecten en onderzoeken en kadernota 2015

Datum

27 januari 2014

Contactpersoon

A.M. Buitink
BJZC

(088) 878 1600

a.buitink@vru.nl

Bezoekadres

Archimedeslaan 6
3584 BA Utrecht

Geacht college, geachte heer, mevrouw,

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) bestaat sinds 2006 als gemeenschappelijke regeling van 26 gemeenten in het gebied van de provincie Utrecht. Voor gemeenten en veiligheidspartners is de VRU een herkenbare en enthousiaste veiligheidsregio, sinds 2010 landelijk koploper bij het regionaliseren van 26 gemeentelijke brandweren. De VRU is een jonge en gezonde organisatie, vernieuwend ingericht op het gebied van risico- en crisisbeheersing.

Net als alle andere veiligheidsregio's heeft de VRU zichzelf moeten bouwen. Het tegelijkertijd regionaliseren van 26 gemeentelijke brandweren én het inrichten en laten werken van een geheel nieuwe organisatie, met alles wat daarbij komt kijken, is een prestatie op zich geweest. Dat is niet alleen een verdienste van de VRU, maar net zo goed van de gemeenten die eigenaar zijn van de VRU en voor wie de VRU (wettelijke) taken uitvoert.

Om gelijktijdig te kunnen door ontwikkelen en invulling geven aan financiële taakstellingen, is binnen de VRU een aantal projecten en onderzoeken uitgevoerd. Deze hebben geresulteerd in diverse aanpassingsvoorstellen van organisatorische, financiële, dan wel operationele aard. Deze aanpassingsvoorstellen zijn besproken in de vergadering van het algemeen bestuur van 20 januari. Bij die gelegenheid hebben de voorstellen de status van voornemen tot besluit gekregen.

Om tot een voornemen tot besluit te kunnen overgaan heeft het algemeen bestuur veel tijd willen besteden aan het goede gesprek over de uitkomsten en voorstellen. Ook heeft zij een zorgvuldige onderzoeks-aanpak geëist, met ruimte voor gesprek en professioneel overleg. Nu is het moment aangebroken dat het bestuur heel graag de opvattingen van de 26 VRU-gemeenten over de voorstellen verneemt. Het algemeen bestuur heeft eerder aangegeven te streven naar maximaal draagvlak en deze voorstellen eerst te willen bespreken in colleges en gemeenteraden alvorens definitieve besluiten te nemen. Ook de medewerkers van de VRU zal om hun mening worden gevraagd, specifiek over de voorstellen betreffende de visie op de VRU-organisatie

Amersfoort, Baarn, Bunnik,
Bunschoten, De Bilt,
De Ronde Venen, Eemnes,
Houten, Leusden, Lopik,
Montfoort, Nieuwegein,
Oudewater, Renswoude,

Rhene, Soest, Stichtse Vecht,
Utrecht, Utrechtse Heuvelrug,
Veenendaal, Vianen,

Wijk bij Duurstede, Woerden,
Woudenberg, IJsselstein, Zeist

en het project Veiligheidszorg op Maat. Voor het geheel wordt bovendien een uitgebreid communicatietraject ingezet. De VRU is vanzelfsprekend van harte bereid nadere uitleg bij de stukken te geven. Wij zullen alle gemeenten daarvoor benaderen.

De VRU vindt het belangrijk dat u, mede met het oog op de aanstaande verkiezingen, alle gelegenheid heeft om uw opvatting zorgvuldig te kunnen formuleren. Het betreft echter geen wettelijk voorgeschreven consultatie (in de zin van zienswijze). Colleges en gemeenteraden worden daarom gevraagd hun 'wensen en bedenkingen' kenbaar te maken bij het bestuur van de VRU. Mede op basis van de wensen en bedenkingen van colleges en gemeenteraden, zal het algemeen bestuur op 4 juli 2014 tot definitieve besluitvorming komen. De financiële en organisatorische consequenties kunnen vanaf 2015 worden geëffectueerd. Uiteraard zullen wij u na 4 juli een terugkoppeling geven over de definitieve besluitvorming.

De voorstellen die wij ter consultatie aan u voorleggen betreffen de volgende onderwerpen:

- op het gebied van de VRU-organisatie: de visie op de VRU-organisatie (inclusief districten), inbegrepen de visie op de aansturing van de Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio (GHOR);
- op het gebied van de brandweer: plateau drie van het project Veiligheidszorg op Maat ofwel het dekkingsplan en repressieve huisvesting;
- op het gebied van de financiën: de financieringssystematiek van de VRU voor wat betreft de gemeentelijke bijdrage.

Het is een omvangrijk pakket; wij hopen dat u daar begrip voor heeft. U treft per onderwerp een korte notitie aan, inclusief bijlagen. Ook is bijgevoegd een model raadsvoorstel.

Kadernota 2015

De kadernota 2015 is, vanwege de nadrukkelijke samenhang met de hiervoor genoemde onderwerpen, ook behandeld in de vergadering van het algemeen bestuur op 20 januari 2014. In de kadernota 2015 worden de financiële uitgangspunten geformuleerd, op basis waarvan de programmabegroting 2015 wordt opgesteld.

De kadernota is voor wat betreft de doorrekening van de gemeentelijke bijdrage voor 2015 gebaseerd op de financieringssystematiek die u met het betreffende voorstel voor consultatie is aangereikt. Daarmee beoogt het bestuur van de VRU nadrukkelijk niet de suggestie te wekken dat de consultatie geen waarde heeft. Integendeel, de begroting volgt te allen tijde de uiteindelijke besluitvorming. Wij leggen daarom de kadernota 2015, in samenhang met de andere stukken, ook aan u voor.

In de kadernota is aandacht voor het verbeteren van de begroting. De VRU heeft de afgelopen jaren al stappen gezet met het doorontwikkelen en verbeteren van de begroting, maar wil nog verder. Het doel is om de programma's binnen de concern- (beleids)begroting, resultaat-verantwoordelijke budgettering en begrotingsindeling geheel op elkaar te laten aansluiten. De begroting zelf moet nog beter worden ingericht. Op die manier kunnen kostensturing, kostenbeheersing en kostenverantwoording ten behoeve van zowel gemeenten als managers worden verbeterd.

Tevens wordt in het meerjarenperspectief invulling gegeven aan de tweede tranche bezuinigingen, waartoe het algemeen bestuur in 2013 heeft besloten. In 2015 zal een start gemaakt worden met de invulling van de bezuinigingstaakstelling van 3% oplopend naar 5% in 2018. Enkele van deze voorgenomen bezuinigingen zijn gerelateerd aan de voorliggende voorstellen. Naast bezuinigingen zijn er ook intensiveringen noodzakelijk, die de VRU zelf zal financieren door extra te bezuinigen.

Samengevat wordt u verzocht vóór 16 juni 2014 uw wensen en bedenkingen t.a.v. de majeure projecten en onderzoeken kenbaar te maken bij het algemeen bestuur van de VRU en kennis te nemen van de kadernota 2015 VRU. Voor zover gerelateerd aan de majeure projecten en onderzoeken kan deze kadernota worden beschouwd als ontwerp.

Hoogachtend,

het algemeen bestuur,

 Vervangend voorzitter
Drs. L.M.M. Bolsius

 Secretaris
Dr. P.L.J. Bos

VOORSTEL AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS

&

VOORSTEL AAN DE RAAD

Van: S. Kempink Datum: 25-03-2014 Tekenstukken: Ja Afschrift aan: Jeroen Gottgens, Wijkun Lam, Johan van Dulken, Co'tje Potuijt, Carla Dupont, Wilfred Goedmakers, Karolijn van den Heuvel N.a.v. (evt. briefnrs.): 14.500649	Tel,nr,: 06-20094781 Team: Jeugd, leefbaarheid & veiligheid Persbericht: Nee Bijlagen: 10	Geraadpleegd consultant Financieel: Ja Juridisch: Ja Personeel: Nee Communicatie: Ja ICT: Nee Inkoop: Nee	Nummer: 14A.00128
Onderwerp: Consultatie betreffende de visie op de VRU-organisatie, Veiligheidszorg op Maat, Repressieve huisvesting, de Financieringssystematiek van de VRU en de (concept) Kadernota 2015.			
Advies: <ol style="list-style-type: none"> In te stemmen met de 'wensen en bedenkingen' zoals verwoord in de bijgaande brief aan de VRU (14U.03694). De raad voor te stellen in te stemmen met de 'wensen en bedenkingen' zoals verwoord in het raadsvoorstel (14R.00055) en de bijgaande brief aan de VRU (14U.03694). De VRU, na het raadsbesluit, middels bijgevoegde brief op de hoogte te stellen van het besluit van de gemeenteraad. Kennis te nemen van de memo feitenrelaas brandweerkazerne Woerden (14i.01068) 			
Paraaf team-manager:	Begrotingsconsequenties	JA	
Opmerkingen leidinggevende/secretaris/portefeuillehouder:			
B. en W. d.d.: 25/03/2014			
Besluit 25-03-2014: Akkoord			
Gewenste datum behandeling in de raad (datum: zie vergaderschema): Ja 24 april 2014 Fatale datum besluit van de raad: Ja 16 juni 2014			
Portefeuillehouder: - burgemeester			

VOORSTEL AAN BURGEMEESTER EN WETHOUDERS**&****VOORSTEL AAN DE RAAD**

Van: S. Kempink

Onderwerp: Consultatie majeure VRU projecten VRU

Datum: 12-02-2014

Extra overwegingen / kanttekeningen voor College

1. *Het indienen van 'wensen en bedenkingen' ten aanzien van de majeure VRU projecten is een verantwoordelijkheid van het college en de gemeenteraad.*

Voor gemeenten en veiligheidspartners is de VRU een herkenbare en enthousiaste veiligheidsregio, sinds 2010 landelijk koploper bij het regionaliseren van 26 gemeentelijke brandweren. Om te kunnen door ontwikkelen en invulling te kunnen geven aan financiële taakstellingen, is binnen de VRU een aantal projecten en onderzoeken uitgevoerd. Deze hebben geresulteerd in een viertal aanpassingsvoorstellen, te weten:

- Visie op VRU-organisatie.
- Veiligheidszorg op Maat.
- Repressieve Huisvesting.
- Financieringssysteem.

De (concept) Kadernota 2015 is, vanwege de nadrukkelijke samenhang met de hiervoor genoemde onderwerpen, ook behandeld in de vergadering van het AB op 20 januari 2014. De (concept) Kadernota 2015 wordt om die reden, in samenhang met de hierboven beschreven stukken, ter consultatie aangeboden.

In de vergadering van het AB van 20 januari zijn de aanpassingsvoorstellen (majeure projecten, inclusief de (concept) Kadernota 2015) besproken. Bij die gelegenheid hebben de voorstellen de status van voornemen tot besluit gekregen.

Om tot voornemens tot besluiten te kunnen overgaan, heeft het AB van de VRU veel tijd willen besteden aan het goede gesprek over de uitkomsten en voorstellen. Ook heeft zij een zorgvuldige onderzoeks aanpak geëist, met ruimte voor gesprek en professioneel overleg. Ook afvaardigingen van de medewerkers (beroeps en vrijwilligers) van de VRU zijn om hun mening gevraagd. Voor het geheel wordt een uitgebreid communicatietraject ingezet. Zo wordt er op 8 april een informatiebijeenkomst georganiseerd voor de nieuwe gemeenteraad. Tijdens deze informatieavond geeft de Algemeen Directeur van de VRU een toelichting op de VRU-organisatie en de majeure VRU projecten.

Via dit consultatietraject wil het AB van de VRU graag de opvattingen van de deelnemende gemeente(n) over de voorstellen vernemen. Het AB streeft naar maximaal draagvlak en wil deze voorstellen eerst bespreken in colleges en gemeenteraden alvorens definitieve besluiten te nemen. De VRU vindt het belangrijk dat de gemeenteraad alle gelegenheid heeft om haar opvattingen zorgvuldig te kunnen formuleren. Het betreft geen wettelijk voorgeschreven consultatie (in de zin van zienswijze). Colleges en gemeenteraden worden daarom gevraagd hun 'wensen en bedenkingen' kenbaar te maken bij het bestuur van de VRU. Mede op basis van de 'wensen en bedenkingen' van colleges en gemeenteraden, zal het AB op 4 juli 2014 tot definitieve besluitvorming komen.

Tot slot adviseert u met dit raadsvoorstel de gemeenteraad inzake de majeure VRU projecten. Een uitgebreide beschrijving van de 'wensen en bedenkingen' zijn te lezen in het raadsvoorstel (14R.00055) en de uitgaande brief (14U.03694).

2. *De VRU, per brief, in kennis te stellen van het besluit van de gemeenteraad.*

De 'wensen en bedenkingen' moeten vóór 24 juni 2014 kenbaar zijn gemaakt aan het AB van de VRU. Er is voldoende tijd om de voorliggende stukken vóór 24 juni te behandelen in de nieuwe gemeenteraad. Er wordt gestreefd naar behandeling in de commissie middelen van 16 april, zodat op 24 april de gemeenteraad een definitief besluit kan nemen. Het AB van de VRU zal, na het besluit van de gemeenteraad, per brief in kennis worden gesteld. In deze brief worden de 'wensen en bedenkingen' van zowel college van B&W als de gemeenteraad kenbaar gemaakt ten aanzien van de majeure VRU projecten.

Mocht de gemeenteraad tijdens de commissie middelen op 16 april of tijdens de raadsvergadering van 24 april tot een andere zienswijze komen, zal de bijgevoegde brief zo snel mogelijk worden aangepast en verzonden worden richting het AB van de VRU.

Tot slot kan de burgemeester eventueel een mondelinge toelichting geven in de AB – vergadering van 4 juli a.s.

Extra overwegingen / alternatieven / argumenten

N.v.t.

Kanttelingen: Standpunt consulenten

C. Verhoeff, juridisch consulent, heeft geadviseerd en is akkoord.
C. Potuijt, financieel consulent, heeft geadviseerd en is akkoord.
W. Lam en J. van Dulken, consulenten vastgoed, hebben geadviseerd en zijn akkoord.
C. Dupont, communicatieadviseur, heeft geadviseerd en is akkoord.

Samenhang met eerdere besluitvorming

- Raadsinformatiebrief: Stand van zaken majeure VRU projecten (13R.00236).

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief VRU: consultatie majeure VRU projecten (14.002179).
2. Raadsvoorstel: consultatie majeure VRU projecten (14R.00055).
3. Uitgaande brief met als onderwerp: 'wensen en bedenkingen' ten aanzien van majeure VRU projecten (14U.03694).
4. Visie op VRU-organisatie (14.002120)
Bijlage A: Vernieuwde hoofdstructuur
Bijlage B: Dashboard verbeteropgaven VRU
Bijlage C: AEF-rapport districtsonderzoek
5. Veiligheidszorg op Maat (14.002121)
Bijlage A: Projectnotitie Veiligheidszorg op Maat
Bijlage B: Plateau 3: Dekkingsplan 2.0
6. Erratum tabellen majeure VRU projecten: deel Veiligheidszorg op Maat (14.002126).
7. Repressieve huisvesting (14.002122)
Bijlage A: Rapport BBN
8. Financieringssystematiek (14.002123)
Bijlage A: Rapport Cebeon (inclusief addendum)
Bijlage B: Uitwerking voorkeursmodel gemeentefonds in meerjarenperspectief
Bijlage C: Werking financieringsmodel, een nadere toelichting
9. Kadernota 2015 (14.002124)
10. Feitenrelaas brandweerkazerne Woerden (14i.01068)

Veiligheidsregio Utrecht
T.a.v. Algemeen Bestuur
Postbus 3154
3502 GD Utrecht

Onderwerp:
'Wensen en bedenkingen' ten aanzien van
majeure VRU projecten.

Uw Kenmerk:	Uw brief van: 27 januari 2014 geregistreerd onder nr.:	Datum
Ons Kenmerk:	Doorkiesnummer/Behandeld door:	Verz.
14U.03694	06-20094781 / S. Kempink	

In de brief van 27 januari 2014 wordt aan het college en de gemeenteraad van Woerden gevraagd om haar 'wensen en bedenkingen' in te dienen op een aantal majeure VRU projecten. In deze brief wordt verzocht de 'wensen en bedenkingen' van de gemeenteraad vóór 16 juni inzichtelijk te hebben.

In de B&W vergadering van 25 maart, in de commissie middelen van 16 april en tijdens de raadsvergadering van 24 april heeft het college en de gemeenteraad haar definitieve 'wensen en bedenkingen' geformuleerd. College en gemeenteraad zijn het inhoudelijk eens als het gaat om de 'wensen en bedenkingen' ten aanzien van de majeure VRU projecten en de (concept) Kadernota 2015. Door middel van deze brief worden de 'wensen en bedenkingen' ten aanzien van de majeure VRU projecten aan u bekend gemaakt.

Het college van B&W en de gemeenteraad dienen de volgende 'wensen en bedenkingen' in:

- Inzake het voorstel 'Visie op de VRU-organisatie':
  - Wij hechten veel waarde aan de eigenheid van de lokale brandweerposten. Door het organiseren van de repressie brandweer op een kleinere schaal dan het huidige district, behouden de posten hun eigen identiteit. De brandweerposten verdienen een prominente plaats binnen de VRU-organisatie, immers van daaruit wordt contact gemaakt met de burger en de samenleving.
  - Wij steunen een effectievere, efficiëntere en plattere VRU-organisatie, dat ten goede moet komen aan de slagkracht van de VRU. Het organisatie- en formatierapport van de nieuwe VRU-organisatie moet leiden tot betere sturing, meer transparantie en een betere verbinding tussen VRU en gemeenten. Of dit bereikt is zien wij graag terug in een evaluatie rondom de nieuwe VRU-organisatie.
  - Tot slot krijgt het onderwerp bevolkingszorg (crisisbeheersing) weinig aandacht in het voorstel rondom de nieuwe VRU-organisatie. De gemeentelijke crisisbeheersing is enorm in ontwikkeling, waarbij de VRU een belangrijke taak vervult. In het organisatie- en formatieplan zien wij graag de positionering van het onderdeel Bevolkingszorg terug, waarbij benadrukt wordt dat een afschaling (mensen en middelen) op dit onderwerp niet aan de orde is.

- Inzake het voorstel 'Veiligheidszorg op Maat'
  - In de oplegnotitie 'Veiligheidszorg op Maat' staat dat indien gemeenten, aanvullend op de tankautosputten, hulpverleningsvoertuigen en redvoertuigen benodigd voor de basisbrandweezorg over extra tankautosputten, hulpverleningsvoertuigen en redvoertuigen willen beschikken, dit als een gemeentelijke pluscapaciteit wordt aangemerkt. Dit is onacceptabel, immers het doel van de VRU is om voor alle gemeenten (alle burgers) in dezelfde regio een zelfde veiligheidsniveau te genereren. Door middel van het nieuwe dekkingsplan wordt uniformiteit, in kwaliteit en kwantiteit, nagestreefd. Dit geldt ook voor de repressieve middelen.
  - Het extra investeren in stimulerende preventiemaatregelen wordt ondersteund. Indien de inzet van stimulerende preventiemaatregelen, gemeten aan de hand van prestatie-indicatoren, geen effect heeft moet opnieuw gekeken worden op welke wijze de preventie uren (140.000) ingezet worden.
  - De VRU dient te inventariseren wat de mogelijkheden zijn om vrijwilligers, volontairs en/of de jeugdbrandweer in te zetten ten behoeve van de uitvoering van de stimulerende preventieactiviteiten. Dit is een goedkoper alternatief, vergelijkbaar met de volontairs van de politie.
  - De ontwikkelingen rondom de gevarieerde voertuigbezetting en alternatieve brandbestrijding (motor ondersteuning brandweer) moet de VRU blijven volgen. In de toekomst kan dit leiden tot een efficiëntere brandweerinzet.

- Inzake het voorstel 'Repressieve Huisvesting'
  - Het huidige dekkingsplan gaat uit van repressieve dekking binnen de gemeentegrenzen, waardoor gemeenten financieel verantwoordelijk zijn voor de brandweerkazernes. Indien de brandweerkazernes overgedragen worden aan de VRU blijven gemeenten financieel verantwoordelijk voor de exploitatie- en onderhoudskosten. In het nieuwe regionale dekkingsplan komen, ten behoeve van de repressieve dekking, de gemeentegrenzen wel te vervallen. Om die reden moet bekeken worden op welke wijze de financiële verrekening plaats gaat vinden als er vanaf 2016 nieuwe brandweerkazernes gebouwd gaan worden. In het nieuwe huisvestingsbeleid moeten hier afspraken over gemaakt worden.
  - Het beheren en onderhouden van gebouwen (brandweerkazernes) is geen "core business" van de VRU. De VRU dient nadrukkelijk een beroep te doen op de aanwezige expertise binnen de gemeenten. Het nauw betrekken van gemeenten bij het opstellen van het onderhoudsbeleid wordt gezien als een vereiste.
  - De genoemde werkzaamheden in het BBN-rapport dienen, voordat overgegaan wordt tot uitvoering, afgestemd te worden met de gemeente. Voorkomen moet worden dat de VRU, zonder goede afstemming met gemeenten, werkzaamheden laat uitvoeren die beschreven staan in het BBN-rapport.
  - De overdracht / verkoop van de brandweerkazernes moet budgettair-neutraal plaatsvinden.
  - De gemeenteraad heeft meerdere keren aangedrongen op afspraken tussen VRU en gemeenten over de verrekening van onderhoudskosten. Ook tot 2016 rusten er onderhoudsverplichtingen op de brandweerkazernes. In de notitie 'Repressieve Huisvesting' staat dat de VRU uiterlijk per einde maart 2014 met elke gemeente afspraken maakt over de verrekening van onderhoudskosten. Hierdoor komt een einde aan de discussie over de juistheid en rechtmatigheid van aangegane onderhoudsverplichtingen door de VRU. Wij gaan ervan uit dat dit inmiddels gerealiseerd is. Indien dit niet het geval is, moeten deze afspraken voor 1 juli 2014 geformaliseerd zijn.
  - De VRU dient een stappenplan op te stellen waarin staat welke stappen zij wanneer gaan nemen zodat in 2016 alle brandweerkazernes overgenomen zijn door de VRU.

- Inzake het voorstel 'Financieringssystematiek'
  - Het inbrengen van de hoogte van de huisvestingslasten in het model moet in nauw overleg met de gemeenten. De gemeenten hebben zicht op de netto huisvestingslasten. Er zitten namelijk verschillen in begrote budgetten en daadwerkelijke uitgaven.

- Inzake het voorstel '(concept)'Kadernota 2015'
  - 'Incidentele voordelen' dienen direct teruggegeven te worden aan de deelnemende gemeenten. Een BTW-voordeel van €500.000,- moet dan ook verrekend worden met de gemeentelijke bijdrage en niet ingezet worden voor het realiseren van de 2de tranche bezuinigingen. Dat is oneigenlijk gebruik van deze meevaller. Het nadeel hebben de deelnemende gemeenten immers ook opgevangen in 2014.
  - Voor er een reserve flankerend beleid gevormd wordt van €700.000,- zouden wij meer inzicht willen in de opbouw van dit bedrag. Wellicht kan dit ook voor minder en kunnen er meer middelen vrijvallen ten gunste van de deelnemende gemeenten.

Heeft u nog vragen, dan kunt u contact opnemen met de heer S. Kempink, accountmanager VRU. Hij is te bereiken op telefoonnummer 06-20094781 of via de e-mail: kempink.s@woerden.nl.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
College van Burgemeester en Wethouders

Dr. G.W. Goedmakers
gemeentesecretaris

V.J.H. Molkenboer
burgemeester

Repressieve huisvesting

Bijlage A   Rapport BBN; Onderzoek naar de staat van de repressieve huisvesting van de Veiligheidsregio Utrecht

Inleiding

Voor u ligt een voorstel met betrekking tot de repressieve huisvesting.

De brandweerpost is als operationele locatie en gemeenschapsverblijf van grote betekenis voor de VRU en zijn repressief brandweerpersoneel. Bij de regionalisering van de brandweer in 2010 vormde de repressieve huisvesting geen onderdeel van de overdracht. Slechts een klein aantal is tot nu toe in juridisch eigendom aan de VRU overgedaan.

Hoewel de zorg voor de posten bij de gemeenten ligt, wordt van oudsher veel dagelijks onderhoud uitgevoerd op initiatief van de posten en districten. Daar mandaten tot het aangaan van verplichtingen niet overgedragen zijn, levert het in de praktijk veel discussies op over de vraag wie de kosten moet dragen. Gemeenten willen facturen niet betalen als de verplichting in hun ogen onrechtmatig is aangegaan.

De discussie wordt versterkt bij gebrek aan een eenduidige onderhoudsfilosofie, zowel aan de kant van de gemeenten als bij de VRU.

Medio 2013 zijn alle locaties door een externe vastgoedexpert bezocht. Uit het BBN-onderzoek blijkt dat zowel de technische- als de functionele staat van de repressieve huisvesting bij een aantal posten verbetering behoeft. De VRU acht het redelijk de gemeenten te verzoeken deze verbeteringen binnen twee jaar door te voeren, opdat eind 2015 alle posten op niveau zijn.

Aanbevolen wordt om bij ingrepen met een substantiële omvang een business case op te stellen. In deze business case kunnen ook andere opties (verplaatsing, samenvoeging) meegenomen worden en kan een meer gedetailleerde kostenraming worden opgesteld. Vanzelfsprekend kan er over de feitelijk functioneel aan te brengen verbeteringen overleg zijn tussen gemeente en Veiligheidsregio. Uitgangspunt daarbij is, dat wettelijke eisen geen geweld wordt aangedaan.

Vanaf 2016 wil de VRU graag zowel het eigendom als het beheer van de posten van de gemeenten overnemen. Samen met de gemeenten willen we daartoe een onderhoudsbeleid ontwikkelen en afspraken maken rondom de toekomstige eigendomssituatie. Het spreekt voor zich dat het hier een visie van de VRU betreft die alleen kan worden geïmplementeerd op grond van contra-besluitvorming van de individuele gemeenten.

Repressieve huisvesting

De brandweerpost is als operationele locatie en gemeenschapsverblijf van grote betekenis voor de VRU en zijn repressief brandweerpersoneel. Bij de regionalisering van de brandweer in 2010 vormde de repressieve huisvesting geen onderdeel van de overdracht. Bijna alle posten zijn in eigendom van de gemeenten gebleven. Slechts een klein aantal is in juridisch eigendom aan de VRU overgedaan, omdat de VRU reglementair in staat is de BTW-lasten voor de gemeenten te verlichten. Ook het onderhoud aan de posten geschiedt nog steeds onder verantwoordelijkheid van de gemeenten.

De zorg voor de repressieve huisvesting is feitelijk in handen van de gemeenten. In de praktijk wordt van oudsher veel dagelijks onderhoud uitgevoerd op initiatief van de posten en districten. De behoeftestelling daartoe geschiedt veelal op postniveau. Maar omdat er geen scherpe afspraken zijn tussen gemeenten en VRU over de mandatering voor het aangaan van verplichtingen is er vaak discussie over de rechtmatigheid van de handeling. Gemeenten willen begrijpelijkerwijze binnen hun onderhoudsbudget blijven. In de praktijk zijn er daarom veel discussies over de vraag wie de kosten moet dragen. Gemeenten willen facturen niet betalen als de verplichting in hun ogen onrechtmatig is aangegaan.

De discussie wordt versterkt bij gebrek aan een eenduidige onderhoudsfilosofie. Het onderhoud aan het repressieve vastgoed is per gemeente georganiseerd, maar veelal ook niet gepland. In een aantal gevallen is de staat van onderhoud niet op orde. De VRU, aan de andere kant, heeft ook nog geen visie op het onderhoud van de posten. De verplichtingen worden vaak ad hoc aangegaan, vanuit de gedachte dat de post op orde moet blijven. Aan deze situatie moet een einde komen; het bevordert de kwaliteit en efficiency van de brandweezorg niet.

Tegen deze achtergrond zijn de volgende vragen aan de orde:

- hoe is de staat van onderhoud van de brandweerposten op dit moment en welke eenmalige inspanningen moeten gemeenten nog doen om hun posten zowel technisch als functioneel op orde te hebben, kijkend vanuit een normaal genormeerd perspectief?
- welke afspraken moeten worden gemaakt om te voorkomen dat er steeds discussies worden gevoerd over de juistheid en rechtmatigheid van aangegane onderhoudsverplichtingen, ervan uitgaande dat de VRU voor bepaalde vormen van uit te voeren onderhoud namens de gemeente opdrachtgever is?
- welk onderhoudsbeleid moet worden vastgesteld om als VRU voor de gehele geregionaliseerde brandweezorg te kunnen beschikken over brandweerposten met dezelfde mate van kwaliteit en operationaliteit?
- hoe zou het beheer van de brandweerposten idealiter georganiseerd moeten zijn gegeven het feit dat de brandweer geregionaliseerd is maar de huisvesting nog niet? Moeten het eigendom en de onderhoudsverantwoordelijkheid bij de VRU komen te liggen of kan het bij de gemeenten blijven?

De staat van het onderhoud

Al medio 2012 heeft het bestuur van de VRU besloten te laten inventariseren wat de staat van onderhoud van de repressieve huisvesting was. Deze opdracht kwam niet uit de verf, voornamelijk omdat de inventarisatie zonder gebruik van een onafhankelijk expert was uitgezet.

Medio 2013 zijn alle locaties door een externe vastgoedexpert bezocht (BBN). Tijdens deze quick scan zijn de uitrukposten geïnspecteerd en beoordeeld op functionele kwaliteit (routing, voertuigstalling, werkbaarheid, adempluuchtinstallatie en kantooromgeving ten opzichte van (arbo)veiligheid) en technische kwaliteit. Er is door BBN gekeken naar de staat van onderhoud ten opzichte van een reële en gangbare norm (de NEN 2767, conditieniveau 3).

Daar waar de inschatting van de technische staat slechter was dan conditie 3, sprake was van bijzondere technische gebreken, of sprake was van functionele tekortkomingen, is door BBN een raming gemaakt van de benodigde ingrepen om de gebouwen weer in acceptabele staat te krijgen. De nauwkeurigheid van deze begrotingen is plus-min 15%, mede afhankelijk van het uiteindelijke aanbestedingsresultaat van de betreffende gemeente.

Uit het BBN-onderzoek blijkt dat zowel de technische- als de functionele staat van de repressieve huisvesting bij een aantal posten verbetering behoeft. Wat betreft de technische kwaliteit scoren negen panden onvoldoende. Om de geconstateerde gebreken op te lossen heeft BBN een eenmalige investering geraamd van € 300.000 (excl. BTW, prijspeil 2014).

Wat betreft de functionele kwaliteit zijn 32 panden als onvoldoende beoordeeld. Daarvoor is door BBN op het totaal van alle panden (dus verdeeld over meerdere gemeenten) een eenmalige investering van € 3,9 miljoen (excl. BTW, prijspeil 2014) geraamd.

Met de gemeenten die het betreft is afzonderlijk gesproken over het onderhoudsbeeld van hun panden en hun financiële opgave om het been bij te trekken. Omwille van de operationaliteit en gezien de veiligheid van onze mensen is het noodzakelijk dat, waar van toepassing, gemeenten op de kortst mogelijke termijn de vereiste inspanning doen om de uitruklocatie technisch en functioneel op orde te brengen. Het verschil tussen technisch en functioneel onderhoud zal worden geduid. In overleg met de gemeenten wordt gekeken naar de mate van functioneel onderhoud.

De VRU acht het redelijk de gemeenten te verzoeken dat binnen twee jaar te doen, opdat eind 2015 alle posten op niveau zijn. Aanbevolen wordt om bij ingrepen met een substantiële omvang een business case op te stellen. In deze business case kunnen ook andere opties (verplaatsing, samenvoeging) meegenomen worden en kan een meer gedetailleerde kostenraming worden opgesteld.

Afspraken over het onderhoud

Er is een demarcatielijst die aangeeft welk onderhoud door wie verzorgd zou moeten worden. Deze lijst heeft echter geen status en er zijn geen budgetten aan gekoppeld. Uiterlijk per einde maart 2014 zal de VRU met

elke gemeente afspraken maken over het soort en de volumes van verplichtingen die de VRU namens de gemeente mag aangaan, waartoe de VRU dan formeel gemandateerd moet zijn. Voor alle gevallen c.q. soorten verplichtingen waar de VRU niet wordt gemandateerd berust de onderhoudsverplichting bij de gemeente zelf.

Dit betekent dat VRU en gemeenten samen de afspraak maken dat, zolang er nog geen gezamenlijk en eenduidig VRU-beleid is voor onderhoud van de repressieve huisvesting, gemeenten de verplichting op zich nemen om de repressieve huisvesting te onderhouden als ware de NEN 2767, conditieniveau 3 het nieuwe beleid voor onderhoud. Dit is een reële en gangbare norm.

Onderhoudsbeleid

Voor de toekomst wil de VRU toe naar een VRU-onderhoudsbeleid voor de repressieve huisvesting. Uitgangspunt daarbij is dat de technische- en functionele staat van onderhoud van de VRU-brandweerposten wordt gebaseerd op een uitvoerbare en betaalbare VRU-onderhoudsfilosofie, met ruimte voor maatwerk. De VRU wil daarbij de norm voor de technische kwaliteit blijvend koppelen aan de NEN 2767. Wat betreft de functionele norm is de routing, voertuigstalling, werkbaarheid, ademluchtinstallatie en kantooromgeving ten opzichte van (arbo)veiligheid leidend.

De VRU zal dit beleid opstellen en daarbij ook laten berekenen welke structurele totale jaarlast aan het te voeren beleid verbonden is. Het bureau BBN heeft op basis van kengetallen berekend dat € 1,4 miljoen (excl. BTW) genoeg zou moeten zijn voor het regulier jaarlijks onderhoud. Voor een dergelijk zwaar besluit wordt contra-expertise echter noodzakelijk geacht.

Ook dienen de (facilitaire) kosten die samenhangen met de exploitatie (o.a. elektra en schoonmaak) van de panden in kaart te worden gebracht. Het definitieve bedrag van de exploitatie dient dus nog te worden bepaald.

Afspraken over het eigendom en beheer

De VRU heeft inmiddels zeven posten en van één post het erfpachtrecht in eigendom. Het betreft een eigendomssituatie die is aangegaan omdat het de betreffende gemeenten een rechtmatig voordeel oplevert in verband met de BTW-lasten. Het is de visie van het bestuur dat ook de resterende posten in eigendom overgedragen worden aan de VRU. Daarvoor is echter een contrabesluit van de colleges nodig. De VRU zal samen met de betreffende gemeenten een visie op het eigendom en het beheer (verdeeld in exploitatie en onderhoud) van de repressieve huisvesting ontwikkelen.

Road map

Uitgangspunt van denken is dus dat de VRU op termijn het eigendom en het beheer van de gemeenten overneemt. De VRU denkt enige tijd nodig te hebben om dit te doen. Zoals hierboven aangeven maakt het onderhoudsbeleid daar onderdeel van uit. Maar ook voor de begroting van de exploitatielasten (meer dan alleen onderhoud) is zorgvuldig onderzoek nodig.

Voorts moet goed worden onderzocht welke afspraken gemeenten en VRU moeten maken voor de toekomstige eigendomssituatie. Daartoe moet uiteindelijk een juridische constructie worden gevonden die enerzijds de gemeenten convenieert en anderzijds garanties biedt dat het repressieve dekkingsplan kan worden uitgevoerd.

Het tijdstip waarop de VRU het beheer en onderhoud overneemt komt overeen met het moment waarop de het gemeentefonds is herijkt. Naar verwachting is dit in 2016. De reden hiervoor houdt verband met de introductie (per 2015) van een nieuw financieringsmodel (ijkpunt gemeentefonds) bij de VRU. In het perspectief van de herijking van het gemeentefonds moet het VRU-model dus ook (naar verwachting in 2016) worden geijkt. Het is dan het verstandigst om de huisvestingslasten (eigendom en exploitatie, inbegrepen onderhoud) gelijktijdig met de herijking over te dragen.

De verdeelmethode is dan het meest actueel en het VRU-model hoeft niet onnodig twee maal te worden aangepast. Voor de VRU is een periode tot 2016 reëel om het nieuwe huisvestingsbeleid (eigendom en beheer) op te kunnen stellen en vast te laten stellen.

De VRU wil het tot besluitvorming brengen en implementeren van de visie op de repressieve huisvesting ontkoppelen van het nemen van de nu noodzakelijke onderhoudsmaatregelen. De financiële kaders rond de visie op de eigendoms- en beheersoverdracht zullen op basis van expertadvies en in samenwerking met gemeenten worden vastgesteld.

Conclusie

De brandweerpost is als operationele locatie en gemeenschapsverblijf van grote betekenis voor de VRU en zijn repressief brandweerpersoneel. De technische- en functionele staat van onderhoud van onze brandweerposten dient te zijn gebaseerd op een uitvoerbare en structureel betaalbare VRU-onderhoudsfilosofie. De VRU wil daarbij de norm voor de technische kwaliteit koppelen aan de NEN 2767. Dit is een reële en gangbare norm. Wat betreft de functionele norm is de routing, voertuigstalling, werkbaarheid, ademluchtinstallatie en kantooromgeving ten opzichte van (arbo)veiligheid leidend.

Er zijn meerdere brandweerposten die in functioneel en/of technisch opzicht nog niet aan de norm voldoen. Er is respectievelijk € 300.000 (excl. BTW, prijspeil 2014) en € 3,9 miljoen (excl. BTW, prijspeil 2014) nodig om de panden technisch en functioneel op orde te krijgen. Gemeenten dienen uiterlijk eind 2015 geconstateerde tekortkomingen op functioneel en/of technisch gebied, zoals aangegeven in het onderzoek, te hebben opgelost. Overigens wordt in overleg met de gemeenten gekeken naar de functionele norm, zodat consensus bestaat over de functionele tekortkomingen van de posten.

Aanbevolen wordt om bij ingrepen met een substantiële omvang een business case op te stellen. In deze business case kunnen ook andere opties (verplaatsing, samenvoeging) meegenomen worden en kan een meer gedetailleerde kostenraming worden opgesteld.

De VRU zal samen met de gemeenten een visie ontwikkelen op het beheer en eigendom van de repressieve huisvesting. Uitgangspunt van

denken daarbij is dat de VRU per 2016 het eigendom en het beheer (in begrepen onderhoud) heeft overgenomen. Het ontwikkelen van deze visie gebeurt parallel aan, maar ontkoppeld van de 'been-bij-trek-beweging'.

veiligheidsregio utrecht

Onderzoek naar de staat van de repressieve huisvesting van de Veiligheidsregio Utrecht

Datum: 25 oktober 2013

Versie: Definitief

Inleiding

Het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Utrecht heeft opdracht gegeven om de kwaliteit van alle uitrukposten in kaart te brengen d.m.v. een onafhankelijke inspectie. Dit is nodig om een gezamenlijk gedeeld startpunt te creëren voor de te nemen besluiten over eigendom, kwaliteit, beheer en onderhoud van de uitrukposten. bbn adviseurs heeft voor de Veiligheidsregio Utrecht de uitrukposten bezocht en achtergrondinformatie verzameld. Dit rapport geeft een totaaloverzicht van de geraamde technische- en functionele ingrepen. Tevens is een raming opgenomen van de jaarlijks benodigde onderhoudsbudgetten. Onderstaand wordt een toelichting gegeven op de werkwijze en de verschillende onderzochte aspecten.

Werkwijze

Bij het onderzoek is onderscheid gemaakt tussen 11 betrekkelijk nieuwe gebouwen en de overige 59 panden. Van 11 betrekkelijk nieuwe gebouwen worden de onderhoudskosten op een gedetailleerde manier berekend door voor elk gebouw een meerjarenonderhoudsplan op te stellen. Dit is echter nog niet afgerond. Op dit moment is daarom in het verzameloverzicht nog een kengetal opgenomen dat nog niet is onderbouwd met een meerjarenonderhoudsplan

Bij de overige panden is gekozen voor een snelle en abstracte benadering. Er heeft een globale inspectie van ieder object plaats gevonden van gemiddeld ca 1,5 à 2 uur per pand. Tijdens de inspectie heeft de inspecteur een beoordeling van de functionele kwaliteit opgesteld aan de hand van een checklist. Dit is in vrijwel alle gevallen gebeurd in overleg met de vertegenwoordiger van de VRU ter plaatse. Tijdens de inspectie heeft ook een beoordeling van de technische kwaliteit op hoofdlijnen plaats gevonden. Grote gebreken zijn ofwel waargenomen tijdens de inspectie of in een gesprek met de vertegenwoordiger ter plaatse benoemd. De conditie volgens NEN 2767 is ingeschat. Vervolgens is, uitgaande van de gebouwvorm en het materiaalgebruik, een inschatting gemaakt van het gemiddelde jaarlijks benodigde bedrag voor instandhouding in de huidige vorm op basis van een kengetal voor onderhoudskosten per m².

Op basis van de opnameresultaten hebben 5 verificatiegesprekken plaatsgevonden met teamleiders en / of regionale commandanten. Tijdens deze gesprekken zijn de bevindingen van alle gebouwen doorgesproken en waar nodig bijgesteld. Op basis van alle waarnemingen is een schriftelijke rapportage per gemeente opgesteld.

Toelichting functionele kwaliteit

De functionele kwaliteit van de uitrukposten is gebaseerd op de door bbn adviseurs uitgevoerde schouw, de informatie/gegevens die door brandweerpersoneel zijn verstrekt en de bouwtekeningen. Er is beoordeeld in hoeverre de uitrukposten voldoende functionaliteiten bieden voor de rol die ze moeten vervullen. Daarbij is op hoofdlijnen gekeken of de wettelijke vereisten, arbowetgeving en de mate waarin de uitrukposten de VRU in staat stellen om haar wettelijk taak uit te voeren in het geding zijn. Dit is uitgevoerd aan de hand van een standaard checklist. Gezien het moment van de inspecties, zijn de gevolgen vanuit het traject Veiligheidszorg op Maat niet meegenomen.

Uitgangspunt is dat functionele ingrepen plaatsvinden binnen de huidige situatie. In enkele gevallen is meer onderzoek en overleg met de betreffende gemeente nodig om te kunnen beoordelen welke ingrepen nodig zijn om de functionele kwaliteit in orde te krijgen. Dit is met name het geval wanneer en voor bepaalde activiteiten onvoldoende ruimte aanwezig is. In dat geval zal er een interne verbouwing moeten plaats vinden, waarbij eventueel ook bepaalde functies moeten worden uitgeplaatst. In dergelijke gevallen is een budget ingeschat dat nog niet is onderbouwd met een concreet verbouwplan. In de andere gevallen zijn de functionele aanpassingen begroot met een nauwkeurigheid van plus-min 15%.

Indien het aantal ingrepen of de omvang hiervan te groot is dan wordt een raming gegeven van de herbouwkosten. Bij ingrepen binnen de huidige contouren van het gebouw is geen rekening gehouden met aanvullende kosten voor architect, adviseurs en andere bijkomende kosten. Bij kosten voor uitbreiding en herbouw is hier wel rekening mee gehouden.

Toelichting technische kwaliteit

De technische kwaliteit beschrijft de bouwkundige staat van de gebouwen en het terrein waarop de gebouwen liggen en de mate van onderhoud die hieraan gedaan is. Bij de beoordeling van de technische kwaliteit van de uitrukposten is de NEN 2767 - Condiëmeting van Gebouwen gehanteerd. Deze norm bevat een methode om op niet-destructieve wijze de conditie van bouw- en installatiedelen vast te leggen. Het niveau van de conditie van het gebouw wordt uitgedrukt in een conditiescore die loopt van 1 t/m 6:

1. Uitstekend (nieuwbouw)
2. Goed (vergelijkbaar met nieuwbouw, wel veroudering, geen onderhoudsschade of -behoefte)
3. Redelijk (geen nieuwbouw, beperkte onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte)
4. Matig (duidelijke onderhoudsschade en onderhoudsbehoefte)
5. Slecht (grote onderhoudsschade en grote onderhoudsbehoefte)
6. Zeer slecht (grote onderhoudsschade echter door zeer slechte staat kan geen onderhoud meer gepleegd worden; vervangen is noodzakelijk)

Bij de schouw van de betreffende locatie is vastgesteld wat de eventuele gebreken aan het gebouw en het terrein zijn en wat de omvang hiervan is. Dit heeft geleid tot een inschatting van de conditiescore. De VRU hanteert een minimaal gewenste conditiescore 3 (redelijk).

Daar waar de inschatting van de technische staat slechter was dan conditie 3, sprake was van bijzondere technische gebreken, of sprake was van functionele tekortkomingen, is een raming gemaakt van de benodigde ingrepen om de gebouwen weer in acceptabele staat te krijgen. De nauwkeurigheid van deze begrotingen is plus-min 15%.

Toelichting structurele onderhoudslasten

Tenslotte zijn per locatie de gemiddelde kosten voor het regulier jaarlijks onderhoud bepaald aan de hand van een benchmarkgetal voor het uitvoeren van het reguliere onderhoud. Hierbij is rekening gehouden met (onderhoud aan) de bouwkundige werkzaamheden, gebouwgebonden installaties en terrein. Er is geen rekening gehouden met (onderhoud aan) de brandweerspecifieke installaties, inventaris en dergelijke. Ook zijn de kosten voor service- en onderhoudscontracten en energielasten hierin niet meegenomen.

Zoals bij de paragraaf werkwijze al is toegelicht is er gebruik gemaakt van een methodiek waarbij er voor 11 gebouwen een meerjarenonderhoudsplan wordt gemaakt en waarbij de onderhoudskosten voor de overige gebouwen op basis van kengetallen per m² zijn ingeschat. Deze methode levert op het niveau van de gehele portefeuille (macro niveau) een betrouwbaar beeld op van de benodigde onderhoudskosten. Wel kunnen er op objectniveau (micro niveau) afwijkingen naar boven en naar beneden ontstaan (plus-min 15%).

Resultaten onderzoek

Uit het onderzoek blijkt dat zowel de technische- als de functionele staat van de repressieve huisvesting bij een aantal posten verbetering behoeft. Wat betreft de technische kwaliteit wordt een eenmalige investering van € 302.000,- (exclusief BTW, prijspeil 2014) noodzakelijk geacht. Wat betreft de functionele kwaliteit wordt een eenmalige investering van € 3.851.000,- (exclusief BTW, prijspeil 2014) noodzakelijk geacht. Om de kazernes structureel op conditieniveau 3 te kunnen houden is een jaarlijks bedrag van € 1.327.000,- (exclusief BTW, prijspeil 2013) nodig. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de onderhoudskosten voor een drietal kazernes nog niet geraamd zijn. Naar verwachting zal het noodzakelijk onderhoudsbudget circa € 1,4 miljoen (exclusief BTW) bedragen.

Aanbevolen wordt om bij ingrepen met een substantiële omvang een business case op te stellen. In deze business case kunnen ook andere opties (verplaatsing, samenvoeging) meegenomen worden en kan een meer gedetailleerde kostenraming worden opgesteld. Iedere gemeente ontvangt een uitgebreider rapport van de bevindingen in de kazernes van de eigen gemeente. Dit kan mede als basis dienen van een business case. Zoals reeds benoemd in dit rapport dient voor de ramingen een bandbreedte van plus-min 15% te worden aangehouden.

Overzicht structurele onderhoudslasten repressieve huisvesting Veiligheidsregio Utrecht				
Gemeente	Adres	b.v.o.	Onderhoudskosten	Kosten/b.v.o.
Amersfoort	Hofslot 1 Amersfoort-Noord	748	€ 20.435	€ 27,32
	Kleine Koppel 35 (Oefengebouw)	243	€ 2.430	€ 10,00
	Kleine Koppel 35 Amersfoort	5066	€ 131.510	€ 25,96
Baarn	Plantaanbaan 2 Baarn	600	€ 17.077	€ 28,46
Bunnik	Rode Haan 1 Werkhoven	295	€ 7.352	€ 24,92
	Stationsweg 49 Bunnik	233	€ 3.525	€ 15,13
Bunschoten	Prinses Irenestraat 8a Bunschoten	815	€ 18.710	€ 22,96
De Bilt	Doctor. Welfferweg 36 Westbroek	86	€ 2.206	€ 25,65
	Henri Dunantplein 4 De Bilt	76	€ 1.895	€ 24,93
	Kon. Wilhelminaweg 439 Groenekan	113	€ 2.894	€ 25,61
	Kon. Wilhelminaweg 9 Maartensdijk	n.n.b.	PM	PM
De Ronde Venen	Leijensweg 40 Balthoven	1126	€ 31.298	€ 27,80
	Brandweerplein 5 Abcoude	340	€ 9.278	€ 27,29
Eemnes	Herenweg 107 Vinkeveen	445	€ 10.178	€ 22,87
	Industrieweg 2 Mijdrecht	850	€ 21.215	€ 24,96
	Pieterjoostenlaan 26 Wilnis	336	€ 8.535	€ 25,40
	Noordersingel 4 Eemnes	1027	€ 26.200	€ 25,51
Houten	Binnenweg 22 Houten Oost	254	€ 6.477	€ 25,50
	De Brug 2 Houten	1524	€ 40.216	€ 26,39
	Schalkwijkseweg 32 Schalkwijk	n.n.b.	PM	PM
IJsselstein	Jan van der Heijdenweg 244 IJsselstein	1367	€ 36.630	€ 26,80
Leusden	Burg v.d. Postlaan 1 Leusden	886	€ 23.036	€ 26,00
	Meester van Bergenweg 3 Achterveld	372	€ 9.486	€ 25,50
Lopik	Dorp 199 Benschop	238	€ 4.645	€ 19,52
	M.A. Reinaldaweg 19 Lopik	674	€ 17.187	€ 25,50
Montfoort	Anne Franklaan 16 Montfoort	340	€ 8.020	€ 23,59
	Strick van Linschotenstraat 2 Linschoten	240	€ 5.230	€ 21,79
Nieuwegein	Henri Dunantlaan 1 Nieuwegein Zuid	186	€ 4.915	€ 26,42
	Nevelgaarde 1 Nieuwegein Noord	1917	€ 49.714	€ 25,93
Oudewater	Biezenwal 3 Oudewater	340	€ 8.523	€ 25,07
Renswoude	Dorpsstraat 117 Renswoude	282	€ 5.365	€ 19,02
Rhenen	Achterbergsestraatweg 135 Rhenen	497	€ 12.730	€ 25,61
	Achterbergsestraatweg 184 Achterberg	68	€ 1.966	€ 28,91
	Rijkstraatweg 164 Elst	121	€ 3.140	€ 25,95
Soest	Koppenlaan 9 Soesterberg	564	€ 12.140	€ 21,52
	Lange Brinkweg 71 oefengebouw	600	€ 3.000	€ 5,00
	Lange Brinkweg 71 Soest	2450	€ 68.165	€ 27,82
	Nijverheidsweg 18 Soest (nevenpost)	102	€ 2.354	€ 23,08
Stichtse Vecht	Binnenweg 2 Maarssen	1968	€ 50.184	€ 25,50
	Brouwerij 5 Breukelen	1168	€ 30.818	€ 26,39
	Dorpsstraat 19 Nieuwer ter Aa	140	€ 2.940	€ 21,00
	Dorpsstraat 27 Nigtevecht	138	€ 2.779	€ 20,14
	Keizer Ottolaan 2 Loenen	358	€ 9.165	€ 25,60
	Laan van Nifterlake 89 Tienhoven	115	€ 2.235	€ 19,43
Utrecht	Sportweg 1 Kockengen	300	€ 7.483	€ 24,94
	Burg. Norbruislaan 45 Zuilen	389	€ 10.371	€ 26,66
	Gouden Koetslaan 97 Vleuten	593	€ 15.000	€ 25,30
	Helling 20 Tolsteeg	1050	€ 26.610	€ 25,34
	Meerdijk 17 De Meern	478	€ 11.770	€ 24,62
	Sartreweg 11 Voordorp	1085	€ 31.804	€ 29,31
	Vlampijpstraat 100 Schepenbuurt	1217	€ 34.788	€ 28,58
Utrechtse Heuvelrug	Belcampostraat 10 Leidsche Rijn	6546	€ 167.000	€ 25,51
	Bakkersweg 36 Maarn	126	€ 3.180	€ 25,24
	Bosstraat 3 Driebergen-Rijsenburg	499	€ 11.316	€ 22,68
	Industrieweg Noord 16 Amerongen	730	€ 18.615	€ 25,50
	Kampweg 55 Doorn	470	€ 11.503	€ 24,47
	Raadhuisplein 2, Maarn (Stafbureau)	331	€ 8.055	€ 24,33
	Schermlaan 37 Leersum	437	€ 10.237	€ 23,43
Veenendaal	Woudenbergseweg 7 Maarsbergen	151	€ 4.347	€ 28,79
	Industrielaan 18 Veenendaal	1526	€ 42.992	€ 28,17
Vianen	Aimé Bonnastraat 22 Vianen	640	€ 16.229	€ 25,36
	Dorpsstraat 28 Hagestein	150	€ 3.072	€ 20,48
Wijk bij Duurstede	Cothorweg 57 Cothen/Langbroek	673	€ 17.160	€ 25,50
	Hordenweg 4 Wijk bij Duurstede	755	€ 19.630	€ 26,00
Woerden	Boerendijk 34 Woerden	2730	€ 69.615	€ 25,50
	Hoofdweg 101 Zegveld	220	€ 6.275	€ 28,52
	Mijzijde 81 Kamerik	328	€ 8.070	€ 24,60
	Pompersplein 2 Harmelen	251	€ 6.030	€ 24,02
Woudenberg	Europaweg 4 Woudenberg	1041	€ 27.066	€ 26,00
Zeist	Dijnselburgerlaan 5 Zeist	n.n.b.	PM	PM
	Dolderseweg 164 Den Dolder	118	€ 3.086	€ 26,15
TOTAAL (EXCLUSIEF BTW)			€ 1.327.099	

Alle genoemde onderhoudsbedragen zijn exclusief de kosten van service- en onderhoudscontracten. Deze kosten bedragen gemiddeld doorgaans ca € 10,- per m2.

Financieringsystematiek

Bijlage A	Rapport Cebeon: Financieringsmodel Veiligheidsregio Utrecht
Bijlage B	Meerjaren reeks en modelwerking bij financieringsmodel
Bijlage C	Werking FLO in het financieringsmodel

Inleiding

Voor u ligt een voorstel om te komen tot een nieuwe financierings-systematiek.

De VRU-gemeenten hebben bij de oprichting van de VRU gekozen voor het boxenmodel als financieringsmodel voor de gemeentelijke bijdrage.

Dit boxenmodel was destijds het best passende model. Het bestuur is nu op zoek naar een financieringssysteem dat de VRU in staat stelt zijn taak voor alle gemeenten in volstrekte gezamenlijkheid zo effectief en efficiënt mogelijk uit te voeren.

Dat kan het beste als de VRU-gemeenten daar volledig samen in optrekken en als de gemeentelijke bijdrage op basis van gelegitimeerde gewogen verschillen wordt betaald. Solidariteit is daarbij een belangrijk uitgangspunt.

In 2013 zijn in een eerste bestuursconferentie in februari de voor- en nadelen van een eventueel nieuw te kiezen financieringsmodel tegen het licht gehouden. In een tweede conferentie in september 2013 heeft het bestuur de voorkeur gegeven aan invoering van het model gemeentefonds.

Tegelijkertijd wordt vastgehouden aan het eerder geformuleerde bestuurlijke uitgangspunt dat de huidige bijdrage (exclusief huisvesting) van de deelnemende gemeente niet stijgt, ervan uitgaande dat iedere gemeente het afgesproken veiligheidsniveau heeft. Om die reden is een drietal maatregelen getroffen ter compensatie van de nadeelgemeenten.

In het nieuwe model is de FLO meegenomen naast de huidige bijdrage aan de VRU. Dat kan omdat de FLO-kosten voor de komende jaren in beeld zijn. Het is rechtmatig omdat de ijkpuntscore gemeentefonds inclusief de FLO-kosten is berekend.

De kosten voor huisvesting zijn nog niet meegenomen in het nieuwe model (hoewel zij ook in de ijkpuntscore zijn opgenomen). De VRU wil dat gelijktijdig doen met de aanstaande herijking van het gemeentefonds.

Het 'as is' boxenmodel

De VRU-gemeenten hebben bij de oprichting van de VRU gekozen voor het boxenmodel als financieringsmodel voor de gemeentelijke bijdrage. Destijds zijn bedragen voor de basisbrandweerzorg per gemeente 'as is' overgekomen naar de VRU (box 1a). Voor de districtsgebonden taakuitvoering is een specifiek verdeelmodel van de brandweerbranche gebruikt, overigens destijds al behoorlijk verouderd (box 2). Voor de (bestaande) regionale brandweertaken is voortgeborduurd op het systeem van de gemeentelijke bijdrage per inwoner (box 3). Indien gemeenten een bijzondere behoefte aan brandweerzorg hadden, kon dit met een maatwerkleverantie worden verzorgd, tegen kostprijs (box 1b). Omwille van de regionalisering werd dit een adequaat systeem gevonden. Het bouwde voor een belangrijk deel voort op bekende verdeelprincipes en was vanwege het 'as is' karakter voor gemeenten ook het meest acceptabel.

Hoewel verdedigbaar en bruikbaar als startstelsel voor de gemeentelijke financiering, was vanaf het begin duidelijk dat het 'as-is' boxenmodel de VRU nooit in staat zou stellen zijn taak voor alle gemeenten in volstrekte gezamenlijkheid zo effectief en efficiënt mogelijk uit te voeren. Het 'as-is' boxensysteem bevordert dat niet. Immers, het doel van de VRU is om voor alle gemeenten (alle burgers) in dezelfde regio een zelfde veiligheidsniveau te genereren. Dat kan het beste als de VRU-gemeenten daar volledig samen in optrekken en als de gemeentelijke bijdrage op basis van gelegitimeerde gewogen verschillen wordt betaald. Daarom heeft het bestuur zich in januari 2013 ten doel gesteld te komen tot een nieuwe financieringssysteem (een nieuwe gemeentelijke bijdrageregeling).

Het financieringsmodel gemeentefonds

Eerste bestuursconferentie

In 2013 zijn in een eerste bestuursconferentie in februari de voor- en nadelen van een eventueel nieuw te kiezen financieringsmodel tegen het licht gehouden. Er was een besef dat het tijd was voor een dergelijk nieuw model, om gezamenlijk met de VRU op eenvoudiger en meer solidaire financiële grondslag kwalitatief te kunnen doorontwikkelen.

Vanuit de conferentie is daarom opdracht gegeven nader onderzoek te doen naar het bepalen van de gemeentelijke bijdrage volgens de criteria van het gemeentefonds. In elk geval zou een nieuw model een herverdelingseffect teweeg brengen ten opzichte van het bestaande model. Echter, het gemeentefondsmodel zou van alle denkbare nieuwe modellen het geringste herverdeeleeffect teweeg brengen.

In deze conferentie werd wel aangegeven dat een alternatief model moest worden aangehouden, waarbij de huidige bijdragen zouden worden gefixeerd. In dit 'fixatiemodel' blijft de as-is-situatie bestaan maar worden de boxen opgeheven. Er zou evenwel geen herverdeeleeffect zijn.

Tweede bestuursconferentie

In een tweede conferentie in september 2013 heeft het bestuur van de VRU kennis genomen van de uitkomsten van het onderzoek naar het model gemeentefonds dat door het bureau Cebeon was uitgevoerd. Daar werd de voorkeur gegeven voor invoering van het model gemeentefonds, boven het model fixatie. Daarbij werd herhaald dat bij een keuze voor het model gemeentefonds moest worden vastgehouden aan het eerder geformuleerde bestuurlijke uitgangspunt dat de huidige bijdrage (exclusief huisvesting) van de deelnemende gemeente niet stijgt, ervan uitgaande dat iedere gemeente het afgesproken veiligheidsniveau heeft.

De betekenis van deze afspraak is dat gemeenten die structureel nadeel ondervinden van de herverdeling als gevolg van de introductie van het model gemeentefonds (dus na introductie structureel meer zouden gaan betalen) in de praktijk nooit meer gaan betalen dat dat zij nu betalen.

Over deze financiering van het nadeelvolumen na herverdeling is in de bestuursconferentie positief gesproken, dus zonder besluit te nemen. Daarbij zijn drie wegen voor het wegwerken van het nadeelvolumen aan de orde geweest:

- het nadeel wordt allereerst gecompenseerd door de tweede tranche taakstelling in het herverdeelmiddel in te brengen. Dit betekent dat de nadeelgemeenten hun bezuinigingsvoordeel inzetten ter verkleining van hun nadeel;
- daarnaast is gesproken over het verkleinen van het nadeel van de gemeente Utrecht, die vanwege de herverdeling voortaan substantieel meer zou moeten bijdragen. Dit zou Utrecht zelf kunnen realiseren door bezuinigingen (€1,835 miljoen) in de sfeer van repressieve efficiency (bijvoorbeeld vanwege de samenvoeging van de posten Voordorp en Schepenbuurt) in te zetten ter verkleining van een groot deel van hun nadeel;

- ten slotte kunnen gemeenten die structureel voordeel ondervinden van de herverdeling (dus na introductie structureel minder zouden gaan betalen) een deel van hun voordeel afstaan om het totale nadeelvolumen deels te compenseren.

De combinatie van inzet van deze drie maatregelen maakt het mogelijk te voldoen aan het bestuurlijk uitgangspunt (niet meer betalen dan nu), terwijl de compensatie door de voordeelgemeenten dan niet onevenredig groot wordt.

Vanuit de bestuursconferentie is daarnaast meegegeven dat bij een verdere uitwerking van dit model ook zou moeten worden bekeken of en in hoeverre de FLO-gelden en de huisvestingslasten moeten worden meegenomen en wat het effect daarvan zou zijn. Enkele gemeenten betalen FLO-gelden, ter uitvoering van het FLO-overgangsrecht. Alle gemeenten betalen zelf de kapitaalslasten en onderhoudslasten voor de brandweerkazernes; deze zijn nog niet overgedragen.

Uitwerking model gemeentefonds

Bij de uitwerking van de richtlijnen en opvattingen van de bestuursconferentie is het Cebeon-rapport (bijlage A) als uitgangspunt gehanteerd.

Het DB heeft gemeenten een model voor te leggen waarin de FLO is ingebracht. Dat is het meest zuivere model omdat dat bepaalde gemeenten vanuit het gemeentefonds ook ontvangen voor FLO-financiering. Cebeon komt dus in haar ijkpuntcores gemeentefonds tot herverdeelpersentages waar FLO-kosten al in meegenomen zijn. Het inbrengen van FLO-gelden was ook technisch mogelijk omdat de FLO-lasten voor de komende jaren scherp kunnen worden geprognosticeerd.

Ook de huisvestingslasten zijn onderdeel van de ijkpuntcores, het gemeentefonds keert ook daar op uit. Maar, anders dan bij de FLO, is hier het probleem dat de gemeenten nu heel verschillend afschrijven en begroten op eigendom en onderhoud. Het transparant en integer inbrengen van de huisvestingslasten kan alleen als er gezamenlijk beleid is voor een (technisch en financieel) genormaliseerd huisvestingmanagement. Indien de huisvestingskosten in het verdeelmodel zouden worden ingebracht, zou feitelijk een ingewikkelde beleids- en normaliseringsvraag in het financieringssysteem worden geïmporteerd waarover eigenlijk eerst een afzonderlijk bestuursbesluit moet worden genomen.

Om die reden is er geen model met huisvestingslasten opgemaakt. Het spreekt echter vanzelf dat op termijn, als de huisvestingslasten wel worden ingebracht (omdat het gezamenlijk beleid er dan is), ze op precies dezelfde wijze worden verdeeld als de FLO-lasten (en andere lasten). Omdat de FLO wordt verdeeld volgens de ijkpuntcores, zullen de huisvestingslasten op termijn ook zo verdeeld moeten worden. Het bureau Cebeon heeft als onderdeel van haar onderzoek voor alle gemeenten de achtergebleven huisvestingslasten geïnventariseerd en kapitaallasten genormeerd. Voor de goede orde zij vermeldt dat hieruit nog geen financiële conclusies voor de toekomst getrokken kunnen worden.

Uitgangspunten van het model

De volgende uitgangspunten zijn voor de berekeningen gehanteerd:
(Zie bijlage B voor meerjarenreeks en modelwerking bij de financieringssystematiek)

- het model is afgezet tegen de huidige bijdrage per gemeente aan de basistaken van de VRU. Dat wil zeggen box 1a (basisbrandweerzorg), box 2 (districten) en box 3 (meldkamer, paraatheid, GHOR, specialismen, risico- en crisisbeheersing, bedrijfsvoering en staf). Dit betekent dat de aanvullende taken (1b) niet zijn meegenomen in de berekeningen. Deze taken worden aanvullend in rekening gebracht bij de gemeenten;
- de FLO-lasten voor vijf gemeenten zijn ingebracht;
- de 2e tranche bezuinigingen zijn gefaseerd gerealiseerd conform de kadernota 2015;
- voor Utrecht zijn bezuinigingen in de sfeer van repressieve efficiency ingebracht (bijvoorbeeld vanwege samenvoeging van de posten Voordorp en Schepenbuurt). Deze zijn in eenzelfde tempo (gefaseerd) gerealiseerd, ter compensatie van een deel van haar eigen nadeel. Hierbij zijn geen andere gemeenten betrokken omdat het district Utrecht alleen de stad Utrecht omvat. Er zijn ook geen operationele effecten voor andere gemeenten;
- in de kolom 'bijdrage basistaken huidige systeem' zijn de nog overgebleven maatwerkafspraken opgeteld (Renswoude en De Bilt). Hierdoor is de gepresenteerde bijdrage feitelijk hoger dan de gemeenten nu bijdragen. Dit is gedaan om tot een zuivere berekening te komen van het herverdeeleffect. Om die reden zijn beide gemeenten gemarkeerd (*).

Algemene werking van het model

In het model is berekend wat de gemeentelijke bijdrage was en wat deze wordt volgens het nieuwe model. Vervolgens is het te compenseren nadeelvolumen berekend. Dit is een optelling van de nadelen van alle nadeelgemeenten (Leusden, IJsselstein, Houten, Nieuwegein, Veenendaal, Amersfoort en Utrecht).

Vervolgens is het voordeel van alle voordeelgemeenten opgeteld. Dit is het voordeelvolumen voor afoming. Door het te compenseren nadeelvolumen te delen door het voordeelvolumen voor afoming wordt het afomingspercentage bepaald. Dit is het percentage wat afgeroomd moet worden van de 'winst' van de voordeelgemeenten om de nadeelgemeenten volledig te kunnen compenseren.

In het model zijn de FLO-lasten toegevoegd. Dit betekent dat de gemeenten de FLO-lasten inbrengen in de begroting van de VRU (Amersfoort, Nieuwegein, Soest, Utrecht en Zeist). Hierdoor gaat het budget en daarmee het te verdelen volume omhoog. Ook veranderen hierdoor de onderlinge relatieve verhoudingen. De FLO-lasten lopen in de tijd (het betreft een relatief lange periode) af naar nul. Door het betrekken van de FLO-lasten in het model komt de afname van de lasten ten goede aan alle gemeenten. Hoe dit precies uitwerkt, wordt uitgelegd in bijlage C.

Cebeon heeft in opdracht van de VRU beoordeeld of het financieringsmodel modelmatig gezien op een juiste wijze is toegepast, De notitie hierover van Cebeon is opgenomen als addendum bij bijlage A.

Keuze voor het model gemeentefonds

Een keuze voor het nieuwe model betekent dat het principe van solidariteit ook in de levering van VRU-diensten doorwerkt. Kortgezegd: betaling en levering moeten in overeenstemming zijn. Dat betekent dat sommige gemeenten een leveringsvoordeel zullen ondervinden en andere gemeenten een leveringsnadeel.

Dit speelt eigenlijk alleen voor een deel van de brandpreventiediensten van de VRU. De rest wordt al zo zorgvuldig als mogelijk solidair geleverd. Hoe dit precies in de urenverdeling van de beschikbare preventie-uren (circa 140.000) uitwerkt, moet nog worden vastgesteld. Ook zal worden bepaald hoe zou moeten worden omgegaan met de verdeling van overschotten en vulling van tekorten.

Een keuze voor het nieuwe model wordt gedaan in de wetenschap dat de uitkeringsgrondslag voor het gemeentefonds binnen een paar jaar wordt herijkt. Het zou te overwegen zijn om met de invoering van het model te wachten totdat deze herijking heeft plaatsgevonden. Echter, indien daarvoor wordt gekozen stagneert de beweging en houdt het uitstel het risico van afstel in.

Feit is dat de huidige verdeling niet uit de lucht komt vallen en gemeenten op basis daarvan krijgen uitgekeerd uit het gemeentefonds. Bijstelling van het gemeentefonds leidt in de toekomst automatisch tot bijstelling van de verdeelpercentages in het model. Dat zal altijd het geval zijn, in het perspectief van een vaker dan eenmalige herijking van het gemeentefonds.

Maar het allerbelangrijkste is dat uitstel de mogelijkheid ontnemt om zeer innovatieve repressieve veranderingen in te zetten die kunnen leiden tot verregaande efficiency en kwaliteitsverbetering. Dergelijke bewegingen laten zich niet goed inzetten als de financiering nog teveel individueel gemeente-gekoppeld is; het nieuwe model heeft die potentie wel.

De herijking van het gemeentefonds vindt in 2014/2015 plaats en de invoering is aangekondigd voor 2016. Na bijstelling van het gemeentefonds moet de verdeling binnen het VRU-model worden aangepast. Dat zal wederom een klein herverdelingseffect teweeg brengen, hoewel naar verwachting niet omvangrijk.

Ongeveer tegelijkertijd wordt de huisvestingslast ingebracht. Het is niet verstandig deze twee bewegingen gescheiden uit te voeren; dat leidt tot bijstelling op bijstelling. Daarom is het voorstel om in één keer, naar verwachting in 2016 maar in elk geval gelijk met invoering van het herijkte gemeentefonds, ook de huisvestingslasten in te brengen. Wij doen het dan in één keer goed en nauwkeurig (dit staat los van de uitkeringsbijstellingen gemeentefonds die regulier jaarlijks plaatsvinden).

Omdat het inbrengen van de huisvestingslasten en het herijken van het gemeentefonds per definitie tot herverdeling zal leiden (verwacht 2016),

is het van groot belang dat de voordeeltgemeenten hier rekening mee houden in hun begroting. Dat wil zeggen dat dringend wordt geadviseerd om de 'winst' in 2015 als eenmalig aan te merken in afwachting op de effecten van de herijking en de inbreng van de huisvestingslasten na 2015. Het is verstandig om deze eenmalige winst voorlopig te reserveren.

Conclusie

De VRU heeft de voorkeur voor een nieuwe gemeentelijke bijdrageregeling op basis van de (relatieve verhoudingen volgens de) geobjectiveerde budgetten voor brandweer en rampenbestrijding in het gemeentefonds; het model (ijkpuntcores) gemeentefonds. Het model bevordert solidariteit en heeft ten opzichte van de huidige bijdrageregeling (as-is-boxenmodel, grotendeels specifiek aan de enkele gemeente gekoppeld) veel meer potentie om de veiligheidsregio door te ontwikkelen en de brandweezorg innovatief te organiseren: meer efficiency en meer kwaliteit.

Deze nieuwe regeling (het nieuwe model) steunt op het bestuurlijke uitgangspunt dat de huidige bijdrage (exclusief huisvesting) van de deelnemende gemeente niet stijgt. Dat betekent dat gemeenten die structureel nadeel ondervinden van de herverdeling als gevolg van de introductie van het nieuwe model (dus na introductie structureel meer zouden moeten gaan betalen) in de praktijk nooit meer gaan betalen dat dat zij nu betalen.

Om aan dat uitgangspunt te kunnen voldoen moet het nadeel van zeven nadeelgemeenten structureel worden gemitigeerd. Daartoe is in het model een drietal maatregelen opgenomen. De tweede tranche bezuiniging is ingebracht, in dit model zet de gemeente Utrecht bezuinigingen (€1,835 miljoen) in de sfeer van repressieve efficiency (bijvoorbeeld vanwege de samenvoeging van de posten Voordorp en Schepenbuurt) in ter verkleining van haar eigen nadeel (dat relatief groot is) en de voordeelgemeenten romen structureel een deel van hun voordeel af ten gunste van de nadeelgemeenten (aflopend van 61% naar 26%).

In het nieuwe model is de FLO meegenomen. Dat kan omdat de FLO-kosten voor de komende jaren in beeld zijn. Het is rechtmatig omdat de ijkpuntcore gemeentefonds inclusief de FLO-kosten is berekend.

De kosten voor huisvesting zijn nog niet meegenomen in het nieuwe model (hoewel zij ook in de ijkpuntcore zijn opgenomen). Dat gebeurt later, tegelijkertijd met de aanstaande herijking van het gemeentefonds. De verwachting is dat dat in 2016 het geval is. De huisvestingskosten kunnen nu nog niet worden ingebracht omdat de gemeenten nu heel verschillend afschrijven en begroten op eigendom en onderhoud. Het transparant en integer inbrengen van de huisvestingslasten kan alleen als er gezamenlijk beleid is voor een in technisch als financieel opzicht genormaliseerd huisvestingmanagement.

Financieringsmodel Veiligheidsregio Utrecht

595013 - 006

Rapport

---

1 Inleiding

opdracht

In opdracht van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU) heeft Cebeon onderzoek verricht naar de financierings-systematiek van de veiligheidsregio. In de bestuursconferentie in 2011 werd geconstateerd dat de huidige gemeentelijke financieringsystematiek van de Veiligheidsregio Utrecht (VRU), gebaseerd op boxen, niet toekomstbestendig is. Er bleek behoefte aan een systematiek die toekomstgericht is en meer uitgaat van regionale prestaties in een geheel van geharmoniseerde veiligheidszorg en brandweezorg. Deze wens is vervolgens in een vergadering van het algemeen bestuur bevestigd. Tijdens de bestuursconferentie van februari jongstleden zijn drie financieringsvarianten voor de VRU besproken: naar inwoneraantallen, naar uitkering van gemeentefonds en volgens het 'model Zeeland'. Daarbij werd de methodiek 'gemeentefonds' door velen als voorkeursystematiek beschouwd, mede vanwege zijn minst grote herverdelingseffect. Tegen deze achtergrond is Cebeon gevraagd om nader onderzoek te verrichten naar het financieringsmodel van de VRU.

onderzoeksrapportage

In het kader van het onderzoek zijn de volgende onderwerpen aan de orde:

- het uitwerken (berekenen en kort toelichten van uitkomsten) van een verdeling op basis van geobjectiverde budgetten (ijkpuntscores gemeentefonds) en van een verdeling op basis van de huidige bijdrageregeling (boxenmodel VRU);
- het in kaart brengen van de tot op heden achtergebleven lasten en baten met betrekking tot brandweezorg (met name huisvesting) in de gemeentelijke begrotingen;
- het nader duiden van de achtergronden van de belangrijkste afwijkingen tussen de huidige budgetten en een verdeling op basis van de ijkpuntscores gemeentefonds;
- het formuleren van een voorstel voor een gemeentelijke bijdrageregeling ('verdeelsleutel') met een overgangsregeling.

inhoud rapportage

Deze rapportage is als volgt opgebouwd:

- in hoofdstuk 2 de werking van het gemeentefonds en de huidige bijdrageregeling;
- in hoofdstuk 3 de inventarisatie van de bij gemeenten achtergebleven lokale lasten en baten;
- in hoofdstuk 4 de afwijkingen tussen de huidige netto lasten van gemeenten en een verdeling op basis van ijkpunten gemeentefonds;
- in hoofdstuk 5 het voorstel voor een toekomstig regionale bijdrageregeling en overgangsregeling.

leeswijzer

Voor een goed begrip van de rapportage wijzen we er op dat de hoofdstukken 2 tot en met 4 ingaan op de vergelijking tussen de huidige situatie (netto lasten en bijdrageregeling) en de werking van het gemeentefonds. Uit de toelichting op de huidige situatie, de werking van het gemeentefonds en het verklaren van de belangrijkste achtergronden van de verschillen tussen beide wordt duidelijk welke principiële verschillen er bestaan.

Vervolgens bevat hoofdstuk 5 een praktische invulling van het voorstel om te komen tot een toekomstbestendige regionale bijdrageregeling en overgangsregeling. Daarbij kan per gemeente worden afgelezen welke financiële effecten dit heeft.

---

2 Werking gemeentefonds en huidige bijdrageregeling

2.1 Inleiding

In deze hoofdstuk wordt enerzijds de werking van een model op basis van het huidige gemeentefonds en anderzijds een model op basis van de huidige bijdrageregeling toegelicht. Hiertoe komen in de volgende paragrafen achtereenvolgens aan de orde:

- in paragraaf 2.2 de werking van een model op basis van het huidige gemeentefonds;
- in paragraaf 2.3 de werking van een model op basis van de huidige bijdrageregeling;
- in paragraaf 2.4 de uitkomsten van de werking van beide modellen.

2.2 Werking model gemeentefonds (ijkpuntscores)

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de werking van een model op basis van de relatieve omvang van geobjectiveerde budgetten (ijkpuntscores) in het gemeentefonds. Hiertoe komen relevante achtergronden en de in het financiële ijkpunt gehonoreerde factoren aan de orde.

2.2.1 Relevante achtergronden

afzonderen uitkomst onderdeel brandweer en rampenbestrijding

Het gemeentefonds omvat uitkeringsformules per ‘cluster’ (breed taakgebied). Binnen het taakgebied Openbare Orde en Veiligheid (OOV) wordt onderscheid gemaakt tussen de onderdelen brandweer en rampenbestrijding en overige openbare orde en veiligheid (OOOV).

Voor het berekenen van de uitkomst van het taakgebied brandweer en rampenbestrijding is het derhalve noodzakelijk om binnen de uitkomst van de verdeling voor het taakgebied OOV het onderdeel brandweer en rampenbestrijding op de juiste wijze te onderscheiden van het onderdeel OOOV, waarvoor andere gewichten (en deels andere maatstaven) relevant zijn. Dit is voor de uitkomsten in paragraaf 2.4 gerealiseerd.

Voor een geobjectiveerde onderbouwing van de gemeentelijke middelenbehoefte voor het dekken van de lasten van brandweezorg en rampenbestrijding kan gebruik worden gemaakt van het uitgaven(sub-)ijkpunt brandweezorg en rampenbestrijding uit het gemeentefonds. De kostenverschillen tussen (typen) gemeenten zijn voor het laatst herijkt op basis van gegevens 2005, waarbij er tevens een afstemming op de verdeling van de Bdur heeft plaatsgevonden (deze is tegelijkertijd herijkt). Bij deze herijking zijn de ijkpuntscores globaal afgestemd op structurele kostenverschillen tussen typen gemeenten/regio's gerelateerd aan verschillen in veiligheidsrisico's en achterliggende normenkaders.

berekening uitkomst 2013 op basis van junicirculaire 2010

Ten behoeve van de berekening voor het jaar 2013 is gebruik gemaakt van de stand van zaken ten aanzien van de werking van het gemeentefonds uit de septembercirculaire 2012¹.

---

1. Uitkeringsfactor is 1,468.

relatie uitkering gemeentefonds met OZB en OEM

In de ijkpuntformules ten behoeve van het gemeentefonds dient rekening te worden gehouden met de inkomsten uit OZB en Overige Eigen Middelen (OEM)² van gemeenten. In het verdeelstelsel wordt reeds rekening gehouden met inkomsten uit de OZB door middel van een negatieve verdeelmaatstaf (tegen een gemiddeld landelijk rekentarief), omdat gemeenten hiermee zelf inkomsten kunnen genereren. Ook voor de OEM is er sprake van een kortingspercentage³, omdat gemeenten worden geacht dit deel zelf te kunnen bekostigen.

2.2.2 In het financiële ijkpunt gehonoreerde factoren

In het financiële ijkpunt brandweer en rampenbestrijding wordt een aantal elementen in de verdeelformule gehonoreerd. Het betreft daarbij structuurkenmerken die een honorering geven voor allerlei kostenverschillen als gevolg van externe omstandigheden die tussen gemeenten verschillen. De belangrijkste elementen zijn:

- de omvang van de aanwezige woningvoorraad wordt gehonoreerd via het aantal woonruimten (het grootste deel van het objectenbestand van gemeenten) en de oppervlakte van de (totale) bebouwing;
- de omvang van de aanwezige niet-woonbebouwing. Verschillen in de mate van aanwezigheid van niet-woonbebouwing wordt behalve via het aantal bedrijfsvestigingen, de oppervlakte van de (totale) bebouwing en de maatstaf OAD in het herziene ijkpunt met name tot uitdrukking gebracht via de WOZ-waarde van niet-woningen⁴;
- verschillen in de mate waarin er tussen typen gemeenten wordt gewerkt met vrijwilligers dan wel beroepsformatie. Dit wordt via een ‘beroepsingroeifactor’ (als honorering voor algemene verschillen in organisatievorm) vormgegeven. Deze factor honoreert algemene verschillen in organisatievorm tussen kleinere en grotere gemeenten. De factor, die in het oorspronkelijke ijkpunt bestond uit een aantal oplopende schaalbedragen/extra vaste bedragen bij grotere inwonertallen, is later - in combinatie met andere onderdelen - omgezet in een set van andere verdeelmaatstaven die daar zo goed mogelijk bij aansloten, waaronder klantenpotentiëlen.

De factor geeft uitdrukking aan het feit dat vooral kleinere (naar inwonertal), weinig verstedelijkte gemeenten voornamelijk organisaties kenden die bestonden uit vrijwilligers, terwijl grotere, meer verstedelijkte gemeenten organisaties kenden met meer beroepskrachten. In de laatste jaren is deze verhouding gewijzigd, waarbij er in het herziene ijkpunt rekening mee wordt gehouden dat in financiële zin de uitgaven per inwoner het hardst zijn gestegen in de kleinste gemeenten⁵;

- schaalfactoren bij kleinere gemeenten/kernen: in het ijkpunt wordt rekening gehouden met een aantal negatieve schaaffecten die zich vooral bij kleinere gemeenten/kernen voordoen:
  - enerzijds betreft het een vast bedrag als honorering voor een vaste basis in een organisatie;
  - anderzijds zijn er negatieve schaaffecten verbonden aan de aanwezigheid van met name kleinere kernen in een gemeente. In verband met de vereiste opkomsttijden dienen er voor afzonderlijk gelegen kernen (met name bij een grotere afstand tot nabijgelegen kernen) aanvullende voorzieningen te worden getroffen in de vorm van extra uitrukpunten/kazernes met het benodigde materieel en het organiseren van voldoende personele bezetting. Met name voor kleinere kernen leidt dit tot relatief hoge uitgaven per object, zeker wanneer er sprake is van grotere afstanden tussen de kernen. Reden

---

2. Het betreft daarbij het saldo van de inkomsten op het taakgebied overige eigen middelen, dat gemeenten kunnen inzetten als algemeen dekkingsmiddel. De inkomsten zijn afkomstig van bijvoorbeeld een aantal overige belastingen (bijv. hondenbelasting), inkomsten uit rente/beleggingen, het saldo van grondexploitaties e.d..

3. Dit percentage verschilt per taakgebied als gevolg van taakmutaties die zich in de loop der jaren voordoen.

4. Gebruikt is de waarde van niet-woningen in miljoenen euro's.

5. Het aantal operationele beroepsfte's per inwoner is in gemeenten met minder dan 20.000 inwoners in de afgelopen vijf jaar ongeveer verdubbeld.

waarom naast meerkernigheid in het ijkpunt ook de maatstaven oppervlakte land en binnenwater zijn opgenomen.

In het herziene ijkpunt is hiertoe, naast een beperkte betekenis van zeer kleine kernen als indicator voor sterk verspreide bebouwing buiten de kernen, gewerkt met een nieuwe afbakening van kernen⁶;

- verschillen in de dichtheid van de bebouwing: via de maatstaf Omgevingsadressendichtheid (OAD) wordt rekening gehouden met kostenverhogende effecten van een dichte bebouwingsstructuur. Deze maatstaf weerspiegelt onder meer dat er sprake is van hogere kosten voor de brandweer als gevolg van meer congestieverschijnselen, met name in een dichtbebouwde omgeving, waardoor de norm opkomsttijden moeilijker te halen zijn. Overigens speelt op de achtergrond van de maatstaf OAD veelal ook de gemiddelde ouderdom van de bebouwing een rol. Oude bebouwing (met relatief grotere brandrisico's) is veelal in een hogere bebouwingsdichtheid gerealiseerd;
- verschillen in centrumfunctie: via het aantal lokale en regionale klantenpotentiëlen wordt geïndiceerd dat er in centrumgemeenten sprake is van een relatief groter aantal bestemmingen en een hogere gebruikintensiteit, zowel van bepaalde gebouwen (brandrisico's) als van de openbare ruimte (congestieverschijnselen).

Met behulp van deze structuurkenmerken wordt er een geobjectiveerde invulling gegeven aan de verdeling van de middelen in het gemeentefonds. Tussen typen gemeenten verschilt het te honoreren bedrag op basis van deze objectieve kenmerken. Daarbij is er tussen typen gemeenten uitgegaan van een vergelijkbaar voorzieningenniveau en efficiency.

Eigen keuzes van gemeenten om hiervan in de praktijk af te wijken (afwijkende efficiency of keuze voor een afwijkend voorzieningenniveau) zijn vanzelfsprekend mogelijk (en toegestaan), maar worden niet in de verdeling (ijkpuntscores) van het gemeentefonds gehonoreerd.

2.3 Werking huidige bijdrageregeling

In deze paragraaf wordt inzicht gegeven in de werking van de huidige bijdrageregeling, zoals die momenteel binnen de VRU wordt gehanteerd. Deze systematiek is voor een belangrijk deel gebaseerd op historische gegevens van de inliggende gemeenten voorafgaand aan de regionalisering, gecombineerd/aangevuld met naderhand bepaalde (kosten-)normen. Hiertoe komen de verschillende 'boxen' aan de orde en wordt de uitkomst per gemeente gepresenteerd.

box 1

In box 1 zijn de kosten voor de basisbrandweezorg voor de repressieve organisatie opgenomen, met name personeel en beheer en onderhoud van materieel. De kosten per gemeente komen tot stand door middel van het product van het aantal eenheden (personeel en/of materieel) zoals opgenomen in de dienstverleningsovereenkomst (DVO) en normbedragen. Op onderdelen zijn hier op gemeentelijk niveau bezuinigingsmaatregelen in opgenomen. De hoogte van box 1 is in belangrijke mate afhankelijk van de historische keuzes binnen elke gemeente ten aanzien van het voorzieningenniveau en de organisatie. Voorts omvat box 1 bijdragen voor optionele dienstverlening (zoals extra voertuigen, postcommandanten, FLO) en maatwerkafspraken (ingroeitraject voor enkele gemeenten), ook wel box 1b genoemd.

De normbedragen voor het personeel zijn gebaseerd op de salaristabel van de gemeente Utrecht (inclusief indexerings), vergoedingsregeling van de VNG⁷ en ervaringsgegevens voor bepaalde opslagen.

De normbedragen voor materieel en materiaal zijn gebaseerd op ervaringsgegevens. Op onderdelen wordt uitgegaan van hogere investeringsbedragen dan bij andere veiligheidsregio's gebruikelijk is (met name met

---

6. Er dient minimaal sprake te zijn van 500 adressen per kern.

7. Hierbij wordt rekening gehouden met een bepaald aantal uren oefenen en uitrukken.

betrekking tot tankautosputten en redvoertuigen). Er wordt ook geen rekening gehouden met het feit dat voertuigen als deze volledige zijn afgeschreven nog een bepaalde restwaarde vertegenwoordigen.

box 2

In box 2 zijn de kosten voor het district opgenomen; bestaande uit pro-actie/preventie, incidentenbeheer, de commandant en ondersteuning. De kosten zijn bepaald op het niveau van het district door het aantal eenheden (personeel en/of materieel) van het district te vermenigvuldigen met de relevante normbedragen. De verdeling tussen de gemeenten binnen het district is gebaseerd op de benodigde (normatieve) formatie volgens een systematiek van de NVBR.⁸

De grondslag voor deze berekeningen gaat terug tot het jaar 2002 waarin per taak met een beperkt aantal eenheden (inwoners, korpssterkte, aantal voertuigen, enz.) op basis van een oude peildatum, rekening houdend met een efficiencykorting, de benodigde bemensing wordt berekend. Dit betekent dat historische eigen keuzes ten aanzien van de aantallen eenheden, die in het normmodel van de NVBR zijn ingevuld, nog steeds doorklinken in de relatieve verhoudingen. Ook wordt op deze wijze geen rekening gehouden met eventuele (snelle) groei van gemeenten sindsdien.

Doordat de uitkomst per district naar de onderlinge verhoudingen tussen de inliggende gemeenten wordt verdeeld, is de uitkomst van een bepaalde gemeente niet alleen afhankelijk van de (historische) eigen situatie, maar ook van de situatie (en keuzes) van andere gemeenten uit het verleden (als één gemeente in het verleden lage lasten kende, betekent dit dat andere gemeenten hierdoor relatief meer moeten bijdragen, ook als die gemeenten niet hoger dan gemiddelde lasten hadden). Uit navraag blijkt de huidige feitelijke inzet van personeel uit box 2 ook niet direct gekoppeld te zijn aan de relatieve omvang van de (historisch bepaalde) bijdrage in box 2. Zo kan in de actuele situatie bijvoorbeeld een gemeente op grond van de historische verdeling circa 25% bijdragen in de kosten van het district, terwijl er feitelijk 30% tot 40% van de productie in het district aan deze gemeente wordt geleverd. Het verschil wordt door de overige gemeenten betaald.

box 3

In box 3 zijn de kosten opgenomen van de voormalig wettelijke taken, zoals de meldkamer, specialismen, risicobeheersing, stafafdeling en bedrijfsvoering. De kosten worden naar gemeenten omgeslagen naar rato van het aantal inwoners⁹.

2.3.1 Uitkomst budgetten voor 2013

In onderstaande tabel worden per gemeente de uitkomsten gepresenteerd van de huidige budgetten naar de onderscheiden boxen voor 2013.¹⁰

---

8. Enkele kostenposten die historisch op één gemeente betrekking hebben worden toegerekend naar alle gemeenten binnen het district.

9. De omvang van box 3 is inmiddels (net als in andere regio's in Nederland) hoger dan ten tijde van de laatste herijking van het gemeentefonds.

10. Aansluitend op de vastgestelde begroting 2013 van 14-01-2013.

Tabel 1. Uitkomsten boxenmodel 2013 per gemeente in de VRU (in euro per inwoner)

gemeente	box 1		box 2	box 3	totaal
	totaal	waarvan box 1b*			
Renswoude	41	1	18	16	75
Eemnes	30	2	19	16	65
Oudewater	27	2	19	16	62
Woudenberg	25	2	18	16	59
Montfoort	30	2	17	16	63
Lopik	27	1	21	16	64
Bunnik	26	1	18	16	60
Rhenen	26	1	16	16	57
Vianen	26	2	13	16	55
Bunschoten	19	1	13	16	48
Wijk bij Duurstede	28	1	19	16	63
Baarn	27	1	16	16	59
Leusden	18	0	12	16	46
IJsselstein	14	0	11	16	41
De Bilt	23	2	18	16	57
De Ronde Venen	23	1	16	16	55
Soest	24	1	15	16	55
Utrechtse Heuvelrug	32	3	20	16	68
Houten	12	0	10	16	38
Woerden	21	0	14	16	51
Nieuwegein	17	0	17	16	50
Zeist	25	0	18	16	59
Veenendaal	13	1	10	16	39
Stichtse Vecht	26	1	19	16	60
Amersfoort	27	1	11	16	54
Utrecht	43	10	17	16	76
TOTAAL	28	3	16	16	59

als gevolg van afrondingen kan de som afwijken van de som der delen

* Betreft optionele dienstverlening (zoals extra voertuigen, postcommandanten, FLO) op basis van de begroting 2013

Uit de tabel is af te lezen dat de huidige budgetten variëren van circa 38 euro per inwoner (Houten) tot circa 76 euro per inwoner (Utrecht). Dit is exclusief budgetten die tot op heden nog in de gemeentelijke begrotingen zijn achtergebleven (zie hoofdstuk 3).

Hierbij valt op dat:

- er binnen box 1 relatief de grootste verschillen in het bedrag per inwoner optreden tussen individuele gemeenten. Hier is de invloed van historische keuzes van individuele gemeenten inzake het in te zetten personeel en materieel (gecombineerd met normbedragen per eenheid vanuit de VRU) het grootst;

- binnen box 2 vooral voor kleinere (qua inwonertal), minder verstedelijkte gemeenten een bovengemiddeld bedrag per inwoner relevant is. Daarnaast is er door de gehanteerde rekensystematiek binnen districten in bepaalde gevallen sprake van substantiële verschillen tussen inliggende gemeenten (bijvoorbeeld Veenendaal versus Utrechtse Heuvelrug of Houten versus Zeist). Dit is niet alleen in een verschil in bedrag per inwoner zichtbaar, maar ook wanneer rekening wordt gehouden met de overige structuurkenmerken die in het ijkpunt van het gemeentefonds een rol spelen;
- het bedrag voor box 3, dat via een gelijk bedrag per inwoner wordt verdeeld, duidelijk hoger ligt dan voorafgaand aan de regionalisering, toen er ook nog minder taken bij de regio waren ondergebracht¹¹.

2.4 Relatieve verdeling beide modellen

In onderstaande tabel wordt de relatieve verdeling gepresenteerd van een model waarin de totale gemeentelijke bijdragen aan de VRU over de inliggende gemeenten zouden worden gebaseerd op basis van de verdeling volgens het ijkpunt van het gemeentefonds 2013 (ijkpuntscores) en wordt deze uitkomst vergeleken met de verdeling op basis van de huidige bijdrageregeling van de VRU.

Tot op heden achtergebleven lasten en baten met betrekking tot brandweezorg (met name huisvesting) in de gemeentelijke begrotingen zijn hierbij nog buiten beschouwing gelaten (zie verder hoofdstuk 3).

---

11. In 2007 was dit bedrag nog geen 6 euro per inwoner.

Tabel 2. Relatieve verdeling op basis van ijkpunten gemeentefonds en huidige bijdrageregeling voor het jaar 2013 (in %)

gemeente	ijkpunten gemeentefonds	huidige bijdrageregeling
<i>Renswoude</i>	0,4%	0,5%
<i>Eemnes</i>	0,6%	0,8%
<i>Oudewater</i>	0,7%	0,8%
<i>Woudenberg</i>	0,8%	1,0%
<i>Montfoort</i>	0,9%	1,2%
<i>Lopik</i>	0,9%	1,2%
<i>Bunnik</i>	1,0%	1,2%
<i>Rhenen</i>	1,3%	1,5%
<i>Vianen</i>	1,3%	1,5%
<i>Bunschoten</i>	1,3%	1,3%
<i>Wijk bij Duurstede</i>	1,5%	2,0%
<i>Baarn</i>	1,8%	2,0%
<i>Leusden</i>	1,9%	1,8%
<i>IJsselstein</i>	2,3%	1,9%
<i>De Bilt</i>	2,8%	3,3%
<i>De Ronde Venen</i>	2,6%	3,2%
<i>Soest</i>	3,3%	3,4%
<i>Utrechtse Heuvelrug</i>	3,2%	4,5%
<i>Houten</i>	3,1%	2,5%
<i>Woerden</i>	3,4%	3,5%
<i>Nieuwegein</i>	4,7%	4,1%
<i>Zeist</i>	5,2%	4,9%
<i>Veenendaal</i>	4,7%	3,4%
<i>Stichtse Vecht</i>	4,1%	5,2%
<i>Amersfoort</i>	12,3%	10,9%
<i>Utrecht</i>	34,1%	32,6%
TOTAAL	100%	100%
<i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i>		

Uit de tabel is af te lezen dat de huidige bijdrageregeling (exclusief achtergebleven lasten en baten in gemeentelijke begrotingen) met name voor kleinere cq. minder verstedelijkte gemeenten leidt tot een hogere relatieve bijdrage dan in een model op basis van de ijkpunten in het gemeentefonds. Voor grotere, meer verstedelijkte gemeenten geldt het omgekeerde beeld.

belangrijke principiële verschillen tussen beide verdeelmodellen

Via de verschillen in ijkpuntcores per inwoner worden in het gemeentefonds de exogene kostenverschillen tussen gemeenten, als gevolg van verschillen in structuurkenmerken tussen gemeenten, gehonoreerd. Verschillen in eigen, historische (endogene) keuzes van gemeenten (bijvoorbeeld ten aanzien van efficiency of

voorzieningenniveau/kwaliteit) worden in het gemeentefonds niet gehonoreerd. Dergelijke elementen gaan wel schuil achter de huidige bijdrageregeling van de VRU.

Daarbij is ook een belangrijk verschil dat de huidige bijdrageregeling geen automatische aanpassingen voor dynamiek (groei/krimp van gemeenten) kent; in tegendeel: veel elementen zijn gebaseerd op een situatie met betrekking tot een oude peildatum. De ijkpuntscores van het gemeentefonds daarentegen worden jaarlijks automatisch aangepast aan de meest recente ontwikkelingen.

In het gemeentefonds wordt meer uitgegaan van een gelijke behandeling en onderlinge solidariteit dan in het huidige bijdragemodel. Dit verschil dient te worden gezien tegen de achtergrond van de behoefte binnen de VRU aan een systematiek die toekomstgericht is en meer uitgaat van regionale prestaties in een geheel van geharmoniseerde veiligheidszorg en brandweezorg.

In hoofdstuk 4 wordt meer concreet aan de hand van het beeld in een aantal individuele gemeenten ingegaan op de belangrijkste achtergronden van de verschillen tussen de huidige situatie en de uitkomsten van een verdeling op basis van de ijkpuntscores uit het gemeentefonds.

---

3 Achtergebleven gemeentelijke lasten en baten

3.1 Inleiding

Met de regionalisering van de gemeentelijke brandweer zijn niet alle gemeentelijke lasten en baten overgegaan naar de VRU. Deze ‘achtergebleven’ lasten en baten op het taakgebied ‘brandweer en rampenbestrijding’ zijn bij de 26 inliggende gemeenten van de veiligheidsregio geïnventariseerd.

Hiermee wordt het beeld van de gemeentelijke netto lasten gecompleteerd, die vervolgens kunnen worden vergeleken met een verdeling op basis van de scores van de ijkpunten uit het gemeentefonds.

Hiermee komen achtereenvolgens aan de orde:

- in paragraaf 3.2 de elementen van de achtergebleven gemeentelijke lasten en baten;
- in paragraaf 3.3 de omvang van de geïnventariseerde achtergebleven gemeentelijke lasten en baten;
- in paragraaf 3.4 de normalisering van de kapitaallasten voor huisvesting.

3.2 Elementen achtergebleven gemeentelijke lasten en baten

Per gemeente zijn er tot op heden nog elementen achtergebleven in de gemeentelijke begroting die niet zijn overgegaan naar de VRU, maar wel onderdeel uitmaken van het taakgebied ‘brandweer en rampenbestrijding’ waarop de ijkpuntcores van het gemeentefonds betrekking hebben.

Op basis van historische keuzes kunnen de achtergebleven elementen per gemeente verschillen. Het kan gaan om de volgende elementen:

- huisvesting van uitruklocaties (kapitaallasten/(ver)huur en overige huisvestingslasten zoals verzekeringen, onderhoud en schoonmaak)¹²;
- bluswatervoorzieningen;
- inzet voor pro-actie en preventie (inclusief opbrengsten leges gebruiksvergunningen);
- voormalig personeel (FLO, FPU);
- specialismen (natuurbrandbestrijding, duikteams, e.d.);
- overige elementen, waaronder gemeentelijke rampenbestrijding¹³.

3.3 Omvang achtergebleven gemeentelijke lasten en baten

In deze paragraaf wordt ingegaan op de omvang van de achtergebleven gemeentelijke lasten en baten. Hierbij is als volgt te werk gegaan:

- door de onderzoekers is een vragenlijst toegestuurd met het verzoek om informatie aan te leveren om de achtergebleven gemeentelijke lasten en baten aan te leveren.¹⁴ In deze vragenlijst is ook nadere detailinformatie opgevraagd over kazernes (o.a boek- en WOZ-waarden). Het verzoek is begeleid met een brief

---

12. In een aantal gemeenten zijn kazernes in eigendom en/of bepaalde budgetten overgedragen aan de VRU. Deze worden gefactureerd aan de desbetreffende gemeenten en zijn in deze inventarisatie betrokken.

13. Om in de analyse een vergelijking te maken met een verdeling op basis van het ijkpunt in het gemeentefonds wordt ook het budget voor gemeentelijke rampenbestrijding opgevraagd.

14. Hierbij is 2013 (begroting) aangehouden als basisjaar voor de analyses en zijn realisatiecijfers 2012 als referentie gebruikt.

van de VRU. Met de gemeenten heeft er veelvuldig contact plaatsgevonden (telefonisch en e-mail) om de voortgang te bespoedigen;

- bij veel gemeenten zijn er nog aanvullende vragen gesteld doordat er in eerste aanleg onvolledige en/of onvoldoende gedetailleerde antwoorden zijn ontvangen;
- bij de aanlevering van de gegevens is gevraagd om relevante achterliggende documentatie (of relevante passages daaruit) mee te sturen, om zodoende de kwaliteit van de aangeleverde informatie te kunnen waarborgen. Het betreffen overzichten uit het grootboek/exploitatie, staat C (activa) en staat D (staat reserves en voorzieningen).

uitkomsten achtergebleven netto lasten

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten weergegeven van de tot op heden achtergebleven netto lasten met betrekking tot brandweer en rampenbestrijding.

Tabel 3. Omvang achtergebleven netto lasten brandweer en rampenbestrijding (begroting 2013) x 1.000 euro (afgerond)

Gemeente	huisvesting*		bluswater	inzet pro-actie en preventie	voormalig personeel (FLO)	specialismen	overig	totaal
	kapitaallasten/huur	onderhoud en beheer						
Renswoude	0	11	8	0	0	0	7	26
Eemnes	166	32	4	0	0	0	12	214
Oudewater	7	12	8	0	0	0	22	49
Woudenberg	106	43	11	0	0	0	102	262
Montfoort	15	24	10	51	0	0	6	105
Lopik	85	32	7	0	0	0	19	143
Bunnik	3	54	20	0	0	0	92	169
Rhenen	5	47	10	52	0	0	101	215
Vianen	13	38	25	143	0	0	54	273
Bunschoten	5	25	16	0	0	0	42	88
Wijk bij Duurstede	105	79	25	0	0	0	128	338
Baarn	50	94	23	0	1	0	51	218
Leusden	37	78	1	-/ 1	93†	0	24	231
IJsselstein	136	65	26	0	0	0	162	389
De Bilt	51	56	55	0	0	0	135	297
De Ronde Venen	21	106	34	-/ 4	8	0	143	307
Soest	214	159	29	0	0	0	46	447
Utrechtse Heuvelrug	89	93	66	0	0	0	34	282
Houten	165	107	29	-/ 5	0	0	25	320
Woerden	320	46	40	0	0	0	202	609
Nieuwegein	25	74	46	174	0	0	152	470
Zeist	608†	223	72	-/ 35	284	0	59	1.212
Veenendaal	65	103	53	-/ 1	0	0	203	423
Stichtse Vecht	488	178	50	-/ 1	0	0	12	728
Amersfoort	215	413	113	-/ 20	199	0	148	1.067
Utrecht	1.215	943	201	-/ 151	591	0	161	2.960
TOTAAL	4.208	3.132	980	203	1.177	0	2.142	11.842

als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen

* mutaties van reserves met betrekking tot huisvestingslasten zijn buiten beschouwing gelaten

† inclusief erfpacht

‡ betreft een incidentele last (afkoop van verplichtingen)

Op basis van deze tabel kan het volgende worden opgemerkt:

- de netto huisvestingslasten bedragen in 2013 circa 7,3 mln. euro, waarvan circa 4,2 mln. euro betrekking heeft op kapitaallasten en (ver)huur en 3,1 mln. euro op onderhoud en beheer (energie/water, verzekeringen, onderhoud, belastingen en schoonmaak). Dit is inclusief de lasten voor de kazernes die in eigendom

reeds zijn overgedragen aan de VRU, maar waarvan de lasten nog aan de gemeenten worden gefactureerd¹⁵;

- de netto lasten voor bluswatervoorzieningen bedragen in 2013 circa 1,0 mln. euro;
- de netto lasten voor de inzet van pro-actie en preventie (inclusief leges gebruiksvergunningen) bedragen in 2013 circa 0,2 mln. euro. Enkele gemeenten hebben personeel dat wordt ingezet op risicobeheersing niet overgedragen aan de VRU;
- er zijn geen lasten achtergebleven voor specialismen;
- de overige netto lasten op de gemeentelijke begroting (met name voor gemeentelijke rampenbestrijding¹⁶) bedragen circa 2,1 mln. euro.

3.4 Normalisering kapitaallasten

Gemeenten hanteren verschillende afschrijvingstermijnen of – wijzen, die verschillen in gemeentelijke lasten kunnen verklaren.

Om de feitelijke situatie beter vergelijkbaar te maken met de gemiddelde werking van het ijkpunt (zie hoofdstuk 4), is het beter om afschrijvingstermijnen en renteberekeningen tussen gemeenten onderling te uniformeren, alvorens de afwijkingen tussen feitelijke lasten en ijkpuntcores nader te beoordelen (dit voorkomt het vergelijken van ‘appels met peren’ tussen gemeenten onderling).

De kapitaallasten van huisvesting zijn gecorrigeerd (meer op een gelijke noemer gebracht) uitgaande van:

- de afschrijvingstermijnen gebaseerd op de advies-afschrijvingstermijnen van de NVBR: 40 jaar;
- voor de aanschafprijs wordt uitgegaan van de actuele WOZ-waarde;
- lineaire afschrijving;
- op basis van een rentepercentage van 4%;
- de eigendomssituatie van kazernes speelt geen rol (kazerne in huur worden op dezelfde wijze genormaliseerd).

In onderstaande tabel is het effect van deze uniformering (of normalisering) van de kapitaallasten voor huisvesting opgenomen. Deze normalisering is vooral van belang voor een vergelijking met de werking van het ijkpunt, waarbij gemeenten zoveel mogelijk vergelijkbaar zijn gemaakt (hoofdstuk 4). In de praktijk en voor de toekomst zal een nadere afweging binnen de regio moeten plaatsvinden voor de wijze waarop met de (kapitaallasten van de) huisvesting wordt omgegaan.

---

15. Dit geldt ook voor bepaalde exploitatiebudgetten die aan de VRU zijn overgedragen op kazernes die in eigendom zijn van gemeenten.

16. Inclusief toegerekend overhead waarbij wordt aangetekend dat gemeenten deze kosten verschillend boeken.

Tabel 4. Uitkomsten inventarisatie achtergebleven netto lasten na normalisering kapitaallasten voor huisvesting (bedragen x 1.000 euro)

Gemeente	achtergebleven gemeentelijke netto lasten	effect normalisering kapitaallasten	saldo na normalisering kapitaallasten
Renswoude	26	9	35
Eemnes	214	-/ 118	96
Oudewater	49	5	54
Woudenberg	262	-/ 46	215
Montfoort	105	2	107
Lopik	143	-/ 22	121
Bunnik	169	9	178
Rhenen	215	23	238
Vianen	273	7	280
Bunschoten	88	14	102
Wijk bij Duurstede	338	0	338
Baarn	218	-/ 3	216
Leusden	231	32	263
IJsselstein	389	-/ 63	326
De Bilt	297	13	310
De Ronde Venen	307	62	369
Soest	447	-/ 106	341
Utrechtse Heuvelrug	282	78	361
Houten	320	-/ 68	252
Woerden	609	-/ 150	459
Nieuwegein	470	0	470
Zeist	1.212	-/ 290	922
Veenendaal	423	-/ 15	408
Stichtse Vecht	728	-/ 178	550
Amersfoort	1.067	103	1.170
Utrecht	2.960	-/ 476	2.485
TOTAAL	11.842	-/ 1.178	10.664
<i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i>			

Uit deze tabel blijkt dat normaliseren van kapitaallasten voor huisvesting per saldo zou leiden tot 1,2 mln. aan lagere lasten. Dit hangt met name samen met:

- kortere afschrijvingstermijnen over (een deel van) de investeringen in huisvesting (termijnen van 25 jaar of nog korter komen voor);
- verschillen tussen de huidige WOZ-waarden en het investeringsbedrag waarop de geboekte kapitaallasten zijn gebaseerd. Deze verschillen zijn relatief groter bij nieuwe kazernes (WOZ-waarde lager dan investeringen). Daar staat tegenover dat bij oude kazernes met geen of een zeer lage boekwaarde de WOZ-waarde hoger is.

---

4 Afwijkingen tussen feitelijke netto lasten en ijkpunten gemeentefonds

---

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op:

- de verschillen tussen de totale omvang van de huidige netto lasten voor gemeenten en een verdeling tussen gemeenten op basis van de ijkpuntscores (paragraaf 4.2);
- beschouwingen grootste afwijkingen (paragraaf 4.3).

Met behulp van deze inzichten wordt meer concreet duidelijk welke verschillen er schuilgaan achter de huidige situatie (en bijdrageregeling) en een situatie waarin lasten tussen de gemeenten verdeeld zouden worden op basis van de relatieve verhoudingen van de ijkpuntscores uit het gemeentefonds.

4.2 Verschillen netto lasten en ijkpuntscores

Ten behoeve van de verdere analyses richting een verdeelsleutel voor het financieringsmodel kan in beeld worden gebracht hoe groot de afwijkingen per gemeente bedragen indien het totale netto lastenbedrag van alle gemeenten zou worden verdeeld op basis van de relatieve verhoudingen tussen gemeenten volgens de ijkpuntscores van het gemeentefonds. Ten behoeve van de onderlinge vergelijkbaarheid van de gemeenten is in dit hoofdstuk gewerkt met de genormaliseerde kapitaallasten van de huisvesting (zie hoofdstuk 3).

Tabel 5. Afwijkingen (in euro per inwoner en in % van de ijkpuntsscore) tussen huidige netto lasten en verdeling op basis van ijkpuntsscores

<i>gemeente</i>	<i>historische budgetten boxenmodel</i>	<i>achtergebleven gemeentelijke netto lasten</i>	<i>totaal huidige netto lasten</i>	<i>verdeling op basis van ijkpuntsscores</i>	<i>verschil in euro per inwoner</i>	<i>verschil in relatieve zin (in %)</i>
<i>Renswoude</i>	75	7	82	66	-/- 17	-/- 20%
<i>Eemnes</i>	65	11	76	59	-/- 17	-/- 22%
<i>Oudewater</i>	62	5	68	57	-/- 11	-/- 16%
<i>Woudenberg</i>	59	18	77	54	-/- 23	-/- 30%
<i>Montfoort</i>	63	8	71	54	-/- 17	-/- 24%
<i>Lopik</i>	64	9	72	53	-/- 20	-/- 27%
<i>Bunnik</i>	60	12	72	58	-/- 14	-/- 19%
<i>Rhenen</i>	57	13	70	55	-/- 15	-/- 21%
<i>Vianen</i>	55	14	69	55	-/- 14	-/- 21%
<i>Bunschoten</i>	48	5	53	52	-/- 1	-/- 2%
<i>Wijk bij Duurstede</i>	63	15	77	54	-/- 24	-/- 31%
<i>Baarn</i>	59	9	68	64	-/- 4	-/- 7%
<i>Leusden</i>	46	9	55	55	0	0%
<i>IJsselstein</i>	41	10	50	55	5	10%
<i>De Bilt</i>	57	7	65	56	-/- 8	-/- 13%
<i>De Ronde Venen</i>	55	9	63	51	-/- 13	-/- 20%
<i>Soest</i>	55	7	62	60	-/- 2	-/- 4%
<i>Utrechtse Heuvelrug</i>	68	7	76	55	-/- 20	-/- 27%
<i>Houten</i>	38	5	44	55	11	26%
<i>Woerden</i>	51	9	60	57	-/- 3	-/- 4%
<i>Nieuwegein</i>	50	8	57	65	8	13%
<i>Zeist</i>	59	15	74	72	-/- 2	-/- 2%
<i>Veenendaal</i>	39	6	46	63	17	38%
<i>Stichtse Vecht</i>	60	9	69	54	-/- 15	-/- 21%
<i>Amersfoort</i>	54	8	62	70	8	13%
<i>Utrecht</i>	76	8	83	91	7	9%
<i>TOTAAL</i>	59	9	68	68	0	0%

als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen

---

4.3 Beschouwingen grootste afwijkingen

4.3.1 Algemeen

selectie gemeenten

Om een nadere duiding te kunnen geven van de achtergronden van de afwijkingen tussen de huidige inbreng (inclusief achtergebleven gemeentelijke netto lasten) en een verdeling op basis van ijkpuntscores is een nadere analyse gemaakt van de 10 gemeenten met de grootste afwijkingen.

Het meeste inzicht wordt daarbij verkregen door enerzijds 5 gemeenten te selecteren met de grootste procentuele negatieve afwijking en anderzijds 5 gemeenten met de grootste positieve procentuele afwijking uit tabel 5.

Door beide groepen te analyseren wordt duidelijk wat de belangrijkste schakels zijn die schuilgaan achter de verschillen ten opzichte van de ijkpuntscores.

achtergrond

Voor de verklaring van de verschillen kan in algemene zin een deel aan de globale werking van het gemeentefonds worden toegeschreven. Vanuit het waarborgen van de gemeentelijke autonomie wordt gewerkt met een globale kostenoriëntatie met behulp van structuurkenmerken die de belangrijkste kostenverschillen verklaren indien gemeenten uit zouden gaan van een vergelijkbaar voorzieningenniveau en een vergelijkbare organisatie (inclusief efficiency). In de praktijk kunnen afwijkingen tussen de feitelijke netto lasten en het ijkpunt door veel specifieke elementen worden veroorzaakt. In algemene zin is de ijkpuntscore geen maatpak dat exact in detail aansluit op de specifieke situatie per gemeente in al zijn facetten. Een afwijking van enkele euro's per inwoner tussen feitelijke lasten en de ijkpuntscore is daarom een normale marge, die ook in de werking van het gemeentefonds vanuit de nagestreefde globaliteit en het waarborgen van de lokale bestedingsautonomie wordt geaccepteerd. De belangrijkste verklaringen die naast een dergelijke globale algemene marge optreden, zijn eigen keuzes in organisatie/voorzieningenniveau van individuele gemeenten.

Deze keuzes gaan vooral schuil achter de werking van de boxen 1 en 2 (met een oude peildatum) en kunnen betrekking hebben op componenten binnen de achtergebleven gemeentelijke lasten.

Voor box 1 geldt in belangrijke mate dat de keuze voor het voorzieningenniveau en de organisatieopzet doorklinken in de netto lasten. In box 2 is daarbij ook duidelijk dat de relatieve verhoudingen (uit 2002¹⁷) tussen gemeenten binnen een district kunnen doorwerken, naast het hanteren van een normatieve invulling op basis van een normeringsmodel met eigen kostennormen¹⁸. Voor box 3 kan in algemene zin worden opgemerkt dat het hogere absolute niveau in 2013 via een verdeling per inwoner in wat mindere mate in die vorm in het ijkpunt aanwezig is.

Bij de beschouwingen van de achtergronden per gemeente is telkens bekeken welke van de volgende componenten de belangrijkste factoren vormen achter het verschil tussen de feitelijke netto lasten en de ijkpuntscore:

- personeel;
- materieel;
- huisvesting;
- doorwerking huidige verdeelsystematiek VRU¹⁹;

---

17. inclusief eigen keuzes voor het voorzieningenniveau cq. de omvang van de organisatie.

18. en het feit dat de kosten niet hoeven aan te sluiten op feitelijke kosten.

19. de relatieve bijdrage per gemeente van met name box 2 kan verschillen van de objectieve kostengeoriënteerde verhoudingen en/of met de daadwerkelijke levering vanuit het district aan de inliggende gemeenten.

- voorzieningenniveau (op basis van dekkingplan en opkomsttijden)²⁰.

Daarbij is er vanzelfsprekend op onderdelen een onderlinge relatie (zo hoort bij elke kazerne natuurlijk ook een bepaalde personele en materiële bezetting) en zullen keuzes voor een karig of relatief hoog voorzieningenniveau ook doorklinken in de hoeveelheid en kosten van personeel/materieel/huisvesting.

4.3.2 Beschouwingen per gemeente

Uit de aanvullende analyses naar relevante achtergronden voor verschillen tussen de feitelijke netto lasten in 2013 en een verdeling op basis van ijkpuntcores in het gemeentefonds voor de desbetreffende gemeenten blijkt het volgende beeld per gemeente. Bij de vergelijkingen wordt telkens gekeken naar de situatie ten opzichte van vergelijkbare gemeenten, mede met behulp van de relatieve verhoudingen in de ijkpuntcores.

Woudenberg

De netto lasten van de gemeente Woudenberg zijn circa 30% (23 euro per inwoner) hoger dan de uitkomst van een verdeling gebaseerd op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- personeel: in verhouding tot het aantal kazernes en kernen zijn er relatief veel vrijwilligers. Dit werkt zowel door in de kosten voor de vergoedingen van de vrijwilligers als de overige personeelskosten. Daarnaast wordt er in Woudenberg gewerkt met geconsigneerde vrijwilligers die hiervoor afzonderlijke vergoedingen ontvangen. Hiermee kan een belangrijk deel (circa een derde deel) van het totale verschil worden verklaard;
- huisvesting: de lasten voor huisvesting zijn relatief hoog, hoewel er is gecorrigeerd voor afschrijvingswijze (40 jaar bij lineaire afschrijving) en rentetoerekening (4%). Deze (resterende) relatief hoge huisvestingslasten hangen samen met het feit dat Woudenberg over een duurdere kazerne beschikt dan veel vergelijkbare gemeenten. Hiermee kan een verschil van meerdere euro's per inwoner worden verklaard;
- de werking van box 2 leidt tot een relatief hoge toerekening van kosten aan Woudenberg. Hiermee kan ruim een vijfde deel van het totale verschil worden verklaard;
- rampenbestrijding: Woudenberg heeft een relatief hoog budget voor gemeentelijke rampenbestrijding. Hiermee kan ongeveer een vijfde deel van het totale verschil worden verklaard;
- voorzieningenniveau: in Woudenberg zijn de opkomsttijden en dekkingpercentages relatief goed (bovengemiddeld).

Montfoort

De netto lasten van de gemeente Montfoort zijn circa 24% (17 euro per inwoner) hoger dan de uitkomst van een verdeling gebaseerd op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- personeel: er is relatief veel beroepspersoneel voor pro-actie en preventie, waaronder nog eigen gemeentelijk personeel. Daarbij is het personeel voor pro-actie en preventie vanuit het district per fte relatief duur. Tenslotte zijn er relatief hoge overige personeelskosten, gerelateerd aan het aantal vrijwilligers en het aantal bevelvoerders daarbinnen. In totaliteit kan hiermee ongeveer een derde deel van het totaalverschil worden verklaard;
- jeugdbrandweer: de bijdrage die Montfoort betaalt voor de jeugdbrandweer is relatief wat hoger. Hiermee kan een beperkt bedrag worden verklaard;

---

20. bij een hoger voorzieningenniveau hoort in het algemeen een hoger budget.

- voorzieningenniveau: vanuit twee kazernes met de bijbehorende personele bezetting wordt in Montfoort een relatief erg hoog voorzieningenniveau gerealiseerd (de opkomsttijden/dekkingspercentages liggen in Montfoort ver boven het gemiddelde).

Lopik

De netto lasten van de gemeente Lopik zijn circa 27% (20 euro per inwoner) hoger dan de uitkomst van een verdeling gebaseerd op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- personeel: Lopik beschikt over relatief veel beroepspersoneel (zowel operationeel als niet-operationele functies), zowel voor de basisbrandweerzorg als het district²¹. Hiermee kan tot circa een kwart van het totaalverschil worden verklaard;
- huisvesting: de lasten voor huisvesting zijn relatief hoog, hoewel er is gecorrigeerd voor afschrijvingswijze (40 jaar bij lineaire afschrijving) en rentetoerekening (4%). Deze (resterende) relatief hoge huisvestingslasten hangen samen met het feit dat Lopik beschikt over één (van de twee) duurdere kazerne be in vergelijking met andere gemeenten. Hiermee kan een verschil van enkele euro's per inwoner worden verklaard;
- verdeelsystematiek: de werking van box 2 leidt tot een relatief hoge toerekening van kosten aan Lopik. Hiermee kan tot ongeveer een kwart van het totale verschil worden verklaard;
- voorzieningenniveau: Lopik is een gemeente met veel (kleine) kernen en een uitgestrekte bebouwing. Wanneer dit in het oog wordt gehouden, zijn de opkomsttijden/dekkingspercentages relatief goed te noemen (ten opzichte van gemeenten met een soortgelijke bebouwingsstructuur).

Wijk bij Duurstede

De netto lasten van de gemeente Wijk bij Duurstede zijn circa 31% (24 euro per inwoner) hoger dan de uitkomst van een verdeling gebaseerd op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- personeel: Wijk bij Duurstede beschikt over relatief duur beroepspersoneel. Daarnaast zijn er gerelateerd aan het aantal kazernes relatief veel vrijwilligers, dat zowel tot uitdrukking komt in de vergoedingen als in de overige personeelskosten. In totaliteit kan hiermee circa een kwart tot een derde deel van het totaalverschil worden verklaard;
- materieel: er zijn relatief hoge materiële lasten, hetgeen een verschil van enkele euro's per inwoner kan verklaren;
- huisvesting: de lasten voor huisvesting zijn relatief hoog, hoewel er is gecorrigeerd voor afschrijvingswijze (40 jaar bij lineaire afschrijving) en rentetoerekening (4%). Deze (resterende) relatief hoge huisvestingslasten hangen samen met het feit dat Wijk bij Duurstede beschikt over één (van de twee) duurdere kazerne in vergelijking met andere gemeenten. Hiermee kan een bedrag van meerdere euro's per inwoner worden verklaard;
- verdeelsystematiek: de werking van box 2 leidt tot een relatief hoge toerekening van kosten aan Wijk bij Duurstede. Hierbij valt op dat binnen het district duidelijke afwijkingen plaatsvinden tussen de bijdrage in de kosten en het aandeel in de feitelijke levering. Hiermee kan tot ongeveer een vijfde deel van het totale verschil worden verklaard (zie voor het spiegelbeeld de toelichting bij de gemeente Veenendaal);
- rampenbestrijding: Wijk bij Duurstede heeft een relatief hoog budget voor gemeentelijke rampenbestrijding. Hiermee kan een bedrag van meerdere euro's per inwoner worden verklaard;
- voorzieningenniveau: vanuit twee kazernes met daarmee verbonden personele bezetting wordt in Wijk bij Duurstede een relatief hoog voorzieningenniveau gerealiseerd (de opkomsttijden/dekking zijn bovengemiddeld).

---

21. op basis van de huidige verdeelsleutel binnen het district

Utrechtse Heuvelrug

De netto lasten van de gemeente Utrechtse Heuvelrug zijn circa 27% (20 euro per inwoner) hoger dan de uitkomst van een verdeling gebaseerd op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- personeel: Utrechtse Heuvelrug beschikt over relatief veel beroepspersoneel²², mede veroorzaakt door ondersteuning van het grote aantal vrijwilligers en kazernes. Op onderdelen (in de sfeer van repressie en ondersteuning) is dit beroepspersoneel ook relatief duur (hoge schalen). Daarnaast zijn er relatief veel vrijwilligers per kazerne, hetgeen zowel tot uitdrukking komt in de vergoedingen als in de overige personeelskosten. In totaliteit kan hiermee een belangrijk deel van het totale verschil (circa tweevijfde deel) worden verklaard;
- materieel: er is sprake van relatief hogere materiële lasten. Hiermee kan een beperkt verschilbedrag worden verklaard;
- huisvesting: in de Utrechtse Heuvelrug zijn 5 kernen met minimaal 500 adressen (als maatstaf in het ijkpunt van het gemeentefonds) terwijl er 6 kazernes aanwezig zijn. Tegen deze achtergrond kan een verschilbedrag (huisvestingslasten en daarmee verbonden (vrijwillige) personele capaciteit) van meerdere euro's per inwoner worden verklaard;
- verdeelsystematiek: de werking van box 2 leidt tot een relatief hoge toerekening van kosten aan Utrechtse Heuvelrug. Hierbij valt op dat binnen het district duidelijke afwijkingen plaatsvinden tussen de bijdrage in de kosten en het aandeel in de feitelijke levering. Hiermee kan tot ongeveer een kwart van het totaalverschil worden verklaard (zie voor het spiegelbeeld de toelichting bij de gemeente Veenendaal).

IJsselstein

De netto lasten van de gemeente IJsselstein zijn circa 10% (5 euro per inwoner) lager dan de uitkomst van een verdeling gebaseerd op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Dit hangt overwegend samen met de verdeelsystematiek in box 2 (relatief lagere toerekening in het district). Daarnaast is er sprake van een situatie met relatief lage opkomsttijden/dekkingspercentages.

Houten

De netto lasten van de gemeente Houten zijn circa 26% (11 euro per inwoner) lager dan de uitkomst van een verdeling gebaseerd op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- personeel: in Houten is er relatief weinig beroepspersoneel²³ en een krappe bezetting van het aantal vrijwilligers per kazerne. In het verlengde daarvan zijn ook de overige personeelslasten relatief laag. In totaliteit kan hiermee een verschil van meerdere euro's per inwoner worden verklaard;
- huisvesting: de huisvestingslasten zijn, gerelateerd aan het aantal kazernes (3), relatief laag. Hierbij kan worden aangetekend dat één kazerne momenteel wordt gerenoveerd hetgeen in de toekomst tot extra huisvestingslasten zal leiden;
- verdeelsystematiek: de werking van box 2 leidt tot een relatief lage toerekening van kosten aan Houten (vergelijk Zeist of de Bilt). Hiermee kan een verschil van meerdere euro's per inwoner worden verklaard;
- voorzieningenniveau: de opkomsttijden/-dekkingspercentages zijn in Houten erg laag (de laagste van de regio).

---

22. op basis van de huidige verdeelsleutel binnen het district

23. op basis van de huidige verdeelsleutel binnen het district

Nieuwegein

De netto lasten van de gemeente Nieuwegein zijn circa 13% (8 euro per inwoner) lager dan de uitkomst van een verdeling gebaseerd op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- huisvesting: de lasten voor huisvesting zijn relatief laag (goedkope kazernes). Hiermee kan een bedrag van meerdere euro's per inwoner worden verklaard;
- voorzieningenniveau: de opkomst-/dekkingspercentages zijn in Nieuwegein relatief matig²⁴.

Veenendaal

De netto lasten van de gemeente Veenendaal zijn circa 38% (17 euro per inwoner) lager dan de uitkomst van een verdeling op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- personeel: Veenendaal beschikt over relatief weinig beroepspersoneel²⁵, onder meer in relatie tot het aantal vrijwilligers en de omvang/dichtheid van de gemeente. Dit werkt ook door in de overige personeelslasten (opleiden/oefenen, e.d.). Hiermee kan een belangrijk deel (circa tweevijfde) van het totaalverschil worden verklaard;
- huisvesting: de lasten voor huisvesting zijn relatief laag (weinig kazernes/relatief goedkope kazerne). Hiermee kan een verschil van meerdere euro's per inwoner worden verklaard;
- verdeelsystematiek: de werking van box 2 leidt tot een relatief lagere toerekening van kosten aan Veenendaal. Hierbij valt op dat binnen het district duidelijke afwijkingen plaatsvinden tussen de bijdrage in de kosten en het aandeel in de feitelijke levering (vergelijk Utrechtse Heuvelrug of Wijk bij Duurstede). Hiermee kan ongeveer een derde van het totaalverschil worden verklaard;
- voorzieningenniveau: de opkomsttijden-/dekkingspercentages zijn in Veenendaal relatief laag.

Amersfoort

De netto lasten van de gemeente Amersfoort zijn circa 13% (8 euro per inwoner) lager dan de uitkomst van een verdeling gebaseerd op de relatieve verhouding van de ijkpunten in het gemeentefonds. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- personeel: voor een gemeente met een dergelijke omvang en dichtheid beschikt Amersfoort relatief niet over veel (operationeel) beroepspersoneel, ook in de mix met het aantal vrijwilligers. Eén van de twee kazernes wordt alleen in de avond-/nacht-situatie bezet. Dit heeft zowel invloed op de salarislasten als op de overige personeelskosten. Hiermee kan ongeveer de helft van het totaalverschil worden verklaard;
- verdeelsystematiek: de werking van box 2 leidt tot een relatief lage toerekening van kosten aan Amersfoort (vergelijk Woudenberg). Hiermee kan een bedrag van enkele euro's per inwoner verschil worden verklaard;
- voorzieningenniveau: de opkomst-/dekkingspercentages zijn in Amersfoort relatief laag (met name in het noordoostelijke deel van de gemeente).

4.3.3 Totaalbeeld

Uit de nadere beschouwingen per gemeente blijkt dat de belangrijkste afwijkingen tussen de huidige netto lasten per gemeente en een verdeling op basis van de ijkpuntsscores vooral samenhangen met historische keuzes van individuele gemeenten op onderdelen van de organisatie (mix inzet en honorering personeel, materieel, huisvesting) in combinatie met keuzes rond het voorzieningenniveau (tot uiting komend in

---

24. Vooral in de situaties avond/nacht/weekeinde.

25. op basis van de huidige verdeelsleutel binnen het district

opkomstijden en dekkingspercentages), terwijl in de ijkpuntsscore de kostenverschillen als gevolg van exogene factoren tot uitdrukking komen.

Mede door het hanteren van een verouderde peildatum, kan daarbij in de huidige situatie de feitelijke levering van producten/prestaties ook afwijken van de financiële bijdrage tussen de gemeenten.²⁶

In regionaal verband dient naar de toekomst toe vanuit één regionale invalshoek invulling te worden gegeven aan organisatorische en kwalitatieve elementen (basisvoorzieningsniveau), waarbij er natuurlijk ook ruimte is voor extra keuzes van gemeenten (extra wensen/voorzieningen tegen extra bijdragen).

Gegeven de beschreven achtergronden is het werken met ijkpuntsscores met een automatische jaarlijkse dynamiek als grondslag voor een toekomstbestendige bijdrageregeling beter geschikt dan het verdergaan met de huidige verdeelsystematiek (ook wanneer de huidige verhoudingen zouden worden bevroren). Een verdeling op basis van de ijkpuntsscores past veel beter bij de behoefte binnen de VRU aan een systematiek die toekomstgericht is en meer uitgaat van regionale prestaties in een geheel van geharmoniseerde veiligheidszorg en brandweertzorg.

---

26. Zoals de verdeling van de lasten binnen een district in box 2.

---

5 Voorstel gemeentelijke bijdrageregeling en overgang

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- de voorgestelde samenstelling en omvang van het te verdelen totaalbudget van de regio (paragraaf 5.2);
- de voorgestelde verdeling voor een toekomstige regionale bijdrageregeling (paragraaf 5.3);
- het voorstellen van een overgangstraject tussen de huidige bijdrageregeling en een toekomstige regionale bijdrageregeling (paragraaf 5.4).

5.2 Samenstelling en omvang te verdelen totaalbudget regio

Vooruitlopend op een voor te stellen gemeentelijke bijdrageregeling dient allereerst de samenstelling (taken) en de daarmee gemoeide omvang van het te verdelen regionale budget te worden bepaald. Naast de huidige (geregionaliseerde) taken/budgetten van de regio kunnen er mutaties relevant zijn in de samenstelling van onderdelen (bijvoorbeeld achtergebleven gemeentelijke componenten) en/of de omvang (taakstellingen, intensiveringen). In afstemming met de bestuurlijke commissie Financiën is tot het volgende voorstel gekomen.

huidige bijdrageregeling

Het startpunt bij de bepaling van de samenstelling/omvang van het te verdelen budget is de omvang van de huidige bijdrageregeling.

optionele dienstverlening

In box 1b (zie tabel 1) zijn bijdragen opgenomen voor optionele dienstverlening. Dit zijn extra bijdragen die per gemeente zijn overeengekomen in de dienstverleningsovereenkomst (dvo) voor zaken als:

- extra voertuigen (tankautospuiter, redvoertuig, personeel-materieelvoertuig, dienstauto);
- postcommandanten;
- extra leden jeugdbrandweer;
- duikploeg;
- voormalig personeel (FLO).

De bijdragen voor de optionele dienstverlening (in totaliteit ruim 4 mln. euro) worden buiten het verdeelmodel gehouden, maar dienen door de desbetreffende gemeenten wel afzonderlijk te worden gefinancierd.

maatwerkafspraken

Met enkele gemeenten²⁷ zijn er afspraken gemaakt om het 'been bij te trekken' op enkele onderdelen. Deze maatwerkafspraken (circa 0,2 mln. euro) zorgen ervoor dat de lasten van deze gemeenten binnen enkele jaren nog toenemen. Hiermee is rekening gehouden in het voorstel van de gemeentelijke bijdrageregeling.

---

27. De Bilt en Renswoude

lokale lasten

In hoofdstuk 3 van deze rapportage zijn de achtergebleven gemeentelijke lasten en baten geïnventariseerd. Voorgesteld wordt om:

- huisvestingslasten niet in het voorstel te betrekken, omdat de uitruklocaties verschillend worden gewaardeerd²⁸ en verschillende onderhoudsniveaus kennen²⁹;
- bluswatervoorzieningen niet in het voorstel te betrekken, omdat deze deel uitmaken van de gemeentelijke infrastructuur en afhankelijk zijn van (lopende) afspraken met de waterleidingsmaatschappij;
- inzet voor pro-actie en preventie wel in het voorstel te betrekken, omdat het eigen keuzes van gemeenten zijn om hiervoor nog personeel aan te houden (deze taken zijn in de huidige bijdrageregeling in box 2 al opgenomen);
- voormalig personeel (FLO) niet in het voorstel te betrekken, omdat deze lasten ongelijk over gemeenten zijn verdeeld en daarnaast in de tijd aflopen naar 0;
- gemeentelijke rampenbestrijding niet in het voorstel te betrekken, omdat dit primair een gemeentelijke aangelegenheid is en er tussen gemeenten verschillen bestaan wat de betreft het boeken van overhead op gemeentelijke rampenbestrijding.

bezuiniging

In het voorstel wordt een bezuiniging van 5% betrokken op de totale bijdrage aan de regio.

omvang te verdelen budget regio

De omvang van het budget voor de gemeentelijke bijdrageregeling komt zonder de bezuiniging uit op 69,7 mln. euro en met de bezuiniging op 66,2 mln. euro.

5.3 Voorstel regionale bijdrageregeling

algemeen

Het beschikbare totaalbedrag voor de regio dient (naast uit overige bronnen zoals de Bdur) op een plausibele, structureel houdbare wijze te worden bekostigd uit een bijdrageregeling vanuit de gemeenten. Voor deze bijdrageregeling is een verdeelsleutel nodig waarmee de gemeentelijke bijdrage per gemeente wordt bepaald.

verdelen op basis van relatieve ijkpuntscores gemeentefonds

Voor een dergelijke bijdrageregeling is een verdeling waarin gebruik wordt gemaakt van de (relatieve verhoudingen volgens de) ijkpuntscores van het ijkpunt brandweer en rampenbestrijding uit het gemeentefonds het meest geschikt.

Deze verdeelsleutel houdt namelijk rekening met de exogene kostenverschillen tussen gemeenten op grond van verschillen in structuurkenmerken (zoals verschillen in aantal objecten, bedrijvigheid, dichtheid van bebouwing, oppervlakte grondgebied, meerkernigheid e.d.). Dit is in hoofdstuk 2 van deze rapportage nader beschreven. Daarnaast is de ijkpuntscore in het gemeentefonds ook gebaseerd op een gelijk efficiency- en voorzieningenniveau tussen de verschillende typen gemeenten. Dit zijn elementen die ook in regionaal verband een belangrijke rol spelen (iedereen gelijk behandelen).

Tot slot is de verdeelsleutel volgens de ijkpunten ook in de toekomst gemakkelijk te onderhouden/actualiseren tussen de jaren. Bij alle wijzigingen in structuurkenmerken van individuele gemeenten (inclusief bijvoorbeeld

---

28. Naast de genormaliseerde afschrijvingsmethodiek en renteberekeningen zijn er per gemeente grote verschillen in ouderdom van de kazernes, investeringen en WOZ-waarden.

29. Hiervoor loopt parallel een traject.

groei) levert de geactualiseerde uitkomst van de scores van het ijkpunt uit het gemeentefonds automatisch de nieuwe verhoudingen tussen gemeenten op, zonder dat er over allerlei details/aanpassingen moet worden onderhandeld.

huidige lasten of gelijk bedrag per inwoner niet geschikt als verdeelsleutel

Een verdeling op grond van historische lasten is geen houdbare werkwijze voor een plausibele, structurele verdeling van de gemeentelijke bijdragen binnen één regionale organisatie. Zoals uit de analyses in het vorige hoofdstuk is gebleken, bevatten deze historische lasten allerlei effecten van (historische) lokale keuzes ten aanzien van de organisatie in combinatie met het (basis)voorzieningsniveau. Dergelijke elementen dienen vanuit één regionale invalshoek in één organisatie (en dekkingsplan) te worden geoptimaliseerd.

Ook een verdeling van het budget op basis van een gelijk bedrag per inwoner voor alle gemeenten is niet houdbaar, omdat de kostenpatronen verschillen op grond van veel meer structuurkenmerken. Als er dan zou worden gekozen voor een gelijk bedrag per inwoner voor het totale pakket, wordt hier geen rekening mee gehouden. Gemeenten met een relatief lage ijkpuntscore zouden dan gemeenten met duurdere omstandigheden gaan subsidiëren en omgekeerd houden die laatste gemeenten er ten onrechte geld aan over, omdat de feitelijke uitvoering van een vergelijkbaar voorzieningsniveau bij hen relatief duurder is.

Op basis hiervan ligt een alternatief verdeelmodel niet voor de hand, ook niet in combinatie met de relatieve ijkpuntcores van het gemeentefonds.

voorstel bijdrageregeling

In het verlengde van de voorgaande stappen in het onderzoekstraject wordt in onderstaande tabel het voorstel voor de toekomstige bijdrageregeling opgenomen. In het voorstel worden 2 varianten gepresenteerd om de bezuiniging van 5% te verwerken:

- op de huidige netto lasten zodat alle gemeenten 5% minder gaan bijdragen aan de regio;
- op de toekomstige bijdrage op basis van de ijkpunten in het gemeentefonds zodat deze worden ingezet om de herverdeeffecten te dempen.

Tabel 6 is als volgt opgebouwd:

- in de eerste kolom worden de huidige netto lasten weergegeven die in totaliteit optellen tot 69,7 mln. euro;
- in de tweede kolom wordt het budget van 69,7 mln. euro verdeeld volgens de relatieve verdeelsleutel van de ijkpunten van het gemeentefonds;
- in de derde kolom wordt het saldo tussen de eerste twee kolommen weergegeven;
- in de vierde kolom wordt de bezuiniging van 5% op de huidige netto lasten verwerkt;
- in de vijfde kolom wordt de bezuiniging van 5% verwerkt als deze wordt betrokken in de voorgestelde bijdrageregeling;
- in de zesde kolom wordt de bijdrage op basis van de ijkpunten in het gemeentefonds weergegeven wanneer de bezuiniging van 5% in het model wordt opgenomen.

Tabel 6. Uitkomst per gemeente van huidige netto lasten (exclusief FLO en optionele taken, inclusief maatwerk), verdeling o.b.v. de ijkpunten gemeentefonds en met 5% bezuiniging (x 1.000 euro)

gemeente	huidige netto lasten	verdeling o.b.v. ijkpunten gemeentefonds	saldo	5% bezuiniging		
				op huidige netto lasten	op verdeling ijkpunten gf	verdeling o.b.v. ijkpunten gemeentefonds
Renswoude	383	263	-/- 120	19	13	249
Eemnes	558	432	-/- 126	28	22	411
Oudewater	593	463	-/- 130	30	23	439
Woudenberg	693	537	-/- 156	35	27	511
Montfoort	889	610	-/- 279	44	31	580
Lopik	887	614	-/- 273	44	31	583
Bunnik	848	696	-/- 152	42	35	662
Rhenen	1.136	871	-/- 265	57	44	827
Vianen	1.182	889	-/- 293	59	44	845
Bunschoten	956	872	-/- 84	48	44	828
Wijk bij Duurstede	1.426	1.024	-/- 402	71	51	973
Baarn	1.413	1.284	-/- 129	71	64	1.220
Leusden	1.314	1.321	7	66	66	1.255
IJsselstein	1.377	1.567	190	69	78	1.489
De Bilt	2.523	1.968	-/- 555	126	98	1.869
De Ronde Venen	2.307	1.805	-/- 502	115	90	1.714
Soest	2.461	2.269	-/- 192	123	113	2.155
Utrechtse Heuvelrug	3.159	2.212	-/- 947	158	111	2.101
Houten	1.822	2.189	367	91	109	2.080
Woerden	2.545	2.385	-/- 160	127	119	2.266
Nieuwegein	3.178	3.277	99	159	164	3.114
Zeist	3.533	3.650	117	177	182	3.467
Veenendaal	2.426	3.299	873	121	165	3.134
Stichtse Vecht	3.759	2.839	-/- 920	188	142	2.698
Amersfoort	7.783	8.550	767	389	427	8.122
Utrecht	20.508	23.771	3.263	1.025	1.189	22.583
TOTAAL	69.659	69.659	0	3.483	3.483	66.176
<i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i>						

variant

In de bijlage A is een variant opgenomen waarbij de voordeलगemeenten een deel van hun positieve herverdeeleffect inzetten om de nadeलगemeenten te ontzien. Met behulp van een onderlinge solidariteitsverevening kunnen de negatieve herverdeeleffecten tot 0 worden gereduceerd terwijl de voordeलगemeenten toch een aanzienlijk deel (circa driekwart) van hun voordeel blijven behouden.

5.4 Overgangstraject

Voor een overgangsregeling kunnen de huidige netto lasten wel een tijdelijk hulpmiddel zijn om vanuit de huidige lastenpatronen stapsgewijs om te schakelen naar de structurele bijdrageregeling op langere termijn. Een gebruikelijke methode is om het verschil tussen huidige lasten en verdeling op basis van de nieuwe bijdrageregeling te bevriezen (exclusief inzet bezuiniging) en vervolgens in enkele jaarlijkse stappen af te bouwen. Gedacht kan worden aan een overgangstraject van bijvoorbeeld 4 jaar. Aan het eind van de overgang wordt de structurele bijdrage gerealiseerd (zie de laatste kolom van tabel 6).

Tabel 7. Herverdeeleffect en (lineair) overgangstraject in 4 jaar (x 1.000 euro) bij een bezuiniging van 5%

gemeente	herverdeel- effect	jaar 1	jaar 2	jaar 3	jaar 4
Renswoude	-/ 134	349	316	282	249
Eemnes	-/ 147	522	485	448	411
Oudewater	-/ 154	554	516	477	439
Woudenberg	-/ 182	648	602	557	511
Montfoort	-/ 309	812	734	657	580
Lopik	-/ 304	811	735	659	583
Bunnik	-/ 186	802	755	709	662
Rhenen	-/ 309	1.059	982	904	827
Vianen	-/ 337	1.098	1.014	929	845
Bunschoten	-/ 128	924	892	860	828
Wijk bij Duurstede	-/ 453	1.313	1.200	1.086	973
Baarn	-/ 193	1.364	1.316	1.268	1.220
Leusden	-/ 59	1.300	1.285	1.270	1.255
IJsselstein	112	1.405	1.433	1.461	1.489
De Bilt	-/ 654	2.360	2.196	2.033	1.869
De Ronde Venen	-/ 593	2.159	2.011	1.862	1.714
Soest	-/ 306	2.384	2.308	2.231	2.155
Utrechtse Heuvelrug	-/ 1.058	2.894	2.630	2.365	2.101
Houten	258	1.887	1.951	2.016	2.080
Woerden	-/ 279	2.475	2.405	2.336	2.266
Nieuwegein	-/ 64	3.162	3.146	3.130	3.114
Zeist	-/ 66	3.517	3.500	3.484	3.467
Veenendaal	708	2.603	2.780	2.957	3.134
Stichtse Vecht	-/ 1.061	3.494	3.229	2.963	2.698
Amersfoort	339	7.868	7.952	8.037	8.122
Utrecht	2.075	21.026	21.545	22.064	22.583
TOTAAL	-/ 3.483	68.788	67.917	67.046	66.176
<i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i>					

Bijlagen

A Variant: solidariteit tussen voor- en nadeelgemeenten

In aanvulling op het voorstel uit hoofdstuk 5 voor een structurele bijdrageregeling op basis van de ijkpuntsscores is het ook mogelijk om via een onderlinge solidariteitsverevening de herverdeeffecten zodanig te beperken dat de negatieve herverdeeffecten tot 0 worden gereduceerd terwijl de voordeelgemeenten toch een aanzienlijk deel (circa driekwart) van hun voordeel blijven behouden.

In onderstaand voorstel is naast de bezuiniging van 5% ook rekening gehouden met een mogelijke extra bezuiniging bij de gemeente Utrecht van 1,8 mln. euro in verband met besparingen op personeel en materieel.³⁰ Deze bezuiniging wordt één op één aan de gemeente Utrecht teruggegeven en daarnaast bestaat de solidariteit uit het feit dat voordeelgemeenten een kwart van hun voordeel inleveren om de nadeelgemeenten volledig te compenseren.

---

30. door het sluiten van een kazerne

Tabel 8. Uitkomst per gemeente van huidige netto lasten (exclusief FLO en optionele taken, inclusief maatwerk) en verdeling o.b.v. de ijkpunten gemeentefonds met bezuinigingen en solidariteitseffect (x 1.000 euro)

gemeente	huidige netto lasten	verdeling o.b.v. ijkpunten gf na bezuinigingen	effect solidariteit	verdeling na effect solidariteit	herverdeeld-effect na effect solidariteit
Renswoude	383	249	32	282	-/ 101
Eemnes	558	411	36	447	-/ 112
Oudewater	593	439	37	477	-/ 116
Woudenberg	693	511	44	555	-/ 138
Montfoort	889	580	75	655	-/ 234
Lopik	887	583	74	657	-/ 230
Bunnik	848	662	45	707	-/ 141
Rhenen	1.136	827	75	902	-/ 234
Vianen	1.182	845	82	927	-/ 256
Bunschoten	956	828	31	859	-/ 96
Wijk bij Duurstede	1.426	973	110	1.083	-/ 343
Baarn	1.413	1.220	47	1.267	-/ 146
Leusden	1.314	1.255	14	1.270	-/ 45
IJsselstein	1.377	1.489	-/ 112	1.377	0
De Bilt	2.523	1.869	159	2.028	-/ 495
De Ronde Venen	2.307	1.714	144	1.858	-/ 449
Soest	2.461	2.155	74	2.230	-/ 231
Utrechtse Heuvelrug	3.159	2.101	257	2.358	-/ 801
Houten	1.822	2.080	-/ 258	1.822	0
Woerden	2.545	2.266	68	2.333	-/ 211
Nieuwegein	3.178	3.114	16	3.129	-/ 49
Zeist	3.533	3.467	16	3.483	-/ 50
Veenendaal	2.426	3.134	-/ 708	2.426	0
Stichtse Vecht	3.759	2.698	258	2.955	-/ 804
Amersfoort	7.783	8.122	-/ 339	7.783	0
Utrecht	20.508	20.783	-/ 275	20.508	0
TOTAAL	69.659	64.376	0	64.376	-/ 5.283
<i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i>					

Beoordeling Cebeon werkwijze financieringsmodel VRU inclusief FLO

Rapport

595013 - 009

Cebeon, 24 januari 2014

Dit document is een addendum bij het onderzoeksrapport 'Financieringsmodel Veiligheidsregio Utrecht', Cebeon, 9 oktober 2013.

als centrale uitgangspunten zijn van belang

- de lasten in de VRU worden structureel over de gemeenten verdeeld op basis van de relatieve scores van het ijkpunt brandweer en rampenbestrijding uit het gemeentefonds;
- bij het vormgeven van de regeling worden de feitelijke (begroot) lasten van 2015 gebruikt. Behalve de gemeentelijke bijdrage aan de VRU dienen ook de lasten van FLO in het verdeelmodel te worden ondergebracht. Aandachtspunt daarbij is dat de omvang van de (toekomstige) FLO-lasten tussen de jaren fluctueren;
- bij het vormgeven van de regeling wordt rekening gehouden met de toezegging dat de gemeentelijke bijdrage per gemeente niet hoger mag liggen dan de feitelijke lasten per gemeente in 2015 (i.c. inclusief FLO-lasten). Om hieraan te kunnen voldoen wordt er tussen de voor- en nadeelgemeenten een solidariteitsregeling afgesproken;
- extra financiële ruimte om aan deze solidariteitsregeling invulling te kunnen geven ontstaat door enerzijds een algemene bezuinigingsmaatregel (procentueel aandeel in modeluitkomsten gemeentefonds) en anderzijds door een bezuiniging vanwege repressieve efficiency (district Utrecht).

Hiertoe heeft de VRU een voorzet geleverd in de vorm van een modelmatige opzet tussen de jaren waarin deze elementen zijn samengebracht. Deze voorzet is door de VRU aan Cebeon voorgelegd met de vraag om te beoordelen of het onderbrengen van de FLO lasten op een juiste wijze plaatsvindt.

modelmatig ziet dit er als volgt uit

- eerst worden de totale feitelijke lasten van gemeenten bepaald die ze aan de regio bijdragen in 2015. Deze worden verdeeld met de relatieve ijkpuntscores;
- daar wordt aan toegevoegd de feitelijke lasten van de totale FLO. Dit bedrag wordt eveneens verdeeld met de relatieve ijkpuntscores;
- de uitkomst van deze totale modelscore (o.b.v. de gemeentelijke bijdragen en FLO in 2015) wordt verminderd met de bezuinigingsruimte per gemeente (procentueel aandeel en repressieve efficiency district Utrecht);
- de aldus verkregen modeluitkomst wordt per gemeente vergeleken met de feitelijke lasten in 2015 (bijdrage plus feitelijke FLO-lasten) om te bezien in hoeverre er sprake is van hogere lasten t.o.v. 2015;
- afhankelijk van deze uitkomst dienen nadeelgemeenten te worden gecompenseerd. De compensatie hiervoor wordt opgebracht door de voordeelgemeenten;
- omdat de FLO-lasten tussen de jaren fluctueren, moet voor elk jaar op deze wijze een nieuwe berekening worden gemaakt (elke stap wordt opnieuw doorlopen).

beoordeling

Cebeon heeft per stap de onderdelen van de voorgelegde modelmatige uitwerking nagelopen en komt tot de conclusie dat de uitwerking in het verlengde van de uitgangspunten op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

Bijlage B bij notitie Financieringssysteem Meerjarenreeks en modelwerking

Bedragen x € 1.000	Bijdrage 2014	Bijdrage 2015	bijdrage 2015	Verdeling na effect solidariteit												
	basistaken + FLO	basistaken + FLO	basistaken													
	o.b.v. huidige systeem	o.b.v. huidige systeem	+ FLO o.b.v. gemeentefonds	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	moment X	
Renswoude *	362	385	273	338	318	299	293	292	291	289	287	285	285	286	280	
Femnes	562	562	449	513	492	471	464	463	461	459	456	453	453	454	445	
Oudewater	608	609	481	554	529	506	498	498	495	492	489	487	486	487	478	
Woudenberg	696	696	559	637	610	585	576	576	573	570	566	563	563	564	553	
Montfoort	842	843	635	755	716	680	668	667	664	660	655	652	651	653	640	
Lopik	892	892	639	787	741	698	683	683	679	674	670	666	665	667	655	
Bunnik	853	853	724	795	768	742	734	733	730	726	721	718	718	719	705	
Rhenen	1.090	955	906	926	911	895	889	888	885	882	876	872	872	874	857	
Vianen	1.015	1.016	925	970	948	926	919	917	914	910	904	900	900	902	884	
Bunschoten	974	974	907	938	920	901	895	893	891	887	881	877	877	879	862	
Wijk bij Duurstede	1.434	1.435	1.065	1.280	1.211	1.147	1.126	1.125	1.119	1.112	1.104	1.098	1.097	1.100	1.079	
Baarn	1.419	1.419	1.336	1.372	1.348	1.323	1.314	1.312	1.308	1.303	1.294	1.289	1.289	1.291	1.266	
Leusden	1.321	1.322	1.374	1.322	1.322	1.319	1.317	1.314	1.311	1.308	1.298	1.294	1.295	1.296	1.271	
IJsselstein	1.382	1.382	1.630	1.382	1.382	1.382	1.382	1.382	1.382	1.382	1.382	1.382	1.382	1.382	1.382	
De Bilt *	2.488	2.562	2.046	2.339	2.239	2.144	2.113	2.111	2.101	2.089	2.075	2.065	2.063	2.068	2.028	
De Ronde Venen	2.339	2.340	1.877	2.139	2.049	1.964	1.935	1.933	1.925	1.914	1.901	1.891	1.890	1.895	1.858	
Soest	2.460	2.487	2.359	2.411	2.413	2.358	2.340	2.330	2.298	2.290	2.273	2.263	2.263	2.266	2.222	
Utrechtse Heuvelrug	3.176	3.178	2.300	2.812	2.651	2.501	2.451	2.450	2.437	2.419	2.403	2.390	2.386	2.394	2.348	
Houten	1.833	1.834	2.277	1.834	1.834	1.834	1.834	1.834	1.834	1.834	1.834	1.834	1.834	1.834	1.834	
Woerden	2.557	2.559	2.481	2.501	2.469	2.433	2.421	2.417	2.410	2.402	2.384	2.376	2.376	2.379	2.333	
Nieuwegein	3.029	3.027	3.408	3.027	3.027	3.027	3.027	3.027	3.027	3.027	3.027	3.027	3.027	3.027	3.016	
Zeist	3.693	3.805	3.796	3.759	3.764	3.745	3.755	3.726	3.710	3.666	3.600	3.575	3.578	3.593	3.494	
Veenendaal	2.434	2.433	3.431	2.433	2.433	2.433	2.433	2.433	2.433	2.433	2.433	2.433	2.433	2.433	2.433	
Stichtse Vecht	3.781	3.782	2.953	3.428	3.270	3.121	3.071	3.068	3.054	3.035	3.015	2.999	2.996	3.005	2.947	
Amersfoort	8.483	8.331	8.891	8.331	8.218	8.291	8.331	8.331	8.331	8.331	8.123	8.108	8.161	8.132	7.681	
Utrecht	22.287	22.759	24.721	22.759	22.759	22.513	22.024	21.890	21.843	21.795	21.551	21.437	21.460	21.474	20.784	
Totaal	72.010	72.442	72.442	70.342	69.341	68.236	67.494	67.294	67.109	66.890	66.202	65.935	65.997	66.053	64.335	
Voordeelvolumen voor afroaming				5.418	5.736	6.091	6.979	6.679	6.714	6.813	6.878	6.835	6.839	6.828	6.927	
Bezuinigingen cumulatief				2.100	2.600	3.075	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	
Repressieve efficiency district Utrecht				-	600	1.200	1.835	1.835	1.835	1.835	1.835	1.835	1.835	1.835	1.835	
Mutatie FLO				-	99	70	387	187	3	-216	-905	-1.171	-1.109	-1.054	-2.771	
Te compenseren nadeelvolumen				3.318	2.579	1.856	1.786	1.732	1.682	1.622	1.645	1.587	1.551	1.595	1.592	
Afromingspercentage				61%	45%	30%	26%	26%	25%	24%	24%	23%	23%	23%	23%	

Bij moment X is de FLO-last afgelopen naar nul.

* Bij het totaal van de kolom 'bijdrage basistaken huidige systeem o.b.v. begroting 2015' zijn de nog overgebleven maatwerkafspraken opgenomen. Dit is gedaan om deze kosten wel te betrekken in de herverdeelberekeningen. Voor De Bilt gaat het om € 71.000. Daarbij is afgesproken dat dit bedrag ingelopen wordt door verrekening met de bezuinigingen. Deze afspraak heeft dus nog een gevolg voor het herverdeleffect van De Bilt. Dit is feitelijk dus € 71.000 lager omdat de gemeenten dit feitelijk nog niet bijdragen. Voor Renswoude is nog een maatwerkafpraak aanwezig van € 22.288. Dit is op dezelfde wijze verwerkt als hiervoor beschreven.

Werking FLO in het financieringsmodel

Gekozen is voor het model waarbij naast de basistaken ook de FLO-lasten ingebracht worden. Daarbij geldt het uitgangspunt is dat de gemeenten als gevolg van nieuwe systematiek niet meer gaan betalen. Wij hebben ervoor gekozen om het basisjaar gelijk te stellen aan het invoeringsjaar van het nieuwe model.

Het model werkt als volgt;

De FLO-lasten van een aantal gemeenten maken onderdeel uit van het model financieringssysteem ijkpunt gemeente fonds. Dit is logisch omdat het gemeentefonds bij de toekenning van de middelen aan de gemeenten (volgens de verdeelcriteria) daarmee rekening houdt (het gemeentefonds keert daar ook op uit).

Dus maakt de FLO-last onderdeel uit van de startbijdrage (de inbreng) van de betreffende gemeente, en daarom wordt dus bij de basisbijdrage van elke FLO-gemeente de FLO-last voor dat jaar opgeteld.

Daartoe is voor alle FLO-gemeenten (berekend door een extern bureau) een overzicht beschikbaar van de geprognosticeerde FLO-lasten tot en met 2035: het meerjaren FLO-plan.

Alle gemeentelijke ingebrachte startbijdragen in dit model tezamen (waarvan dus 5 met FLO-last) vormen het totaal te verdelen volume aan gemeentelijke bijdrage, te verdelen door de nieuwe verdeelsystematiek toe te passen (verdeling op basis van de ijkpuntcores gemeentefonds).

Vervolgens wordt duidelijk welke bijdragen per gemeente moeten worden betaald, in meerjarenperspectief. Dit model werkt overigens met inbegrip van de afspraken over de inzet van de tweede tranche bezuinigingen (5%), de afspraak over de Utrechtse inzet van repressieve efficiency binnen Utrecht (ter verkleining van het nadeel van de gemeente Utrecht) en de compensatie door voordeel-gemeenten.

Elk jaar, aan het einde van het boekjaar, wordt duidelijk hoeveel FLO er dat jaar daadwerkelijk is betaald. Als er een resultaat is, dan werkt dat per definitie door in de FLO- meerjarenreeksen die bekend zijn (in het FLO-meerjarenplan).

Een herberekening van het FLO-meerjarenplan wordt jaarlijks uitgevoerd, uiterlijk eind januari. De uitkomst daarvan wordt dan weer ingebracht in het model, zodat het model altijd zo actueel mogelijk is. Wij moeten dat toch doen, omdat de ijkpunten gemeentefonds elk jaar vanwege het rijk aan verandering onderhevig zijn. Daarnaast worden jaarlijks de meest actuele loon- en prijsontwikkelingen doorgerekend.

Deze meest actuele stand nemen wij op in de begroting van het volgende jaar (dus stel: resultaat 2015, herberekening eind januari 2016, begrotingseffect in de begroting 2017).

De eventuele positieve resultaten op de FLO-gelden aan het einde van elk boekjaar worden voor resultaatbestemming in aanmerking gebracht, per jaar op de reguliere wijze tot besluitvormig te brengen.

Deze methode volgend, blijkt dat in meerjarenperspectief sommige FLO-gemeenten die ook nadeelgemeente zijn minder zullen bijdragen dan het bedrag dat zij nu betalen. Voor deze nadeelgemeenten (die ook FLO-gemeente zijn) is er dus wel een bovengrens (het wordt nooit duurder), maar geen ondergrens (ofwel: het wordt niet verrekend met de compensatie).

Bij een aantal FLO-gemeenten die ook nadeelgemeente zijn is de FLO-last gedurende een aantal jaren hoger dan het door hen in te brengen startbijdrage inclusief FLO-gelden. Deze gemeenten hoeven dat echter niet helemaal zelf te dragen, omdat het bestuurlijk uitgangspunt (het wordt nooit duurder) geldt.

Voor het hele model geldt: op enig moment is de FLO volledig afgebouwd naar 'nul' (het moment X). Dat moment ligt echter zeer ver weg.

Het bureau Cebeon, dat ook de ijkpunt analyse heeft uitgevoerd, heeft de gehanteerde systematiek voor dit model beoordeeld en is van mening dat hij op de juiste wijze is toegepast. Deze beoordeling is opgenomen als bijlage 4 bij dit voorstel.

Kadernota 2015

Inleiding

Het begrotingsjaar 2015 markeert de start van een periode waarin de VRU haar output en organisatie wil versterken en verbeteren, haar financieringssystematiek wil veranderen en aanvullend zal bezuinigen. Het doel is om in deze periode als gemeenschappelijke regeling VRU dichter bij gemeenten te komen en meer verlengd lokaal bestuur te zijn. Het is een periode waarin bezuinigingen en intensiveringen hand in hand gaan, en waarin veel van de organisatie en haar medewerkers wordt gevraagd. Deze kadernota regelt daarbij in financieel opzicht de mogelijkheden, maar markeert evenzeer de grenzen.

De kadernota is voor wat betreft de doorrekening van de gemeentelijke bijdrage voor 2015 gebaseerd op de financieringssystematiek die u met het betreffende voorstel voor consultatie is aangereikt. Daarmee beoogt het bestuur van de VRU nadrukkelijk niet de suggestie te wekken dat de consultatie geen waarde heeft. Integendeel, de kadernota volgt te allen tijde de uiteindelijke besluitvorming.

Naast de overwegend reguliere elementen van de kadernota is het vooral het bezuinigingsperspectief dat de begrotingsmaat aangeeft. De VRU moet en wil een bijdrage leveren aan de financiële problematiek waarmee alle gemeenten worden geconfronteerd. In de periode 2015 tot en met 2018 zal de VRU in een oplopende reeks 5% op de gemeentelijke bijdrage bezuinigen, startend met 3% in 2015. Hiermee wordt invulling gegeven aan een eerder genomen bestuurlijk besluit over de hoogte van de tweede tranche taakstelling (van 5%). Na het realiseren van de 2^e tranche taakstelling heeft de VRU sinds de regionalisering een besparing gerealiseerd van 13,5 miljoen op de gemeentelijke bijdrage.

Naast bezuinigingen zijn er ook intensiveringen noodzakelijk, die de VRU zelf zal financieren door extra te bezuinigen.

Om deze periode op het gebied van de bedrijfsvoering op een goede manier te kunnen managen is een aantal reserveringen noodzakelijk. Daar wordt in deze kadernota aandacht voor gevraagd.

De kadernota is ook de opmaat voor een substantiële begrotingsverbetering. De VRU heeft daar al grote stappen in gezet, maar wil nog verder. Het doel is om, met de begroting 2015, de programma's binnen de concernbegroting, de resultaatverantwoordelijke budgettering en de begrotingsindeling op elkaar te laten aansluiten. De begroting zelf moet nog beter worden ingericht, zodat kostensturing, kostenbeheersing en kostenverantwoording voor de resultaatverantwoordelijk integraal manager inzichtelijker en eenvoudiger worden.

Dit alles gebeurt tegen de achtergrond van een forse investering op verbeterpunten waar de accountant de aandacht voor heeft gevraagd. De accountant is tevreden over de voortgang die in de sfeer van interne beheersing wordt geboekt, maar houdt de gemeenschappelijke regeling terecht scherp op de realisatie van de daaraan verbonden doelstellingen.

Namens het bestuur,

Dr. P.L.J. Bos
Secretaris

Financieel kader

Het financiële beleid in 2015 is, afgezien van de bezuinigingsinvulling en reserveringsverzoeken, in grote lijnen een voortzetting van het financiële beleid van 2014.

Hieronder schetsen we de belangrijkste financiële ontwikkelingen en hun effect op de begroting. Tot slot geven we de uitgangspunten die we hanteren bij het uitwerken van de programmabegroting 2015.

Autonome ontwikkelingen

BDUR/BTW

Als gevolg van de verhoging van het BTW-percentage van 19% naar 21% is in de junicirculaire 2013 de BDUR bijdrage verhoogd met een bedrag van €500.000. Ten tijde van het vaststellen van de begroting 2014 was hier nog geen sprake van waardoor het financieel nadeel op dit onderdeel opgevangen is in de begroting. Omdat nu blijkt dat de VRU toch gecompenseerd wordt ontstaat er een financieel voordeel van €500.000.

Ter compensatie van de BTW over de gemeentelijke uitgaven ten behoeve van beheer en onderhoud van de panden is in de begroting 2014 een structureel budget opgenomen. Uit onderzoek van Cebeon in het kader van de nieuwe financieringssysteem is gebleken dat dit bedrag te laag is omdat de budgetten van de gemeenten op dit onderdeel fors hoger liggen.

Daarom dient op dit onderdeel structureel €250.000 extra geormerkt te worden in de begroting van de VRU. Dit wordt gedekt uit de verhoging van de BDUR van €500.000. Het resterende bedrag van € 250.000 wil de VRU direct inzetten ten behoeve van de 2^e tranche bezuinigingen. Naar verwachting blijft dit voordeel in ieder geval tot en met 2016 bestaan, maar we houden er rekening mee dat dit voordeel wegvalt na herijking van het gemeentefonds en de BDUR.

Reserves

Egalisatiereserve BTW

Omdat de gemeentelijke uitgaven ten behoeve van beheer en onderhoud van de panden kan schommelen en de BTW-component ten laste van de VRU wordt gebracht, wordt voorgesteld om een egalisatiereserve te vormen om deze schommelingen binnen de begroting van de VRU op te kunnen vangen of in ieder geval te kunnen dempen. Hierdoor moet voorkomen worden dat ongedekte verschillen afgerekend moeten worden met de deelnemende gemeenten. Wij verwachten al bij de jaarstukken 2013 een deel te kunnen toevoegen aan deze reserve, vanuit een eenmalig voordeel wat zich op deze specifieke component in 2013 voordoet. Wij zullen hier ook in de jaarstukken op terugkomen.

Bedrijfsvoeringsreserve

De bedrijfsvoeringsreserve wordt aangehouden om de VRU in staat te stellen een deel van de risico's op te vangen, zonder dat dit direct afgewenteld hoeft te worden op de gemeenten.

Hoewel voor deze bedrijfsvoeringsreserve een bandbreedte is afgesproken van 2% tot 3%, stellen wij voor om de ondergrens van 2%

voorlopig als grens te beschouwen en niet te streven naar verdere aanvulling.

Reserve flankerend beleid

Op dit moment spelen diverse ontwikkelingen waaronder het districtsonderzoek, het project veiligheidszorg op maat, de ontwikkelingen met betrekking tot een landelijke meldkamerorganisatie en het op orde brengen van de interne organisatie. Deze ontwikkelingen zullen organisatorische en ook personele consequenties met zich meebrengen. Het flankerend beleid is een belangrijk onderdeel om de noodzakelijke mobiliteit vorm te geven. Om deze ontwikkelingen te bekostigen en de nadelige financiële effecten op te kunnen vangen bestaat de noodzaak om een reserve te vormen voor flankerend beleid van €700.000. Deze reserve willen we vormen door het vrijmaken van eigen middelen in de begroting.

Reserve grootschalig oefenen

De VRU beschikt nog over een reserve van € 120.000 ten behoeven van het organiseren van een grootschalige oefening. Deze reserve dateert nog vanuit de VRU-periode vóór de regionalisering. Inmiddels blijkt dat er geen noodzaak meer is om deze reserve in stand te houden. Om die reden wordt voorgesteld om het volledige bedrag vrij te laten vallen. Deze ruimte kan aangewend worden om een reserve flankerend beleid te vormen.

Reserve SOBRU

In 2015 zal deze reserve worden aangewend voor OTO-activiteiten (passend binnen de gestelde doelstellingen). Hierdoor ontstaat incidenteel ruimte binnen de begroting van de VRU. Deze ruimte kan aangewend worden om een reserve flankerend beleid te vormen.

Samenvattend

Wij stellen voor om de bedrijfsvoeringreserve voorlopig niet verder aan te vullen. Daarnaast wordt voorgesteld om een reserve te vormen voor het opvangen van schommelingen in de BTW-lasten op uitgaven van gemeenten. Tenslotte wordt voorgesteld om een reserve te vormen voor flankerend beleid.

Om vanuit de begroting van de VRU middelen vrij te maken om de laatstgenoemde reserve te vormen, wordt voorgesteld om de reserve grootschalig oefenen te laten vrijvallen. Daarnaast wordt de SOBRU-reserve besteed, waardoor elders in de begroting financiële ruimte ontstaat om de reserve flankerend beleid verder aan te vullen.

Bezuinigingen

Het algemeen bestuur heeft in 2013 besloten tot een taakstelling 2e tranche van 5% op de gemeentelijke bijdrage. Dit komt neer op een bedrag van € 3.500.000 gebaseerd op het basispakket, zijnde box 1a, 2 en 3. Dit betekent dat aanvullend afgesproken taken (1b) geen onderdeel uitmaken van het bezuinigingsvolume. Dit geldt eveneens voor de FLO-lasten die als gevolg van het nieuwe financieringsmodel worden betrokken bij de begroting van de VRU. Afgesproken was dat de VRU in dit najaar met voorstellen zou komen naar inhoud en tempo.

De VRU heeft elke begrotingspost nader bekeken om zo maximaal mogelijk te kunnen bezuinigen. Dit reikt verder dan de bestuurlijk

vastgestelde taakstelling van 5 %. De VRU bezuinigt op termijn meer om intensiveringen die nodig zijn te kunnen opvangen in de eigen begroting.

Daarnaast zijn aanvullende middelen nodig om een aantal risico's te kunnen afdekken (waaronder het oplossen van boventaligheid).

In onderstaande tabel zijn de bezuinigingsmogelijkheden opgenomen per jaarschijf, daarnaast zijn de benodigde intensiveringen opgenomen. Het saldo wordt in mindering gebracht op de gemeentelijke bijdrage.

Bezuinigingsmogelijkheid * € 1.000	2015	2016	2017	2018
Implementatie VoM	€ 600	€ 800	€ 1.325	€ 1.600
Herorientatie districten	€ 250	€ 500	€ 800	€ 1.100
Saldo op ophoging BDUR i.v.m. BTW	€ 250	€ 250	€ -	€ -
Aanpassing OTO-budget	€ 250	€ 350	€ 450	€ 550
Personeel op orde	€ 100	€ 200	€ 200	€ 200
Efficiëntere taakuitvoering	€ 725	€ 775	€ 850	€ 850
Inkoopvoordeel	€ 200	€ 200	€ 200	€ 200
Medewerkersvoorstellen	pm	pm	pm	pm
Totaal van bezuinigingen	€ 2.375	€ 3.075	€ 3.825	€ 4.500
Noodzakelijke intensiveringen * € 1.000				
Digitalisering	€ 100	€ 150	€ 200	€ 250
Verbetering informatievoorziening	€ 75	€ 125	€ 200	€ 250
Verhoging vakbekwaamheid	€ 100	€ 200	€ 350	€ 500
Medewerkersvoorstellen	pm	pm	pm	pm
Totaal van intensiveringen	€ 275	€ 475	€ 750	€ 1.000
Verlaging gemeentelijke bijdrage	€ 2.100	€ 2.600	€ 3.075	€ 3.500

De tabel laat zien dat in 2015 een bezuiniging gerealiseerd kan worden van omgerekend 3%. De volledige 5% wordt vanaf 2018 gerealiseerd. Naast het verwerken van de uitkomsten van Veiligheidszorg op Maat en het districtsonderzoek, zien wij een aantal mogelijkheden om de gevraagde bezuinigingen te realiseren. Op hoofdlijnen zijn deze mogelijkheden in bovenstaande tabel weergegeven. In de begroting zullen deze nader uitgewerkt worden.

Met de regionalisering van de brandweer is een besparing gerealiseerd van circa € 5 mln. Daarnaast is bijna € 4 mln. bezuinigd bij de 1e tranche bezuinigingen. Het effect van het structureel niet toepassen van de indexering over 2011 heeft een besparing opgeleverd van € 1 mln. Ten slotte zal de 2^e tranche van 5% een besparing opleveren van € 3,5 mln. In totaal heeft de VRU dan na de realisering van deze 2^e tranche bezuinigingen een besparing gerealiseerd van € 13,5 mln. op de gemeentelijke bijdrage.

Intensiveringen

Naast deze bezuinigingsmogelijkheden heeft de VRU behoefte aan een aantal intensiveringen.

Op de eerste plaats wil de VRU investeren in het verder digitaliseren van werkzaamheden en processen. Dit maakt het mogelijk om in de toekomst nog meer kwaliteit en waar mogelijk efficiency te bereiken.

Ten tweede is het voor het realiseren van een informatie-gestuurde veiligheidsregio van belang om door te kunnen ontwikkelen. Met name

op het terrein van de reguliere bedrijfsvoering en de operationele organisatie, is een intensivering op het gebied van informatie noodzakelijk. Hierbij is ook informatieanalyse van groot belang in relatie tot toekomstige beleidsontwikkelingen. Daarmee kunnen we uiteindelijk sturen op effecten.

Ten slotte wil de VRU investeren in de vakbekwaamheid van haar personeel. Dat geldt voor alle leidinggevenden en medewerkers ten aanzien van het regulier functioneren als ook ten tijde van een crisis. De VRU beoogt daarmee de kwaliteit van de door haar uit te voeren taken te verbeteren in een continu veranderende omgeving.

Indexering

Bij de begroting 2012 is de systematiek voor indexering bekrachtigd. Om zo dicht mogelijk aan te sluiten bij de systematiek van de gemeenten, hanteren wij voor de loonaanpassing de cao-wijzigingen als uitgangspunt. Voor de prijsaanpassing gaan we uit van het cijfer van het CPB. Dit cijfer staat ook vermeld in de circulaire van het gemeentefonds.

Tot slot vindt jaarlijks bij de indexering een correctie plaats op basis van de gecorrigeerde cijfers over de voorliggende twee jaren. Zo wordt nooit te veel of te weinig geïndexeerd. Deze methode komt overeen met de werkwijze bij gemeenten.

Vanwege het vooralsnog ontbreken van een CAO voor 2015, gaan wij op dit moment uit van een persisterende 0-lijn en nemen we dus geen loonindexering mee in deze kadernota. De financiële consequenties van onderstaand pensioenakkoord worden wel meegenomen. De doorgerekende prijsindexen zijn aangepast aan de hand van de septembercirculaire 2013. Dit resulteert in de volgende bijstelling:

	Oud	Nieuw
Prijsindex 2012	1,25%	1,10%
Prijsindex 2013	1,75%	1,50%
Prijsindex 2014	1,75%	1,40%

Voor de begroting 2014 leidt dit per saldo tot de volgende mutaties;

Jaar	Loon	Prijs
Bijstelling 2012	-	- 0,15%
Bijstelling 2013	-	- 0,25%
Bijstelling 2014	-	- 0,35%
Verwachting 2015	-	1,27%
Percentage kadernota 2015	-	0,52%

De percentages die feitelijk worden toegepast voor de kadernota, worden gebaseerd op de dan meest recente cijfers. Het doorrekenen van de prijsindex komt neer op een verhoging van de bijdrage met € 126.432.

Nieuw pensioenakkoord

VNG, IPO, UvW, organisaties binnen het VSO en vakbonden hebben recent een pensioenakkoord gesloten. Per 1 januari 2014 wijzigt het fiscale kader voor pensioenen, het zogenoemde 'Witteveenakkoord'. Met het

ABP Pensioenakkoord is de ABP-regeling aangepast aan deze gewijzigde fiscale regels voor de pensioenopbouw. Voor de nieuwe pensioenopbouw geldt een pensioenrichtleeftijd van 67 jaar en een opbouwpercentage van 1,95%.

Door de lagere pensioenopbouw vanaf 2014 kunnen de ABP-pensioenpremies omlaag, van nu nog 25,4% naar 21,6%. Per saldo blijft een premievoordeel voor werkgevers over van ca. 0,4% van de salarissom. Het doorrekenen van het pensioenakkoord levert € 170.458 op.

Uitgangspunten

Hieronder worden de technische uitgangspunten opgesomd die gehanteerd worden voor het opstellen van de begroting:

1. voor de loonaanpassing worden de CAO-wijzigingen als uitgangspunt genomen. Voor de prijsaanpassing wordt uitgegaan van de cijfers van het CPB. Jaarlijks vindt een correctie plaats op basis van de gecorrigeerde cijfers over de voorliggende twee jaar;
2. de begroting wordt inclusief BTW opgesteld;
3. de salariskosten worden begroot op basis van het maximum van de schaal. Hieruit worden ook de kosten opgevangen die voortkomen uit het sociaal plan en de daarmee samenhangende financiële effecten van het plaatsingsproces;
4. als interne rekenrente wordt 4,5% gehanteerd. Op basis van deze rekenrente wordt intern rente toegekend aan de activaposten per afdeling, om de volledige kapitaallasten op de juiste plek tot uitdrukking te brengen. De begrote rente-uitgaven zijn gebaseerd op de aanwezige leningenportefeuille en de investeringsplanning over het lopende jaar;
5. voor de vaststelling van de inwoneraantallen wordt uitgegaan van de stand per 1 januari 2013. Als bron hiervoor wordt het CBS gehanteerd;
6. de Meldkamer Ambulancezorg is in 2013 ontvlochten uit de VRU als gevolg van de tijdelijke Wet ambulancezorg.

Gemeentelijke bijdrage 2015

Voor het bepalen van de gemeentelijke bijdrage is gerekend als ware het voorgestelde financieringsmodel geïntroduceerd. Met nadruk zij gesteld dat hiermee niet is bedoeld te zeggen dat dit al definitief besloten is. Echter, omdat de kadernota oploopt met de voorgestelde systematiek is hiervoor gekozen.

Om de gemeentelijke bijdrage voor 2015 – 2018 te bepalen, is dus aangesloten bij de nieuwe voorgestelde financieringssystematiek. De gemeentelijke bijdrage wordt derhalve op een nieuwe manier berekend en kent ook een andere startberekening. Dat komt omdat in een nieuw model het aanvullende takenpakket (nu box 1b) is afgezonderd van het basisbedrag. Immers, de nieuwe systematiek wordt alleen toegepast op het basispakket, voorheen box 1a, 2 en 3. De kosten voor deze aanvullende takenpakketten worden wanneer het nieuwe systeem zou ingaan één op één met de betreffende gemeente verrekend (€ 1.259.384). Wel zijn de FLO-lasten opgenomen in het model. Dit gebeurt op basis van een gedetailleerde raming. Voor 2015 bedragen de FLO-lasten € 2.771.264.

Ook zijn de maatwerkafspraken met De Bilt en Renswoude opgeteld bij het begrotingsvolume (€ 93.288). Deze bedragen behoren immers wel tot het basisbedrag waarop de berekeningen plaatsvinden. Ten slotte zijn de meest recente loon- en prijsontwikkelingen doorgerekend (€ 44.026).

Nadat ook nagekomen mutaties zijn verwerkt (€ 437.480) kan een startvolume worden bepaald voor 2015. Dit komt uit op een bedrag van € 72.441.609, zie de tabel hierna.

Begroting 2014	€	71.317.947
Gemeentespecifieke wijzigingen	€	-437.480
Inbegrepen aanvullend takenpakket	€	-1.259.384
FLO-lasten	€	2.771.264
Correctie maatwerk	€	93.288
Saldo loon- en prijsaanpassing	€	-44.026
Nieuw basisbedrag 2015	€	72.441.609

De hierna volgende tabel laat zien wat de bijdrage per gemeente is over de periode 2015 tot 2018 op basis van de nieuwe systematiek. Daarbij is de bijdrage inclusief FLO herverdeeld volgens het ijkpunt Gemeentefonds en is de bezuiniging, oplopend naar 5% in de reeks verwerkt. Voor Utrecht zijn bezuinigingen in de sfeer van repressieve efficiency ingebracht.

Het restant nadeel wordt opgevangen door een deel van het voordeel van de voordeelgemeenten af te romen. Het afromingspercentage wordt bepaald door de som van alle nadelen te delen op de som van alle voordelen van gemeenten. Het percentage wordt vervolgens gekort op het positieve herverdeeleeffect wat bij een aantal is ontstaan en dit wordt vervolgens ingezet om de nadelen van de nadeelgemeenten terug te brengen tot nul.

Het blijkt dat het afromingspercentage van de "winst" van de voordeelgemeenten in eerste instantie hoger is dan wanneer de bezuinigingen volledig gerealiseerd zijn. In 2015 wordt 61% afgeroomd, uiteindelijk zal dit in 2018 gedaald zijn tot 26%.

Tabel: Bijdrage 2015 - 2018 per gemeente op basis van voorgestelde nieuwe financieringsystematiek

Bedragen x € 1.000	Bijdrage 2014		Bijdrage 2015		Verdeling na effect solidariteit				
	basistaken o.b.v. huidige systeem	+ FLO o.b.v. huidige systeem	basistaken o.b.v. huidige systeem	+ FLO o.b.v. huidige systeem	bijdrage 2015 basistaken + FLO o.b.v. gemeentefonds	2015	2016	2017	2018
Renswoude *	362		385		273	338	318	299	293
Eemnes	562		562		449	513	492	471	464
Oudewater	608		609		481	554	529	506	498
Woudenberg	696		696		559	637	610	585	576
Montfoort	842		843		635	755	716	680	668
Lopik	892		892		639	787	741	698	683
Bunnik	853		853		724	795	768	742	734
Rhenen	1.090		955		906	926	911	895	889
Vianen	1.015		1.016		925	970	948	926	919
Bunschoten	974		974		907	938	920	901	895
Wijk bij Duurstede	1.434		1.435		1.065	1.280	1.211	1.147	1.126
Baarn	1.419		1.419		1.336	1.372	1.348	1.323	1.314
Leusden	1.321		1.322		1.374	1.322	1.322	1.319	1.317
IJsselstein	1.382		1.382		1.630	1.382	1.382	1.382	1.382
De Bilt *	2.488		2.562		2.046	2.339	2.239	2.144	2.113
De Ronde Venen	2.339		2.340		1.877	2.139	2.049	1.964	1.935
Soest	2.460		2.487		2.359	2.411	2.413	2.358	2.340
Utrechtse Heuvelrug	3.176		3.178		2.300	2.812	2.651	2.501	2.451
Houten	1.833		1.834		2.277	1.834	1.834	1.834	1.834
Woerden	2.557		2.559		2.481	2.501	2.469	2.433	2.421
Nieuwegein	3.029		3.027		3.408	3.027	3.027	3.027	3.027
Zeist	3.693		3.805		3.796	3.759	3.764	3.745	3.755
Veenendaal	2.434		2.433		3.431	2.433	2.433	2.433	2.433
Stichtse Vecht	3.781		3.782		2.953	3.428	3.270	3.121	3.071
Amersfoort	8.483		8.331		8.891	8.331	8.218	8.291	8.331
Utrecht	22.287		22.759		24.721	22.759	22.759	22.513	22.024
Totaal	72.010		72.442		72.442	70.342	69.341	68.236	67.494
Voordeelvolume voor afroming						5.418	5.736	6.091	6.979
Bezuinigingen cumulatief						2.100	2.600	3.075	3.500
Repressieve efficiency district Utrecht						-	600	1.200	1.835
Mutatie FLO						-	99	70	387
Te compenseren nadeelvolume						3.318	2.579	1.856	1.786
Afromingspercentage						61%	45%	30%	26%

* Bij het totaal van de kolom 'bijdrage basistaken huidige systeem o.b.v. begroting 2015' zijn de nog overgebleven maatwerkafspraken opgenomen. Dit is gedaan om deze kosten wel te betrekken in de herverdeelberekeningen. Voor De Bilt gaat het om € 71.000. Daarbij is afgesproken dat dit bedrag ingelopen wordt door verrekening met de bezuinigingen. Deze afspraak heeft dus nog een gevolg voor het herverdeeleffect van De Bilt. Dit is feitelijk dus € 71.000 lager omdat de gemeenten dit feitelijk nog niet bijdragen. Voor Renswoude is nog een maatwerkafpraak aanwezig van € 22.288. Dit is op dezelfde wijze verwerkt als hiervoor beschreven.

Onderstaande tabel geeft de bijdrage van gemeenten aan (uit voorgaande tabel) inclusief de bijdrage voor de MKA. Wij laten dit zien omdat de VRU voor de MKA de inwonerbijdrage incasseert.

Tabel 3: Totaal gemeentelijke bijdrage VRU en MKA

GEMEENTE	Bijdrage basistaken 2015 o.b.v. nieuw financierings-systeem	Aanvullend takenpakket Box 1B*	Bijdrage MKA	Totale bijdrage aan de VRU en MKA
Amersfoort	8.331.322	88.175	33.367	8.452.864
Baarn	1.371.643	28.836	5.484	1.405.963
Bunnik	794.875	13.245	3.252	811.372
Bunschoten	937.975	-	4.548	942.523
De Bilt	2.339.034	21.645	9.473	2.370.152
De Ronde Venen	2.139.325	22.232	9.678	2.171.235
Eemnes	513.431	14.098	1.987	529.516
Houten	1.833.587	24.218	10.876	1.868.681
IJsselstein	1.382.140	15.537	7.711	1.405.388
Leusden	1.322.234	14.098	6.506	1.342.838
Lopik	787.081	10.483	3.163	800.726
Montfoort	755.190	20.966	3.063	779.219
Nieuwegein	3.027.152	13.079	13.667	3.053.898
Oudewater	553.746	7.231	2.217	563.194
Renswoude	338.200	2.633	1.087	341.920
Rhenen	925.935	10.417	4.291	940.643
Soest	2.411.282	38.613	10.264	2.460.160
Stichtse Vecht	3.427.783	34.642	14.260	3.476.686
Utrecht	22.759.076	599.521	71.170	23.429.767
Utrechtse Heuvelrug	2.811.584	134.990	10.858	2.957.432
Veenendaal	2.433.108	46.760	14.148	2.494.016
Vianen	970.186	37.858	4.424	1.012.468
Wijk bij Duurstede	1.279.577	15.960	5.191	1.300.729
Woerden	2.500.591	-	11.272	2.511.863
Woudenberg	636.906	22.478	2.708	662.093
Zeist	3.758.645	21.669	13.785	3.794.099
Totaal	70.341.609	1.259.384	278.450	71.879.443

* De box 1b is exclusief de kapitaallasten van de overgenomen panden. Deze worden separaat gefactureerd.